

בתוקף סמכותי לפי סעיף 30 ולפי פסקה 2 לתוספת ה' לחוק הטיס, 1927, אני מתקין תקנות אלה:

חלק א': הוראות כלליות

פרק ראשון: הגדרות

1. הגדרות

[תיקונים: התשמ"ב, התשמ"ג, התשמ"ה (מס' 2), (מס' 3), התשמ"ח, התשמ"ט (מס' 2), התשל"א, התשל"ב, התשל"ג, התשע"ה, התשע"ו, התשע"ט, התשפ"א, התשפ"ג]

בתקנות אלה -

"אב טיפוס" - אחד מאלה:

(1) כלי טיס שטרם השלים תהליך רישוי לקראת קבלת תעודת סוג ושטרט הטיסות בו לאשר שהוא ראוי לעבור תהליך זה;

(2) כלי טיס שהוכנסו בו שינויים המחייבים שינוי תעודת סוג שניתנה לכלי הטיס והמשפיעים על ביצועיו או על תכונות הטיסה שלו;

"אויניקה" - המערכות החשמליות והאלקטרוניות ומערכות הרדיו והמכשירים בכלי טיס;

"אירון" - כלי טיס הכבד מן האויר המונע על ידי מנוע והנתמך בטיסה בעיקר על ידי כנף קבועה;

"אירון הדרכה זעיר" - אירון זעיר דו-מושבי המשמש להדרכה;

"אירון זעיר" - אירון שמשקלו המרבי המורשה להמראה אינו עולה על 390 ק"ג באירון חד מושבי ו-600 ק"ג, או אם הוא מיועד להמראה ונחיתה על פני מים - עד 650 ק"ג באירון דו מושבי;

"אירון זעיר מקבוצה א" - אירון זעיר שמושבו הטייס בו מחובר באופן קשיח לכנף;

"אירון זעיר מקבוצה ב" - אירון זעיר שמושבו הטייס בו תלוי מתחת לכנף וניתן להטיה ביחס אליה;

"אירון זר" - כלי טיס שאינו רשום כפנסק רישום כלי הטיס לפי תקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), התשל"ד-1973;

"אירון תובלה" - אירון שמשקלו למעלה מ-5,700 ק"ג אשר ייעודו העיקרי הוא הובלת נוסעים וטובין;

"איש צוות" - אדם שהציב אותו מפעיל כלי טיס למילוי תפקיד בכלי טיס בזמן טיסה;

"איש צוות אויר" - איש צוות המחזיק ברשיון עובד טיס תקף שהוצא לפי תקנות אלה, הממלא תפקיד במצעי שדרוש לתפעול כלי טיס בזמן הטיסה כנדרש בספר העזר של אותו כלי טיס;

"אישור העדר הרשעות פליליות" - אישור על העדר הרשעות פליליות שניתן מאת משטרת ישראל;

"אישור רשיון" - הכרת רשות הרישוי ברשיון שניתן במדינה חברה כשקול לרשיון הניתן כדן בישראל;

"בית ספר להוראת טיס" - בית ספר להוראת טיס המחזיק ברשיון שניתן לו לפי תקנות רישוי שירותי התעופה (בתי ספר להוראת טיס), התשל"א-1971;

"בלון" - כלי טיס שקל מהאויר שאינו מונע על ידי מנוע;

"בלון חפשי" - בלון שאינו קשור או מעוגן לקרקע או לעצם המחובר לקרקע;

"בלון מאויש" - בלון חופשי אשר לפי מפרט הוראות היצרן, שאישר המנהל, ראשי לשאת אדם אחד או יותר;

"ג'רופלן" - רוטורקפט אשר, למעט לצורך התנעה ראשונית, הרוטורים שלו מונעים על ידי תגובת זרימת האויר ולא על ידי מנוע, והשואב את יכולת הדחף שלו מפרופלר הפועל מחוץ למערכת הרוטורים שלו;

"ג'רופלן קטן" - ג'רופלן שמשקלו המירבי המורשה להמראה אינו עולה על 450 ק"ג;

"דאון" - כלי טיס הכבד מן האויר, הנתמך בטיסה בעיקר על ידי כנף קבועה ואשר טיסתו אינה תלויה באופן בלעדי במנוע;

"הארגון" - ארגון התעופה האזרחית הבינלאומי;

"הגדר" - הערה הנרשמת ברשיון עובד טיס, המהווה חלק ממנו והקובעת זכות או מגבילה את פעולתה של זכות;

"הדרכה בדבר הימנעות ממצבי טיסה חריגים והיחלצות מהם (uprt)" - הדרכה קרקעית וכן הדרכה זוגית או הדרכה במדמה בדבר הימנעות ממצבי טיסה שבהם אווירן חורג, באופן בלתי מכוון, מהמדדים שמאפיינים טיסה בדרך כלל והיחלצות ממצבי טיסה כאמור (uprt - upset prevention and recovery training);

"הטסה" - הפעלת מערכות ההגאים של כלי הטיס בזמן הטיסה;

"הליקופטר" - רוטורקפט שלצורך תנועתו האופקית משתמש בעיקר ברוטור המונע על ידי מנוע;

"המנהל" - (נמחקה);

"זמן הדרכה זוגית" - זמן הטיסה שבו מקבל מתלמד הדרכה בטיסה מאת מדריך הנמצא עמו בכלי הטיס;

"החלטה" - כל אחד מאלה:

(1) סירוב לתת רשיון, הגדר או תעודת איש צוות, לחדשם או לאשרם;

(2) הכנסת מגבלה ברשיון;

(3) ביטול או התליה של רשיון, הגדר או תעודת איש צוות;

(4) אי הכרה בזכויות לפי תקנות אלה;

"זמן טיסה" - פרק הזמן מהרגע שבו נע כלי הטיס לראשונה בכוחות מנועיו לשם המראה ועד לעצירתו בסוף הטיסה;

"זמן טיסת יחיד" - זמן טיסה בו הטייס הוא המטיס היחיד בכלי הטיס;

"זמן טיסה בדאון" - לרבות בטיסת גריה ובטיסה חופשית, מהרגע שבו הדאון נע לראשונה לשם המראה ועד לעצירתו ודימום מנועיו בסוף הטיסה;

"זמן טיסת מכשירים" - אותו חלק מזמן הטיסה שבו הטייס מטיס כלי טיס תוך הסתמכות על מכשירי כלי הטיס בלבד ללא נקודת סמך חיצונית;

"זמן טיסת מכשירים מדומה" - פרק הזמן שבו עוסק הטייס על הקרקע בטיסת מכשירים מדומה בעזרת מדמה;

"זמן טיסת מכשירים" - זמן טיסת מכשירים זמן טיסת מכשירים מדומה;

"טייס מפקד" - טייס האחראי לפעולתו ולבטיחותו של כלי טיס בזמן הטיסה;

"טייס משנה" - טייס המחזיק ברשיון טייס הממלא, בנוסף לטייס המפקד, תפקיד בהטסתו של כלי טיס, כנדרש בספר העזר של אותו כלי טיס ולמעט טייס מתלמד;

"טייס מתלמד" - אדם המקבל הדרכה בכלי טיס על מנת שיוכשר לקבלת רשיון טייס;

"טיסה מסחרית" - טיסה לשם הסעת נוסעים או הובלת טובין בתמורה, או טיסה לצרכי עסק או מתן שירות;

"טיסת גריה" - טיסה שבה דאון נגרר על ידי כלי רכב, אירון, מגליל או כבל גומי;

"טיסה חקלאית" - טיסה שבה מבצעים פעולות של הטלת חומרי הדברה או דשנים על ידי פיזור, ריסוס, איבוק או עישון;

"טיסת ניסוי" - טיסה שנועדה להראות עמידה בדרישות לצורך הוצאת תעודת סוג ותעודת סוג - תוספת, וטיסה שנועדה לבסס שינויי תכן גדולים;

"טיפוס" (type) לענין כלי טיס - כלי טיס המנחה עם כלי טיס שיש להם אותו תכן בסיסי, לרבות שניונים בתכן זה שאינם גורמים לשינוי בתכונות הטיסה או ההטסה של כלי הטיס; "אירון מקבוצה א" - אירון ממין חד-מנועי, יבשתי או ימי, המונע על ידי מנוע בוכנה; "אירון מקבוצה ב" - אירון ממין רב-מנועי, יבשתי או ימי, המונע על ידי מנועי בוכנה; "אירון מקבוצה ג" - אירון ממין רב-מנועי, יבשתי או ימי, המונע על ידי מנועי טורבו - פרופלר או מנועי סילון; "כלי טיס מקבוצה ד" - כלי טיס, למעט רוטורקפט, שאינם אירון מקבוצה א', ב' או ג' ולרבות כלי טיס מורכב; "טכנאי לבדק כלי טיס" - טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1, טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 מוגבל, או טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1 מוגבל; "כלי טיס" - כלי או מיתקן הנתמך בטיסה על ידי תגובות האויר, למעט תגובות כנגד פני הקרקע או המים; "כלי טיס גדול" - כלי טיס שמשקלו המרבי המורשה להמראה עולה על 5,700 ק"ג; "כלי טיס קטן" - כלי טיס שמשקלו המרבי המורשה להמראה אינו עולה על 5,700 ק"ג; "כלי טיס מורכב" - כלי טיס בעל מבנה בלתי רגיל או כלי טיס המונע על ידי יחידת כח בעלת הספק של 380 כוח סוס או יותר; "כט"ר" - כללי טיסת ראייה; "כטר"ח" - כללי טיסת ראייה חקלאית; "כט"מ" - כללי טיסת מכשירים; "כטר"מ" - כללי טיסת ראייה מבוקרת; "כללי טיסה" - כט"ר, כט"מ, כט"ר"מ או כט"ר"ח; "לילה" - פרק הזמן שבין רבע שעה לאחר שקיעת השמש לבין רבע שעה לפני זריחתה; "מבחן עיוני" - מבחן להוכחת ידע מקצועי; "מבחן מעשי" - מבחן לבדיקת מיומנות או כושר ביצוע; "מבחן רמה" - מבחן תקופתי להוכחת רמת הידע המקצועי של מחזיק ברשיון עובד טיס ומיומנותו המקצועית או מיומנותו בטיסה; "מדינה חברה" - מדינה שהיא צד לאמנת התעופה האזרחית הבינלאומית שנחתמה בשיקאגו ביום 7 בדצמבר 1944; "מדמה" - מיתקן שהמנהל אישר לאדם, להדרכת עובדי טיס, לצבירת ניסיון או לבדיקת מיומנותם שבו ניתן לדמות תנאי הטיסה, פיקוח על תעבורה אווירית או פעילות תעופתית אחרת שאינה המנהל לאותו אדם לגבי אותו מיתקן; "מדריך" - עובד טיס המחזיק ברשיון הדרכה; "מטוס" - כלי טיס הכבד מהאויר; "מין" (class) - סיווג כלי הטיס שנקבע על פי חלוקת משנה של סוג כלי הטיס ובהתאם לאיפיונים דומים, לדוגמא: אירון חד-מנועי, רב-מנועי, יבשתי, ימי, בוכנה או טורבו-פרופלר; רוטורקפט יבשתי או ימי; הליקופטר חד-רוטור, רב-רוטור או גרופלן; "מכון בדיק" - כמשמעותו בתקנות מכוני הבדיק; "מכון הסמכה" - מכון בדיק שהורשה לפי תקנות הטיס (מכוני הסמכה), התשל"ט-1979 (להלן - תקנות מכוני הסמכה) לקיים מרכז הדרכה לצורך הסמכתם של טכנאים לבדק כלי טיס, או מפעיל שרשיון ההפעלה שניתן לו מאת השר מתיר ניהולו של מרכז הדרכה כאמור; "מפקח" - אדם שמינה המנהל לשמש בתפקיד מפקח לפי סעיף 94 לחוק; "מפעיל כלי טיס" - מחזיק ברשיון הפעלה מסחרית של כלי טיס שניתן לו לפי חוק רישוי שירותי התעופה, התשל"ג-1963, המקיים בהתאם לתנאי אותו רשיון טיסות מסחריות בישראל, אליה וממנה, או המקיים טיסות מסחריות מישראל ואליה על פי היתר בכתב מאת המנהל, ולרבות הבעלים, השוכר או המטוס של כלי הטיס; "מצנח ממונע" - (נמחקה); "מצנח רחף" - (נמחקה); "מתלמד" - אדם המקבל הדרכה בכלי טיס או במדמה כדי להיות כשיר לקבלת רשיון או הגדר; "מיתקן ניווט" - מיתקן לשימוש חזותי או אלקטרוני הממוקם על הקרקע המשמש או המיועד לשמש למתן אותות הנחייה לכלי טיס בעת המראה, טיסה או נחיתה; "סוג" (category) - סיווג רחב של כלי הטיס, כגון: אירון, רוטורקפט, דאון או כלי טיס קל מהאויר; "ספינת אוויר" - כלי טיס קל מהאויר המונע באמצעות מנוע; "ספר העזר" - ספר עזר לטיסה של כלי טיס שהוצע על ידי היצרן ואושר על ידי המנהל, המפרט את מגבלות כלי הטיס וביצועיו לצורך שמירת כשירות טיסתו והקובע הנחיות באשר לצוות ההטסה לצורך הפעלה בטוחה של כלי הטיס; "עובד טיס" - מי שקיבל רשיון כאמור בתקנות 5 ו-6; "עובד קבוע" - איש צוות או איש צוות אויר המועסק בשירות המפעיל בתקופה של שלושה חדשים רצופים לפחות; "קורס אימונים" - קורס אימונים המתנהל בהתאם לתוכנית לימודים ותוכנית פיקוח שקבעה רשות הרישוי לנותן הקורס; "רוטורקפט" - כלי טיס הכבד מן האויר והנתמך בטיסה בעיקר על ידי כנף מסתובבת; "רחפן" - (נמחקה); "רשות הרישוי" - מי ששר התחבורה מינה אותו ² להיות רשות הרישוי לענין תקנות אלה; "רשיון עובד טיס" - רשיון עובד טיס תקף שניתן לפי תקנות אלה; "תובלה אווירית מסחרית" - הפעלה מסחרית שבה מסייעים בכלי טיס נוסעים או מובילים בו טובין, לרבות מטען או דואר, למעט הפעלה כאמור לצורך צניחה כהגדרתה בתקנה 181 לתקנות ההפעלה; "תנאי טיסת מכשירים" - תנאי מזג אויר המאופיינים על פי הראות, מרחק טיסה מעננים ומתיקרת העננים, הנופלים מהתנאים המיזעריים שקבע המנהל לקיום טיסת ראייה; "תנאי טיסת ראייה" - תנאי מזג אויר המאופיינים על פי הראות, מרחק טיסה מעננים ומתיקרת העננים, העולים על התנאים המיזעריים שקבע המנהל; "תעודה רפואית" - (נמחקה); "תקנות האגרות" - תקנות הטיס (אגרות), התש"ם-1979, או כל תקנות אחרות שתבאנה במקומן; "תקנות החקירה" - תקנות הטיס (חקירת תאונות ותקריות לכלי טיס), התשמ"ד-1984; "תקנות מכוני הבדיק" - תקנות הטיס (מכוני בדיק), התשע"ג-2012; "תקנות ההפעלה" - תקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1981.

פרק שני: רשיונות עובדי טיס והגדרים

(א) לא יעסיק אדם ולא ירשה להעסיק עובד טיס, ולא ישמש אדם כעובד טיס ולא יפעיל זכויות המוקנות בתקנות אלה לעובד טיס מסוג, אלא אם עובד הטיס ממלא אחר אחת מאלה:

- (1) הוא מחזיק ברשיון עובד טיס ובו הגדרים המתאימים לביצוע תפקידו ולסוג כלי הטיס או הציוד אותו הוא מפעיל או בו הוא מבצע פעולות הקשורות בתפקידו;
- (2) הוא מחזיק ברשיון עובד טיס מתאים תקף שניתן לו מאת הרשות המוסמכת במדינה חברה ושאושר על ידי רשות הרישוי, וברשיונו הגדרים המתאימים לביצוע תפקידו ולסוג כלי הטיס אותו הוא מפעיל או בו הוא מבצע פעולות הקשורות בתפקידו;
- (3) היה עובד הטיס איש צוות אויר בכלי טיס הרשום במדינה חברה - הוא מחזיק ברשיון עובד טיס תקף שניתן לו או אושר לו מאת הרשות המוסמכת באותה מדינה ובו הגדרים המתאימים לביצוע תפקידו ולסוג כלי הטיס אותו הוא מפעיל.

(ב) היה עובד הטיס איש צוות אויר כאמור בתקנת משנה (א)1 ו-2 - לא ישמש ככזה אלא בכלי טיס מהסוג, מהמין ומהטיפוס עליו נבחן או הוסמך לפי תקנות אלה, ואלא אם עמד במבחן רמה תקופתי כמפורט בתקנות אלה.

- (ג) (1) עובד טיס או איש צוות כאמור בתקנת משנה (א)3 רשאי לקבל ולהחזיק רשיון עובד טיס לפי תקנות אלה;
- (2) הותלה, הוגבל או בוטל רשיון עובד טיס שניתן כאמור בתקנת משנה זו, לא יפעיל עובד הטיס או איש הצוות בישראל את הזכויות המוקנות לו על פי רשיון עובד טיס שניתן לו במדינה החברה.

3. תנאי למתן רשיון עובד טיס או הגדר

רשות הרישוי לא תתן רשיון עובד טיס או הגדר אלא אם נתמלאו במבקש תנאי הכשירות שנקבעו בתקנות אלה לגבי הרשיון או ההגדר המבוקשים.

4. רשיון או הגדר זמניים

רשות הרישוי, לאחר שבדקה את המסמכים הדרושים לצורך מתן רשיון עובד טיס או הגדר ומצאה כי נתמלאו במבקש תנאי הכשירות שנקבעו בתקנות אלה לגבי הרשיון או ההגדר המבוקשים, רשאית ליתן למבקש רשיון עובד טיס או הגדר זמניים לתקופה שאינה עולה על מאה ועשרים יום. תוקף הרשיון או ההגדר הזמניים יפקע בתום התקופה הנקובה בהם או עם קבלת רשיון עובד טיס או ההגדר המבוקשים.

5. סוגי רשיונות לעובדי טיס שהם אנשי צוות אויר

(תיקון התשס"ה)

אלה הרשיונות לעובדי טיס שהם אנשי צוות אויר שרשות הרישוי רשאית ליתן:

(1) רשיונות לאנשי צוות אויר שהם טייסים:

א. טייס מתלמד;

ב. טייס פרטי;

ג. טייס מסחרי;

ד. טייס תובלה בנתיבי אויר;

ה. מדרוך טיסה;

(2) רשיונות לאנשי צוות אויר שאינם טייסים:

א. נווט טיס;

ב. טכנאי טיס;

ג. (בוטל);

ד. אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון.

6. סוגי רשיונות לעובדי טיס שאינם אנשי צוות אויר

(תיקונים: התשמ"ב, התשפ"ב)

אלה הרשיונות לעובדי טיס שאינם אנשי צוות אויר שרשות הרישוי רשאית ליתן:

(1) טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2;

(2) טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1;

(3) טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 מוגבל;

(4) טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1 מוגבל;

(5) מפקח על תנועה אוירת;

(6) (נמחקה);

(7) קצין מבצעי אויר;

(8) מקפל מצנחים;

(9) מקפל מצנחים בכיר.

7. סוגי ההגדרים לעובדי טיס

(תיקונים: התשמ"ג, התשמ"ח, התשע"ה, התשע"ו, התשפ"ב)

אלה סוגי ההגדרים שרשות הרישוי רשאית ליתן לעובדי טיס:

(1) הגדר טיפוס כלי טיס - הקובע את סוג כלי הטיס, מין כלי הטיס וטיפוס כלי הטיס אותו מורשה להפעיל מחזיק הרשיון בו מצוי ההגדר;

(2) סוגי הגדרי רשיונות טיס והדרכה שהם:

א. הגדרי סוג:

1. אוירן;

2. רטורקפט;

3. דאון;

4. אוירן זעיר;

5. בלון מאויש;

6. (נמחקה);

7. ספינת אויר.

ב. הגדרי מין אוירן:

1. חד-מנועי;
2. רב-מנועי;
- ג. הגדרי מין רוטורקפט:
 1. הליקופטר;
 2. ג'רפול;
- ד. הגדרי מכשירים:
 1. מכשירים - אירוח;
 2. מכשירים - הליקופטר;
- ה. הגדרי מאמן:
 1. מאמן טיס;
 2. מאמן טיס חקלאי;
 3. מאמן טכנאי טיס;
 4. מאמן מפקח תנועה אירית;
 5. (נמחקה);
- (3) (בוטלה);
- (4) הגדרי טייס ניסוי שהם:
 - א. הגדר טייס ניסוי סוג 1;
 - ב. הגדר טייס ניסוי סוג 2;
- (5) הגדר חקלאי;
- (6) הגדרי פיקוח על תנועה אירית שהם:
 - א. פיקוח שדה;
 - ב. פיקוח גישה;
 - ג. פיקוח מרחב;
 - ד. פיקוח מל"מ;
- (7) הגדרי קיפול מצנחים שהם:
 - א. הגדר מצנח מושב;
 - ב. הגדר מצנח גב;
 - ג. הגדר מצנח חזה;
 - ד. הגדר מצנח ברכיים.

8. **בקשה לרשיון, להגדר, לאישור או לחידוש**

(תיקונים: התשמ"ח, התשל"ב, התשע"ה)

- (א) המבקש רשיון עובד טיס או הגדר, או המבקש את חידושם או את אישורם, יגיש בקשה לרשות הרישוי בטופס ובאופן שהורה המנהל וימלא אחר הדרישות לצורך קבלת הרשיון, ההגדר, האישור או חידושם, הכל כמפורט בתקנות אלה.
- (ב) (בוטלה).

9. **רשיון עובד טיס**

רשיון עובד טיס יהא בטופס שקבעה רשות הרישוי.

10. **אישור רשיון או הגדר מאת מדינה חברה**

(תיקון התשל"ב)

(א) רשיון או הגדר שניתנו מאת מדינה חברה, רשאית רשות הרישוי לאשרם אישור מלא או חלקי בלבד, או לא לאשרם, הכל כמפורט בתקנה זו.

(ב) רשיון או הגדר שניתנו מאת מדינה חברה לא יאושרו אלא אם מבקש האישור:

- (1) הוכיח ידע מקצועי בדיני התעופה האזרחית בישראל, בהפעלת כלי טיס ובכלליה, לרבות הנהלים והנהגים הקשורים בפיקוח על תנועה אירית ובנהלי חירום, הכל כפי שהורה המנהל;
- (2) הוכיח כושר ביצוע כפי שהורה המנהל;
- (3) מחזיק בתעודה רפואית תקפה;
- (4) עונה על הוראות תקנה 12;
- (5) מדבר ומבין את הלשון העברית או את הלשון האנגלית הטכנית המקובלת בתעופה;
- (5א) מחזיק רשיון אלחוטאי רדיו טלפון מוגבל שהוצא בישראל;
- (6) היתה הבקשה לרשיון טייס מסחרי - הוכיח נסיון של לפחות מאתיים וחמישים שעות זמן טיסה, ומהן לפחות שלושים שעות בשנה האחרונה שקדמה להגשת הבקשה, או במקום הוכחת שלושים השעות כאמור המציא אישור ממדריך טיס שהמבקש נמצא על ידו כשר וראוי להוכיח כושר ביצוע כאמור בפיסקה (2).
- (ג) (1) מחזיק ברשיון טייס פרטי ובו הגדר מכשירים שניתן מאת מדינה חברה אשר עמד בדרישות תקנת משנה (ב) - יאושר רשיונו ללא הגדר המכשירים;
- (2) מחזיק ברשיון טייס מסחרי או ברשיון טייס תובלה בנתיבי איר שניתן מאת מדינה חברה אשר עמד בדרישות תקנת משנה (ב) - יאושר רשיונו כאילו היה רשיון טייס מסחרי בלבד ללא הגדר מכשירים או הגדר הדרכה;
- (3) על אף האמור בפיסקות (1) ו-(2), יאושר הגדר מכשירים ברשיון אם עבר המבקש בהצלחה מבחן עיוני בנושא כללי טיסת מכשירים כאמור בתקנה 166.
- (ד) אישור רשות הרישוי של רשיון או הגדר שניתנו מאת מדינה חברה יהא בכתב, יוצמד לרשיון, ותקופת תוקפו לא תעלה על תקופת תוקפו של הרשיון שניתן מאת המדינה החברה.
- (ה) רשות הרישוי רשאית שלא להכיר ברשיון או בהגדר שניתנו מאת מדינה חברה לאדם המחזיק ברשיון עובד טיס שניתן בישראל.

11. **רשיון מוגבל או הגדר מוגבל**

רשות הרישוי רשאית להגביל רשיון עובד טיס או הגדר, בין מחמת שהמבקש לא עמד בכל הדרישות להוכחת הניסיון ומבחי הרמה כנדרש בתקנות אלה, ובין מחמת שלא עמד בכל הדרישות הרפואיות הישימות המתייחסות לרשיון או להגדר המבוקשים.

[תיקון התשמ"ט (מס' 2)]

(א) לא יינתן רשיון לאיש צוות אויר, רשיון מפקח על תנועה אוירית, רשיון קצין מבצעי אויר, רשיון טייס מתלמד או תעודת איש צוות אלא אם המציא מבקש הרשיון או התעודה לרשות הרישוי אישור על היעדר הרשעות פליליות, או אם הורשע בעבירה פלילית מסוג העבירות המנויות בחלק א' לתוספת השישית - חלפו מספר שנים מיום מתן גזר הדין כמפורט להלן:

- (1) בעבירה מסוג פשע - חמש שנים;
- (2) בעבירה מסוג עוון - שלוש שנים;
- (3) בעבירה מסוג חטא - שנה אחת.

(ב) הרשעה בעבירה פלילית מסוג העבירות המנויות בחלק ב' לתוספת השישית לא תיחשב כעבירה פלילית לענין תקנה זו.

(ג) רשות הרישוי רשאית לקצר את התקופה הקבועה בתקנת משנה (א) עד כדי מחציתה, אם הוכח להנחת דעתה כי התקיים אחד מאלה:

- (1) המבקש לא הורשע בעבירה פלילית בתקופת הזמן שקדמה לביצוע העבירה ושארחה הוא לפחות פעמיים מאורך התקופה הנזכרת בפיסקאות (1), (2) או (3), לפי הענין, לתקנת משנה (א); או (2) נתקיימו גסיבות מיוחדות שיירשמו על ידי רשות הרישוי בתיקו האישי של המבקש, המצדיקות את קיצור התקופה כאמור.
- (ד) היו משפטים או חקירות פליליות תלויים ועומדים נגד מבקש רשיון, כאמור בתקנת משנה (א), או מבקש תעודת איש צוות, תהא רשות הרישוי רשאית שלא ליתן את הרשיון או תעודת איש הצוות המבוקשים לאחר שהתייעצה בענין עם ראש מחלקת חקירות ותביעות במטה הארצי במשרת ישראל.
- (ה) הורשע מחזיק ברשיון כאמור בתקנת משנה (א), בעבירה פלילית מסוג העבירות המנויות בחלק א' לתוספת השישית, לא יהיה רשאי להשתמש בזכויות שמקנה לו רשיונו, אלא אם כן חלפו מספר השנים מיום מתן גזר הדין, כמפורט בתקנת משנה (א).

12א. תעודה מאת קצין בטחון

[תיקונים]

[התשמ"ז, התשמ"ח (מס' 2)]

(א) לא יינתן, לא יחדש ולא יאושר רשיון לאיש צוות אויר, רשיון למפקח על תנועה אוירית, רשיון לקצין מבצעי אויר, רשיון לטייס מתלמד ולא תינתן, תחודש או תאושר תעודה לאיש צוות, אלא אם כן המציא מבקש הרשיון או התעודה לרשות הרישוי אישור חתום בידי קצין הבטחון של משרד התחבורה.

(ב) הודיע קצין הבטחון לרשות הרישוי כי מחזיק הרשיון או התעודה מסכן או עלול לסכן את בטחון התעופה האזרחית - תבטל רשות הרישוי את הרשיון או התעודה.

(ג) מבקש רשיון או תעודה כאמור בתקנת משנה (א) הראאה עצמו נפגע על ידי החלטת קצין הבטחון שלא לתת אישור כאמור בתקנת משנה (א), או על ידי הודעת קצין הבטחון כאמור בתקנת משנה (ב), רשאי לערוך על כך לפני ועדת ערר לבטחון התעופה האזרחית שמינה השר לענין תקנה זו (להלן - ועדת ערר לבטחון התעופה); נהלי הגשת הערר והדין לפני ועדת הערר לבטחון התעופה יהיו כאמור בפרק השביעי לחלק א' בשינויים המחוייבים לפי הענין; החלטת ועדת הערר לבטחון התעופה תהיה החלטת גמר כאילו היתה החלטת השר לפי סעיף 29(1) לחוק.

13. התליית רשיון עובד טיס

[תיקון התשמ"ב]

הוברר לרשות הרישוי כי נתקיים במבקש או במחזיק רשיון אחד מאלה:

- (1) היה מעורב בתאונה או בתקרית שנחקרה בידי חוקר ראשי לפי תקנת החקירה;
- (2) היה מעורב במקרה הנחקר בידי מפקח לפי סעיף 10א(א) לחוק או לפי סעיף 9א(א) לחוק רישוי שיחות התעופה, התשל"ג-1963;
- (3) עבר עבירה על החוק או על התקנות שהותקנו לפיו;
- (4) עבר עבירה פלילית בכלי טיס או תוך שימוש בכלי טיס, תשקול רשות הרישוי, לפי המלצת החוקר הראשי או המפקח ועל פי הנסיבות, אם לתת למבקש רשיון או להתלות רשיונו של מחזיק כאמור, לפי הענין.

13א. הגבלות על מילוי תפקיד איש צוות

[תיקון התשמ"ח]

(א) בתקנה זו -

"אלכוהול" - כוהל אתילי, אתנול, אתיל אלכוהול;

"בדיקת נשיפה" - בדיקת אויר נשוף של נבדק באמצעות מכשיר שאישר שר הבריאות בהתייעצות עם שר התחבורה;

"מכשיר" - מכשיר המראה את ריכוז האלכוהול באויר נשוף של אדם או את שווה ערכו בדמו של אותו אדם בדוגמה של נשיפת אויר שלו;

"בדיקת מעבדה" - בדיקת דוגמה של דם או שתן למדידת ריכוז האלכוהול בדם או בבדיקת הימצאותם של סמים משכרים או מסוכנים בגופו של הנבדק, הנערכת במעבדה או במוסד רפואי ששר הבריאות בהתייעצות עם שר התחבורה הכיר בהם;

"נבדק" - אדם שדרש להיבדק בבדיקת נשיפה או בבדיקת מעבדה להימצאות אלכוהול בגופו;

"המידה הקבועה" - אחד מריכוזי האלכוהול שנמצא בבדיקת נשיפה כלהלן:

(1) חמישים מיליגרם של אלכוהול במאה מיליליטר של דם;

(2) ריכוז אלכוהול באויר נשוף ברמה שוות ערך לריכוז האמור בפסקה (1) או 240 מיקרוגרם אלכוהול בליטר אחד שנעשתה בבדיקת נשיפה.

(ב) לא ימלא אדם תפקיד איש צוות בכלי טיס -

(1) כאשר בבדיקת נשיפה או בבדיקת מעבדה נמצא בו אלכוהול בכמות העולה על המידה הקבועה;

(2) תוך שמונה שעות מאז שתיית משקה אלכוהולי כלשהו;

(3) כאשר הוא משתמש בכל סם או תרופה המשפיעים או שיש בהם כדי להשפיע, לדעת המנהל, על כושרו למלא תפקידו באופן העלול לסכן את בטיחות הטיסה.

(ג) היה לשוטר או למפקח חשד סביר כי איש צוות ממלא תפקידו בהיותו נתון להשפעת אלכוהול או סמים, רשאי הוא לדרוש ממנו -

(1) להיבדק בבדיקת נשיפה או לחייבו למסור דוגמה של דם או של שתן לבדיקת מעבדה;

(2) כי הבדיקות לקביעת ריכוז האלכוהול באויר הנשוף, ריכוז האלכוהול בדם או הימצאותם של סמים מסוכנים בגופו של הנבדק, כולן או מקצתן, יבוצעו במעבדה, מוסד רפואי, על ידי רופא או אדם אחר שהמנהל הסמיכו לענין זה.

(ד) (1) המנהל רשאי לדרוש מאיש צוות אויר להיבדק כאמור בתקנת משנה (ג) בתוך 4 שעות לפני שקיבל את תפקידו עד תום 4 שעות לאחר שגמר למלא תפקידו ולהעביר אליו, או לתת

את הסכמתו לכך שהמעבדה, המוסד הרפואי, הרופא או האדם האחר שביצע את הבדיקה יעביר אליו את תוצאותיה;

(2) סירב איש צוות לדרישת המנהל כאמור בפסקה (1) - רשאי המנהל, כל עוד הוא עומד בסירובו, שלא להתיר לו למלא תפקיד של איש צוות.

14. מרמה או מצג שוא

(א) לא יבצע אדם ולא יגרום לאחר לבצע אחת מאלה:

- (1) מסירת הצהרה או מידע כוזבים בקשר עם כל בקשה לקבלת רישיון או הגדר, אישורם או חידושם, או בקשר לקבלת תעודת רפואית או תעודת איש צוות;
- (2) רישום כוזב בכל ספר או בכל מסמך שיש חובה להחזיקם, למלאם, או להשתמש בהם כדי למלא אחר דרישה או תנאי הנחוצים להוצאה, לחידוש או לאישור כל רישיון או הגדר על פי תקנות אלה, או לשמירת תקופתם של רישיון או הגדר שניתנו לפי תקנות אלה;
- (3) השגה או נסיון להשגת רישיון או הגדר על פי תקנות אלה בטענות או בתואנות שיש בהן מרמה או מצג שווא;
- (4) כל שינוי על ידי מי שלא הוסמך לכך ברשיון או בהגדר אשר ניתן, חודש או אושר על פי תקנות אלה.
- (ב) ביצע אדם או גרם לאחר לבצע אחד המעשים האמורים בתקנות משנה (א), רשאית רשות הרישוי, לפי שיקול דעתה:
- (1) לא לתת לו את הרשיון או ההגדר המבוקשים;
 - (2) לדחות, לתקופה שתורה, את מתן הרשיון או ההגדר המבוקשים;
 - (3) לבטל את הרשיון או את ההגדר שהוצאו לו;
 - (4) להתלות את הרשיון או את ההגדר שהוצאו לו;
 - (5) לא לאשר את הרשיון או את ההגדר שאישורם מבוקש;
 - (6) לדחות, לתקופה שתורה, את אישור הרשיון או ההגדר שאישורם מבוקש.

15. התליית רישיון

- (א) היתה רשות הרישוי סבורה, לאחר שחקרה בעניין כהלכה, כי כשירותו של עובד טיס לשמש כעובד טיס, או מיומנות הטיסה שלו, או מיומנותו המקצועית נפגמו, או כי עובד הטיס חסר ידע מקצועי או כושר ביצוע מספיקים, רשאית היא, בהחלטה מנומקת ולאחר שנתנה לעובד הטיס הזדמנות להביא טענותיו בפניה, להתלות את רישיונו או הגדר שברישיונו עד שיעבור בדיקות רפואיות, בחינות עיוניות או בחינות להוכחת כושר ביצוע, וימצא מתאים לשמש בתפקידו כעובד טיס, הכל בהתאם לנסיבות הענין.
- (ב) לא עמד עובד הטיס בבדיקות הרפואיות, בבחינות העיוניות או בבחינות להוכחת כושר ביצוע תוך תקופה של תשעים יום מיום ההתליה, יבוטלו רישיונו או הגדרו.

16. ביטול רישיון

- רשות הרישוי רשאית, בהחלטה מנומקת, ולאחר שנתנה לעובד הטיס הזדמנות להביא טענותיו בפניה, לבטל את רישיונו או לבטל הגדר ברשיונו, או לבטל אישור רישיון או הגדר, שניתנו לפי תקנות אלה, אם שוכנעה כי יש בהמשך הפעלת זכויותיו לפי תקנות אלה משום סכנה לבטיחות הטיס, או כי עובד הטיס אינו מסוגל לשמש בתפקיד מחמת סיבות רפואיות, מחמת כושר ביצוע לקוי, או מחמת היעדר מיומנות וכישורים מתאימים.

16א. מניעת שימוש בזכויות של רישיון חוץ

(תיקון התש"ב)

- (א) עובד טיס שרישיונו הותלה כאמור בתקנות 13 או 15 או שרישיונו בוטל כאמור בתקנה 16 ובידו גם רישיון חוץ של עובד טיס, תודיע לו רשות הרישוי על איסור להשתמש ברישיון החוץ בתחומי ישראל.
- (ב) רשות הרישוי רשאית, על פי הנסיבות, להרשות לעובד טיס כאמור בתקנות משנה (א) להשתמש ברישיון החוץ שלו לצורך הוצאה חד-פעמית של כלי טיס של מדינת חוץ אל מחוץ לגבולות ישראל.

17. החזרת רישיון שבוטל או הותלה

- (א) עובד טיס שרישיונו בוטל או הותלה ימציא את רישיונו לרשות הרישוי תוך שבעה ימים מיום מסירת ההודעה על כך אלא אם ניתן צו עיכוב ביצוע החלטה כאמור בתקנה 53.
- (ב) הותלה רישיון עובד טיס או הגדר, תרשום רשות הרישוי את ההתלייה של הרשיון או ההגדר ברשיון. הותלה הרשיון - לא יוחזר הרשיון לעובד הטיס אלא לאחר שהסתיימה תקופת ההתלייה.

18. בקשה לרישיון או להגדר לאחר ביטולם

- (א) אדם שרשות הרישוי ביטלה רישיון או הגדר, או אישור רישיון או הגדר, והחלטתה לא בוטלה על ידי ועדת ערר לרישוי, לא יגיש בקשה לרישיון או להגדר או לאישורם תוך שנה מיום ביטול הרשיון או ההגדר, או האישור, לפי הענין.
- (ב) עובד טיס שרשות הרישוי היתלתה רישיון או הגדר, או אישור רישיון או הגדר שניתנו לו לפי תקנות אלה, לא יגיש בקשה לחידוש הרשיון או ההגדר שהותלה תוך תקופת התלייה.
- (ג) המנהל רשאי לפטור אדם מהוראות תקנה זו, כולן או מקצתן, או לקצר את התקופה להגשת בקשה.

19. שימוש בזכויות רישיון

- (א) לא ישתמש עובד טיס בזכויות שמקנה לו רישיונו, אלא אם התמלאו התנאים המפורטים בתקנות משנה (ב) וכל עוד לא חלפו שנים עשר חודשים מהיום האחרון שנקבע למילויים, בתקופת שנים עשר החודשים האמורה לא יאה עובד טיס רשאי להפעיל את זכויותיו אלא אם מילא אחר דרישות תקנות משנה (ב).
- (ב) ואלה התנאים שעל עובד טיס למלא אחריהם לצורך שימוש בזכויותיו כאמור, למעט עובד טיס המחזיק ברישיון טייס מתלמד:
- (1) עובד הטיס מחזיק בתעודה רפואית תקפה;
 - (2) עובד הטיס עומד בדרישות תקנות אלה הישימות לאותו רישיון, לרבות עמידה במבחני רמה וצבירת הנסיון הדרוש;
 - (3) הרשיון לא בוטל או לא הותלה על ידי רשות הרישוי או לא הוחזר לרשות הרישוי כאמור בתקנות משנה (ד);
 - (4) האגרה השנתית בגין אותו רישיון שולמה.
- (ג) תקופת תקופתו של רישיון טייס מתלמד שניתן לפי תקנות אלה שלא בוטל או לא הותלה על ידי רשות הרישוי, או לא הוחזר לרשות הרישוי כאמור בתקנות משנה (ד), תהא כתקופת תקופה של התעודה הרפואית שהומצאה לו.
- (ד) מחזיק רישיון המבקש להחזירו לרשות הרישוי לצורך ביטולו, לצורך הוצאת רישיון בדרגה נמוכה יותר, או לצורך מחיקת הגדר - יחתום על תצהיר לפיו החזרת הרשיון, כאמור, נעשתה לפי בקשתו, וכי ידוע לו כי לצורך מתן רישיון מסוג הרשיון שהוחזר כאמור, עליו לעמוד בתנאים שנקבעו בתקנות אלה לצורך הוצאת אותו רישיון או הגדר.

20. שימוש בזכויות הגדר

- (א) לא ישתמש אדם בזכויות שמקנה לו הגדרו, למעט הגדר חקלאי והגדר מכשירים אלא אם נתמלאו תנאים אלה:
- (1) הרשיון בו רשום ההגדר תקף ומוותר לו להשתמש בזכויות שמקנה לו אותו רישיון;
 - (2) עובד הטיס שברישיונו ההגדר מחזיק בתעודה רפואית תקפה המתאימה להגדר;
 - (3) עובד הטיס עומד בדרישות תקנות אלה הישימות להגדר שברישיונו, לרבות לענין עמידה במבחני רמה וצבירת נסיון;
 - (4) ההגדר לא בוטל או לא הותלה על ידי רשות הרישוי.
- (ב) תקופתם של הגדר מכשירים והגדר חקלאי והתנאים לחידושם - יהיו כמפורט בתקנות אלה.

21. חידוש זכות, רישיון או הגדר שפקעו

(תיקון התש"ב)

עובד טיס -

- (1) שזכותו לרשיון או הגדר פקעה;
 (2) שפג תוקף רשיונו או הגדר שבו;
 (3) שפקע תוקף אישור שניתן לו על פי רשיון או הגדר שפג תוקפו;
 המבקש לחדש זכות, רשיון או הגדר כאמור יוכיח, להנחת דעתה של רשות הרישוי, ידע מקצועי ומיומנות כנדרש על ידי בוחן כאמור בתקנה 36.

21א. גיל מרבי לטייס בתובלה אווירית מסחרית

[תיקונים: התשנ"ט (מס' 2), התשע"ט, התשפ"ג]

(א) לא ישמש אדם טייס בתובלה אווירית מסחרית ולא יעסיק מפעיל אווירי טייס בתובלה כאמור -

- (1) $\frac{3}{3}$ בכלי טיס המופעל על ידי טייס אחד - אם מלאו לטייס 60 שנים;
 (2) בכלי טיס המופעל על ידי שני טייסים או יותר - אם מלאו לטייס 65 שנים.

(ב) (נמחקה).

21ב.

(בוטלה).

21ג. הגבלת גיל טייס בטיסה מסחרית בכלי טיס קטן

[תיקונים: התשס"א, התשע"ט]

(בוטלה).

21ד. מיומנות בשפה האנגלית

[תיקון התש"ע]

(א) אדם המבקש לקבל רישיון עובד טיס מן המפורטים להלן או המחזיק בו, רשאי להוכיח לרשות הרישוי, בבחינה, את יכולתו לדבר בשפה האנגלית ולהבינה לפחות ברמת מיומנות 4 כאמור בצרופה a (attachment) (בתוספת 1 appendix) של נספח 1 לאמנה (להלן - צרופה a), כעדכונה מזמן לזמן, שנוסחה המעודכן הופקד לעיון הציבור במשרד המנהל:

(1) טייס;

(2) נווט טיס;

(3) מפקח על תנועה אווירית;

הודעה על הפקדת צרופה a לעיון הציבור כאמור תפורסם באתר האינטרנט של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

(ב) בחינת מיומנות כאמור בתקנת משנה (א) יערוך בוחן שהורתה עליו רשות הרישוי מתוך רשימת בוחנים שמינה המנהל לפי תקנה 71, לאחר שהמבקש להיבחן שילם אגרה לפי תקנה 21א לתקנות האגרות.

(ג) רשות הרישוי תציין ברישיונו של מי שהוכיח את מיומנותו בשפה האנגלית, את רמת המיומנות שלו ותקופת תוקפה לפי תקנת משנה (ד), לאחר ששילם אגרה לשינוי רישיון לפי תקנות האגרות.

(ד) תקופת תוקף הוכחת מיומנות, ברמה כמפורט בצרופה a, תהא כמפורט להלן לצדה:

(1) רמה 4 - 3 שנים ממועד הבחינה;

(2) רמה 5 - 6 שנים ממועד הבחינה;

(3) רמה 6 - כל עוד רישיון עובד הטיס לא בוטל.

(ה) טייס או נווט טיס שלא צוינו ברישיונו רמת המיומנות שלו בשפה האנגלית ותקופת תוקפה כאמור בתקנת משנה (ג), אינו רשאי לשמש איש צוות אוויר בטיסה בין-לאומית או בטיסה באזור פיקוח של יחידת פת"א, שפורסם לגביה בפמ"ת כי שפת התקשורת הזמינה היחידה בה היא השפה האנגלית.

(ו) מפקח על תנועה אווירית שלא צוינו ברישיונו רמת המיומנות שלו בשפה האנגלית ותקופת תוקפה כאמור בתקנת משנה (ג), לא יהיה רשאי לפקח על טיסות בין-לאומיות בנתיבים בין-לאומיים.

(ז) רשות הרישוי רשאית להכיר ברמת מיומנות בשפה האנגלית שצוינה ברישיון שניתן לעובד טיס מאת מדינה חברה, כהוכחה למיומנותו של אותו עובד טיס בשפה האנגלית, לצורך ציונה ברישיונו לפי תקנת משנה (ג).

(ח) בתקנה זו -

"אזור פיקוח" - כמשמעותו בסעיף 57 לתקנות ההפעלה;

"יחידת פת"א", "טיסה בין-לאומית" ו"פמ"ת" - כהגדרתם בתקנות ההפעלה;

"נתיב בין-לאומי" - נתיב המוביל מחוץ לישראל אל שדה תעופה מן המנויים בתקנה 49א לתקנות ההפעלה, או משדה תעופה כאמור אל מחוץ לישראל או נתיב החוצה את המרחב האווירי של ישראל.

22. נסיון לצורך הטסת כלי טיס כטייס מפקד

[תיקונים: התשמ"ב (מס' 3), התשמ"ח, התשמ"ט (מס' 2), התשע"ו]

(א) לא יטיס אדם, כטייס מפקד, כלי טיס עם נוסעים, או כלי טיס שצוותו המזערי המורשה כולל לפחות שני טייסים, אלא אם ביצע באותו טיפוס לפחות שלוש המראות ושלוש נחיתות תוך תשעים הימים שקדמו לטיסה האמורה;

(ב) לא יטיס אדם, כטייס מפקד, כלי טיס עם נוסעים בלילה אלא אם ביצע לפחות שלוש המראות ושלוש נחיתות בלילה תוך תשעים הימים שקדמו לטיסה האמורה;

(ג) לא יטיס אדם, כטייס מפקד, כלי טיס לפי כט"מ גם אם הוא בעל הגדר מכשירים, אלא אם ביצע תוך ששה חודשים האחרונים לפחות שש הנמכות באמצעות עזרי ניווט (ndb, ils, vor);

(ד) לא יטיס אדם, כטייס מפקד, דאון נגדר עם נוסעים, אלא אם ביצע לפחות שש טיסות בדאון כאמור שהסתכמו בשעת דאיה אחת לפחות ואשר בהן מילא אחר דרישות תקנת משנה (א).

(ה) לא יטיס אדם, כטייס מפקד, אירון זעיר דו מושבי עם נוסע אלא אם כן נתקיימו בו התנאים החלים על טייס פרטי לפי תקנה 103 וביצע באותו טיפוס שלוש המראות ושלוש נחיתות בתוך תשעים הימים שקדמו לטיסה האמורה.

(ו) לא הוכח נסיון כאמור בתקנה זו, יוכיח הטייס כושר ביצוע על כלי טיס מאותו טיפוס אותו הוא מבקש להטיס כנדרש בתקנות 35 ו-36, הכל בהתאם לסוג הרישיון בו הוא מחזיק; אולם הוכחת כושר ביצוע לעניין הגדר מכשירים יכול שתעשה על כלי טיס מאותו סוג אותו הוא מבקש להטיס.

(ז) תקנה זו לא תחול על הפעלה שנדרש לגביה רישיון טייס בנתיב תובלה באוויר או על הפעלה המבוצעת לפי הפרק השנים עשר לתקנות הפעלת כלי טיס.

(ח) לא יטיס אדם, כטייס מפקד, אירון זעיר הגורר גלישון אלא אם כן ביצע לפחות 6 טיסות באותו דגם של אירון זעיר שהסתכמו בשלוש שעות טיסה לפחות ומהן בוצעו לפחות שלוש המראות ושלוש נחיתות בשלושת החדשים שקדמו לטיסה האמורה.

(ט) לא יטיס אדם אירון זעיר הגורר גלישון (להלן - טיסה גוררת) אלא אם כן ביצע לפחות 6 זינוקים בלתי נגררים בגלישון, מהם שלושה בשלושת החדשים שקדמו לטיסה הגוררת.

23. נסיון לביצוע טיסות לילה

לא יטיס אדם כלי טיס כטייס מפקד בלילה, אלא אם עמד בדרישות הנסיון לטיסת לילה לקבלת רישיון או הגדר כמפורט בתקנות אלה ואלא אם לא ציין ברשיונו איסור לביצוע טיסות לילה; ציין איסור כאמור ברשיון, יבטל האיסור אם יעמוד המבקש בדרישות הנסיון האמורות.

24. נסיון לשימוש בזכויות כטכנאי טיס

לא ישתמש אדם בזכויותיו כטכנאי טיס אלא בכלי טיס שלגביו הוא מחזיק בהגדר מתאים, ושעליו ביצע בתקופה של 45 יום שקדמו לאותה טיסה -
(1) שתיים זמן טיסה בתפקיד של תנאי; או
(2) עמד במבחן רמה בתפקיד של טכנאי טיס.

25. פטור למוסמכי חיל האוויר הישראלי

(תיקון התשס"ה)

מבקש רישיון שהוסמך בחיל האוויר הישראלי כטייס, כנווט טיס, כטכנאי טיס, כאלחוטאי טיס לרדיו-טלפון, כטכנאי לבדק כלי טיס, כמפקח על תנועה אווירית, כמקפח מצנחים או כקצין מבצעי אוויר, ובעת הגשת הבקשה הוא עוסק בפועל בחיל האוויר הישראלי בתפקיד בו הוסמך כאמור, יחא פטור מהוכחת ידע מקצועי וכזכר ביצוע או מיומנות טיסה, הכל לפי הענין, אם הוא פטור מהם בתקנות אלה.

26. שינוי מען

עובד טיס שהחליף את מענו לא יחא רשאי להפעיל את הזכויות המוקנות למחזיק רישיון עובד טיס מסוגו כעבור שלושים יום לאחר החלפת המען, אלא אם הודיע על החלפת המען לרשות הרישוי בכתב.

27. כפל רישיון

סימן א': מבחנים עיוניים

בקשה לכפל רישיון עובד טיס של רישיון שאבד או הושמד, תוגש בכתב בפירוט שם המבקש, מענו הקבוע, תאריך מתן הרישיון, תאריך אבדן הרישיון ופירוט ההגדרים שהיו ברשיון. לבקשה יצרף המבקש קבלה על תשלום האגרה עבור כפל רישיון כפי שנקבע בתקנות האגרות.

פרק שלישי: מבחנים עיוניים ומבחנים מעשיים

סימן א': מבחנים עיוניים

28. מועד המבחן

מבחן עיוני יתקיים לפחות אחת לשלושה חדשים ובמקומות כפי שתקבע רשות הרישוי.

29. תנאים למבחן עיוני

(תיקונים: התשמ"ב, התשל"ב, התשע"ו)

(בוטלה).

30. ציון מעבר מזערי

(תיקון התשע"ו)

(א) ציון המעבר המיזערי במבחן עיוני שמשאו מיגבלות כלי הטיס שבגינם מבוקש הרישיון או ההגדר, ביצועיו, הכרתו ומבנהו הוא שמונים אחוזים.
(ב) ציון המעבר המיזערי במבחן עיוני בנושאים אחרים הוא כפי שנקבע בתקנות אלה או כפי שייקבע בפרסומי הרשות או בטופס המבחן.

31. אישור מבחן עיוני

[תיקונים: התשמ"ב, התשמ"ט (מס' 3), התש"ף]

(א) עמד אדם בהצלחה במבחן עיוני, יקבל על כך אישור בכתב (בתקנה זו - "אישור").

(ב) אישור יניתן לכל המאוחר בתום שלושים יום מיום גמר המבחן.

(ג) תוקפו של אישור לגבי כל מבחן עיוני יהיה לתקופה של 24 חודשים מיום ביצוע המבחן; הוראות תקנת משנה זו לא יחולו לגבי מבחן למבקש רישיון טכנאי לבדק כלי טיס, הגדר שבו או חידושו, שלגביו יחולו הוראות תקנה 226.

32. העתקת מבחן עיוני או מעשה מרמה אחר

(א) לא יעתיק אדם מאחר במבחן עיוני, לא יתנו לאדם אחר אלא אם הורשה לכך, לא יעזור לאדם אחר בזמן המבחן, לא יכתוב מבחן כאמור במקום אדם אחר, לא ישתמש באמצעי עזר בלתי מאושר בזמן המבחן ולא יסייע לאחר באחד המעשים האמורים.

(ב) ביצע אדם מעשה כאמור תקנת משנה (א), רשאית רשות הרישוי לפסול את המבחן העיוני של אותו אדם וכן לעכב את מתן הרישיון או ההגדר, חידושם או אישורם על פי תקנות אלה, עד לתקופה של שנתיים מיום ביצוע המעשה, וכן להתלות או לבטל את רישיון עובד הטיס שהוצא לו.

33. מבחן עיוני חוזר

סימן ב': מבחנים מעשיים בטיסה

(א) אדם שנכשל במבחן עיוני רשאי להגיש בקשה למבחן עיוני חוזר בתום שלושים יום מיום המבחן בו נכשל.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) יחא אדם שנכשל במבחן עיוני רשאי להגיש בקשה למבחן עיוני חוזר כעבור פחות משלושים יום מיום המבחן בו נכשל אם המציא הצהרה המעידה כי קיבל הדרכה נוספת וכי הוא מוכן לקראת המבחן החוזר, ואותה הצהרה חתומה בידי מחזיק רישיון מדרג טיס עם הגדר מתאים או מי שרשות הרישוי הסמיכה אותו לכך.

(ג) מבחן עיוני חוזר יערך במועדים ובמקומות שנקבעו בהתאם לתקנה 28, או במועדים מוקדמים יותר, ככל שהדבר ניתן לביצוע.

סימן ב': מבחנים מעשיים בטיסה

34. תנאים למבחן מעשי בטיסה

לא יגש אדם למבחן מעשי אלא אם -

(1) הוא עמד בכל המבחנים העיוניים הנדרשים לפי תקנות אלה לקבלת הרישיון או ההגדר המבוקשים;

- (2) א. הוא המציא תעודת גמר שניתנה לו מאת בית ספר מאושר על ידי רשות הרישוי ואשר בו למד, חתומה בידי הממונה הראשי על ההדרכה באותו בית ספר; או
ב. המציא אישור, בחתימת ידו של המדריך האישי שלו, לפיו קיבל הדרכה מתאימה, ובלבד שהתקיימו כל אלה:
1. המדריך האישי ממלא אחר התנאים הנדרשים ממדריך טיס ראשי של בית ספר כמשמעותו בתקנה 1 לתקנות רישוי שירותי התעופה (בתי ספר להוראת טיס), התשל"א-1971, כאמור בתקנה 5 לתקנות האמורות;
 2. כלי הטיס שבו התבצעה ההדרכה היה רשום על שמו של המדריך האישי או על שמו של המתלמד בזמן ההדרכה;
 3. ההדרכה התבצעה לפי תכנית אימונים ופיקוח שאישרה רשות הרישוי;
 4. ההדרכה לא בוצעה בטיסה מסחרית.

35. מבחן מעשי חוזר בטיסה

(תיקון התשל"ב)

- (א) לא יגיש אדם בקשה למבחן מעשי חוזר אלא בתום שלושים יום מיום המבחן המעשי בו נכשל, אלא אם נקבע אחרת בתקנות אלה.
(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), יהיה אדם שנכשל במבחן מעשי בפעם הראשונה רשאי להגיש בקשה למבחן מעשי חוזר בתום פחות משלושים יום אם המציא למנהל הצהרה המעידה שקיבל הדרכה נוספת בהתאם להוראות הבוחן אשר חתמו במבחן המעשי בו נכשל, וכי הוא מוכן לקראת המבחן המעשי החוזר; ההצהרה תהא חתומה בידי מדריך הטיס הראשי של בית הספר או בידי המדריך האישי שלו כאמור בתקנה 34(2)(ב)(1).

36. מבחן מעשי בטיסה

(תיקונים: התשע"ו, התשע"ז)

- (א) מבחן מעשי בטיסה ייערך -
- (1) לפי תכנית בחינה שאישרה רשות הרישוי לנבחן;
 - (2) בידי בוחן שרשות הרישוי הורתה עליו לנבחן;
 - (3) בכלי טיס הרשום בפנקס הרישום או במדמה טיסה, המצוידים במכשירים ובעזרים הנדרשים לגבי סוג הרישיון או ההגדר המבוקש.
- (ב) הבוחן -
- (1) יבחן את יכולת מבקש הרישיון או ההגדר בביצועים ובנושאים המפורטים בתקנת משנה (ד) ובביצועים ובנושאים המפורטים בתקנות הנוגעות למיומנות הטיסה הנדרשת לצורך קבלת הרישיון או ההגדר, כמפורט בחלק ב' לתקנות אלה;
 - (2) לא יהיה הטייס המפקד של כלי הטיס בעת ביצוע המבחן המעשי אלא אם כן נקבע מראש בינו לבין המבקש כי הבוחן ישמש בתפקיד טייס מפקד בעת המבחן המעשי או בחלק ממנו.
- (ג) מבקש הרישיון או ההגדר ידאג לכל הסיידורים הארגוניים הכרוכים בשימוש בכלי הטיס או במדמה הטיסה לצורך ביצוע המבחן, לרבות הוצאות שכירתם, לפי העניין.
(ד) אלה הביצועים והנושאים שבהם יבחן הנבחן במהלך המבחן המעשי:
- (1) יישום ידע הנבחן בתעופה;
 - (2) הליכים, תרגילים ותימוכונים בכל אחד מאלה:
- (א) מצבים רגילים, לרבות הטסה לפי כלי הטיסה המתאימים לעניין, ובכלל זה יכולתו בשמירת נתיב, מהירות וגובה;
- (ב) מצבים לא שגרתיים (abnormal);
- (ג) מצבי חירום;
- (3) הטסה מדויקת וחלקה;
 - (4) יכולת הנבחן בקבלת החלטה מהירה ואורח הפעלת שיפוט;
 - (5) יכולת שליטתו של הנבחן בתפקיד טייס מפקד, אם הרישיון או ההגדר מעניק לו את הזכות לשמש בתפקיד טייס מפקד.
- (ה) אי-יכולתו של הנבחן לעמוד באחת מהדרישות המפורטות בתקנת משנה (ד), או העדר משמעת או התנהגות בלתי הולמת של עובד טיס שהוכחה בעת הבחינה - יהווה כישלון במבחן מעשי.
- (ו) נכשל הנבחן כאמור בתקנת משנה (ה), רשאי הבוחן להפסיק את הבחינה באותו שלב שבו נכשל הנבחן.
- (ז) ההגבלות החלות בתקנות אלה לגבי הסעת נוסעים לא יחולו בעת ביצוע מבחן מעשי בכלי טיס על הבוחן ועל הנבחן.

פרק רביעי: מבחני רמה לטייסים

37. מבחן רמה תקופתי לבעל רישיון טייס פרטי

4

(תיקונים: התשע"א, התשע"ד, התשע"ו)

- (א) לא יישמש בעל רישיון טייס פרטי בתפקיד טייס של כלי טיס לפי הגדר שברישיונו אלא אם כן עמד במבחן רמה תקופתי, בתוך 24 החודשים שקדמו לאותה טיסה, הכולל מבחן בידע מקצועי ומבחן מעשי על כלי טיס מאותו הגדר, כאמור בתקנה זו; המבחן ייערך בידי בוחן או בידי מחזיק ברישיון מדרג טיס לפי בחירת הטייס, ואולם המבחן לא ייערך ברציפות בידי אותו מחזיק ברישיון מדרג טיס, אלא אם כן אישר זאת המנהל, בהחלטה מנומקת בכתב.
- (ב) בעל רישיון טייס פרטי הזכאי להטיס כלי טיס שצוותו המיזערי המורשה הוא לפחות שני טייסים, יעמוד במבחן רמה תקופתי בשנים עשר החודשים האחרונים שקדמו לחודש בו משמש הטייס הפרטי כטייס מפקד על אותו כלי טיס.
- (ג) המבחן בידע המקצועי יכלול את הנושאים המפורטים להלן:
- (1) דיני התעופה האזרחית והוראות הרשות המתייחסות לזכויות מחזיק ברישיון טייס פרטי ולהגבלות החלות עליו, לרבות הנהלים וההליכים של שירותי התעבורה האווירית;
 - (2) הבנת פרסומי מידע תעופתי לפי פרסומי טיס פנים ארציים והודעות לאנשי תעופה (נטאם);
 - (3) הכרת כלי הטיס עליו יתבצע מבחן הרמה התקופתי.
- (ד) המבחן המעשי יכלול את הנושאים המפורטים להלן:
- (1) הליכים, תרגילים ותימוכונים בטיסה רגילה ובטיסה במצבי חירום המתאימים לסוג כלי הטיס בו מבוצע המבחן, לביצועיו ולמגבלותיו, לרבות שימוש במערכות כלי הטיס, הכל כמפורט בתוכנית הבחינה שפירסם המנהל;
 - (2) הטסה מדויקת וחלקה של כלי הטיס, לרבות בנתיבים;
 - (3) יכולת שליטתו של הטייס כטייס מפקד על כלי הטיס.
- (ה) על אף האמור בתקנת משנה (א) -
- (1) היו ברישיון הטייס הגדר אווירון מקבוצה א' וכן הגדר אווירון מקבוצה ב', יצא הטייס ידי חובתו לפי תקנת משנה (א) לעניין הגדרים אלה, אם יעמוד במבחן רמה תקופתי לעניין הגדרים אלה על אווירון מקבוצה ב';
 - (2) היו ברישיון הטייס הגדר אווירון מקבוצה א' וכן הגדר אווירון זעיר מקבוצה א', יצא הטייס ידי חובתו לפי תקנת משנה (א) לעניין הגדרים אלה, אם יעמוד במבחן רמה תקופתי לעניין הגדרים

אלה על אווירון מכל אחת מהקבוצות לסירוגין;

(3) היו ברישיון הטייס הגדר אווירון מקבוצה א', הגדר אווירון מקבוצה ב' וכן הגדר אווירון זעיר מקבוצה א' יצא הטייס ידי חובתו לפי תקנת משנה (א) לעניין הגדרים אלה, אם יעמוד, נוסף על האמור בפסקה (1), גם במבחן רמה תקופתי לעניין הגדר אווירון זעיר מקבוצה א', בתוך 48 החודשים שקדמו לטיסה.

(i) עמידה במבחן תרשם על ידי הבוחן או המדריך המוסמך ביומן הטיסות האישי של הטייס ותאשר בחתימת ידו בציון פרטי רשיונו והגדריו של הבוחן או המדריך המוסמך לפי העניין.

(z) בוחן או מדריך מוסמך שערך מבחן רמה לפי תקנה זו ידווח על פרטי המבחן, ביצוע המבחן ותוצאותו לרשות הרשוי, לפי טופס שתורה עליו, בתוך 14 ימים מיום ביצוע המבחן; טופס כאמור יפורסם באתר האינטרנט של רשות הרישוי.

38. מבחן רמה תקופתי לבעל רישיון טייס מסחרי ולבעל רישיון טייס תובלה בנתיבי אוויר

(תיקון התשל"ד)

(א) לא ישמש בעל רישיון טייס מסחרי או בעל רישיון טייס תובלה בנתיבי אוויר (בתקנה זו - בעל רישיון) כטייס בכלי טיס לפי הגדר שברישינו אלא אם כן עמד במבחן רמה תקופתי כמפורט להלן:

(1) לגבי הגדר שהוא עושה בו שימוש במסגרת העסקתו על ידי בעל רישיון הפעלה אווירית - כמפורט בתקנות ההפעלה;

(2) לגבי הגדר שהוא עושה בו שימוש שלא במסגרת העסקתו על ידי בעל רישיון הפעלה אווירית - כמפורט בתקנה 37;

(3) על אף האמור בפסקה (2), לעניין מדריך טיס המשמש מדריך אישי כאמור בתקנה 34(2)ב, יחולו הוראות תקנה 37 בשינויים המחויבים, והוראות תקנה 37(א) יחולו בשינויים אלה:

(א) במקום "תוך 24 החודשים שקדמו לאותה טיסה" יקראו "בתוך 12 החודשים שקדמו לאותה טיסה";

(ב) הסיפה החל במילים "או בידי מחזיק ברישיון מדריך טיס" לא תיקרא.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), בעל רישיון -

(1) שנדרש לעמוד במבחן רמה כאמור בתקנת משנה (א)1) או (2) או (3) ועמד במבחן רמה לפי תקנת משנה (א)1) - לא יידרש לעמוד גם במבחן רמה לפי תקנת משנה (א)2) או (3);

(2) שנדרש לעמוד במבחן רמה כאמור בתקנת משנה (א)2) או (3) ועמד במבחן רמה לפי תקנת משנה (א)3) - לא יידרש לעמוד גם במבחן רמה לפי תקנת משנה (א)2).

פרק חמישי: זיכוי זמן טיסה

39. רישום ביומן

(א) לא יוכר זמן טיסה כנסיון בטיסה לצרכי תקנות אלה, אלא אם זמן הטיסה נרשם ביומן טיסות אישי (להלן - היומן), כמפורט בתקנה זו.

(ב) איש צוות אוויר, לרבות טייס מתלמד, ינהל ביומן רישום שעות הטיסה שביצע כדלקמן:

(1) כללי -

א. התאריך;

ב. טיפוס כלי הטיס וסימני הרישום שלו;

ג. מקומות ההמראה והנחיתה;

ד. משך זמן הטיסה -

1. כטייס מפקד או בטיסת יחיד;

2. כטייס משנה, לרבות שם הטייס המפקד;

3. כחניך, לרבות שם המדריך;

4. כמדריך, לרבות שם החניך.

(2) תנאי טיסה -

א. יום או לילה;

ב. טיסת מכשירים;

ג. טיסה במדמה טיסה;

ד. כל זמן טיסה אחר.

(ג) רישום זמן הטיסה יהא כמפורט להלן:

(1) זמן טיסת יחיד - טייס מתלמד רשאי לרשום ביומן זמן טיסת יחיד רק אותו זמן בו היה הטייס היחיד בכלי הטיס;

(2) זמן טיסת טייס מפקד:

א. טייס פרטי או טייס מסחרי רשאי לרשום ביומן בזמן טיסת מפקד רק אותו זמן בו מלא השליטה על כלי הטיס הרשום בהגדרו היתר בידיו, או הזמן בו היה הטייס היחיד בכלי הטיס, או הזמן בו היה הטייס המפקד של כלי טיס שהצוות המיזערי הדרוש להפעלתו לפי תעודת הסוג של כלי הטיס או לפי התקנות הישימות הוא שני טייסים או יותר;

ב. טייס תובלה בנתיבי אוויר רשאי לרשום בזמן טיסת מפקד את זמן הטיסה בו הוא היה הטייס המפקד של כלי הטיס;

ג. מדריך טיס רשאי לרשום בזמן טיסת מפקד את זמן הטיסה בו הוא שימש כמדריך טיסה;

(3) זמן טיסת טייס משנה:

טייס רשאי לרשום ביומן בזמן טיסת מפקד את זמן הטיסה בו הוא שימש כטייס משנה של כלי טיס שהצוות המזערי הדרוש להפעלתו, לפי תעודת הסוג של כלי הטיס או לפי התקנות הישימות, הוא שני טייסים או יותר;

(4) זמן טיסת מכשירים:

טייס רשאי לרשום ביומן בזמן טיסת מכשירים רק אותו זמן בו הוא מטיס את כלי הטיס על פי מכשירים, בתנאי טיסת מכשירים ממשיים או מדומים. מדריך טיסת מכשירים רשאי לרשום ביומן בזמן טיסת מכשירים את הזמן בו שימש כמדריך טיסת מכשירים בתנאי טיסת מכשירים ממשיים;

(5) זמן הדרכה:

זמן הדרכה, זמן הדרכת טיסת מכשירים, וזמן לימודי קרקע ותדריכי קרקע במדמה טיסה של המודרך טעון אישור ביומן המודרך על ידי מדריכו האישי.

40. הצגת יומן לבקורת

טייס יציג את היומן לביקורת של רשות הרישוי או מפקח, לפי דרישתם, במקום ובמועד שיקבעו.

41. זיכוי זמן טיסה כטייס פרטי

(א) טייס פרטי זכאי שזמן טיסתו הכולל כטייס מפקד ייזקף לחשבון זמן הטיסה הכולל הנדרש לפי תקנות אלה לקבלת רישיון טייס מסחרי.

(ב) טייס פרטי המשמש כטייס משנה בכלי טיס שיש להפעילו עם טייס משנה - זכאי שמחצית זמן טיסתו כטייס משנה ייזקף לחשבון זמן הטיסה הכולל הנדרש לפי תקנות אלה לקבלת רישיון טייס מסחרי, ובלבד שלא ייזקפו כאמור יותר מחמישים שעות.

42. זיכוי זמן טיסה כטייס מסחרי

(תיקון התשע"ו)

(א) טייס מסחרי זכאי כי זמן טיסתו הכולל כטייס מפקד ייזקף לחשבון זמן הטיסה הכולל, הנדרש לפי תקנות אלה, לקבלת רישיון טייס בדרגה גבוהה יותר.
(ב) טייס מסחרי המשמש כטייס משנה בכלי טיס שיש להפעילו עם טייס משנה, זכאי שמחצית זמן טיסתו כטייס משנה ייזקף לחשבון זמן הטיסה הכולל הנדרש לפי תקנות אלה, לקבלת רישיון טייס בדרגה גבוהה יותר.

43. זיכוי זמן טיסה כטייס תובלה בנתיבי אויר

טייס תובלה בנתיבי אויר זכאי שזמן טיסתו הכולל כטייס מפקד או כטייס משנה בכלי טיס שיש להפעילו עם טייס משנה ייזקף לחשבון זמן הטיסה הכולל הנדרש לפי תקנות אלה.

44. זיכוי זמן טיסת מכשירים

(תיקון התשע"ו)

טייס המפעיל את הגאי כלי הטיס בתנאים ממשיים או מדומים של טיסת מכשירים, בהסתמכו על מכשירים בלבד וללא נקודות סמך חיצוניות - זכאי כי זמן טיסת מכשירים שנרכש כאמור ייזקף לזמן הטיסה הכולל הנדרש לפי תקנות אלה, לקבלת רישיון טייס בדרגה גבוהה יותר.

45. זיכוי זמן הדרכה

(תיקון התשע"ו)

(א) טייס המקבל הדרכה או אימון זכאי כי זמן ההדרכה הזוגי ייזקף במלואו לחשבון זמן הטיסה הכולל הנדרש לפי תקנות אלה, לקבלת רישיון טייס בדרגה גבוהה יותר.
(ב) מדריך טיס או מאמן זכאי כי זמן הטיסה בו שימש כמדריך טיס או כמאמן, ייחשב כזמן טיסת מפקד בחשבון זמן הטיסה הכולל הנדרש לפי תקנות אלה, לקבלת רישיון טייס בדרגה גבוהה יותר.

פרק ששי: הסבה

46. איסור הטסת כלי טיס ללא בחינה או הסבה

לא יטיס טייס אלא כלי טיס מהסוג, המהימן ומהטיפוס, כאשר ישיים, עליו נבחן לקבלת רישיון לפי תקנות אלה, או שביצע עליו הסבה כאמור בתקנות 47 ו-48.

47. תנאי הסבה מקבוצה לקבוצה

על אף האמור בתקנה 46, טייס שברשימו הגדר אירון מקבוצה א', ב', ג', ד', יהא רשאי להטיס כלי טיס מקבוצה אחרת אם עמד בדרישות המפורטות בתוספת השניה לתקנות אלה, הכל לפי הענין.

48. תנאי הסבה בתוך קבוצה

על אף האמור בתקנה 46, טייס שברשימו הגדר אירון מקבוצה ב', ג' או ד', יהא רשאי להטיס כלי טיס אחר מאותה קבוצה המפורטת ברשימו אם עמד בדרישות המפורטות בתוספת השניה לתקנות אלה, הכל לפי הענין.

פרק שביעי: ועדת ערר לרישוי

49. מתן החלטה

[תיקון התשמ"ח (מס' 2)]

(א) רשות הרישוי לא תתן החלטה אלא לאחר שניתנה לעובד טיס או למבקש הרישוי, ההגדר או תעודת איש צוות, הזדמנות להביא לפניו טענותיו לענין ההחלטה.
(ב) עם הבאת ההחלטה לידיעת עובד הטיס או המבקש, כאמור בתקנת משנה (א) (להלן בפרק זה - מבקש), תודע לו זכותו להשיג או לערר על ההחלטה כמפורט בתקנות אלה.

50. זכות ערר

[תיקון התשמ"ח (מס' 2)]

(א) מבקש הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת רשות הרישוי רשאי להשיג עליה בפני המנהל;
(ב) מבקש הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת המנהל, בין שניתנה בתוקף היותו רשות הרישוי ובין בהשגה לפי תקנת משנה (א), רשאי לערר עליה בפני ועדת הערר לרישוי שמינה השר לענין תקנות אלה (להלן - ועדת הערר).

51. הגשת השגה או ערר

(א) השגה כאמור בתקנה 50(א) תוגש למנהל תוך 144 יום מיום מתן ההחלטה; ניתנה ההחלטה שלא בפני המבקש להשיג, תוגש ההשגה תוך 14 יום מיום שהומצאה לו ההחלטה.
(ב) ערר על החלטת המנהל, בין שניתנה בתוקף היותו רשות הרישוי ובין בהשגה לפי תקנת משנה (א), יוגש לוועדת הערר תוך 14 יום מיום מתן ההחלטה; ניתנה ההחלטה שלא בפני המבקש לערר, יוגש הערר תוך 14 יום מיום שהומצאה לו ההחלטה.
(ג) לא החליט המנהל תוך 15 יום בהשגה שהוגשה לו לפי תקנת משנה (א), יראו את ההשגה כאילו נדחתה על ידו, והענין יועבר להחלטת ועדת הערר, אלא אם הודיע המשיג לוועדת הערר כי אין הוא מעונין בהכרעת ועדת הערר בהשגתו.
(ד) ועדת הערר רשאית לדון בערר שהוגש לאחר המועד אם -
(1) שוכנעה שמן הצדק לעשות כן;
(2) המנהל לא החליט תוך 15 יום בהשגה שהוגשה לו לפי תקנת משנה (א).
(ה) נשלחה הודעה בדבר החלטת רשות הרישוי או המנהל בדואר רשום, יראו כאילו הגיעה לתעודתה בתום 72 שעות משעת מסירתה לבית הדואר.

52. תוקף החלטה

החלטת רשות הרישוי תקפה כל עוד לא החליט המנהל או ועדת הערר אחרת בהשגה או בערר שהוגשו לפי תקנות אלה.

53. עיכוב ביצוע החלטה

[תיקון התשמ"ח (מס' 2)]

(א) החלטה רשות הרישוי או החליט המנהל, בתוקף היותו רשות הרישוי או בהשגה, על ביטול רישיון או הגדר או על התלייתם, רשאי בעל הרישיון או ההגדר הרואה עצמו נפגע על ידי ההחלטה לבקש, במעמד מתן ההחלטה, או תוך 14 יום מיום שהומצאה לידי, עיכוב ביצוע ההחלטה עד לסיים ההליכים בהשגה שתוגש למנהל או בערר שיוגש לוועדת הערר, הכל לפי הענין. עוכב ביצוע ההחלטה כאמור, ומבקש העיכוב לא הגיש השגה למנהל או ערר לוועדת הערר תוך המועד שנקבע בחלק זה, יתבטל עיכוב ביצוע ההחלטה מאליו בתום המועד שנקבע להגשת ההשגה או הערר, לפי הענין.
(ב) החלטה רשות הרישוי או המנהל בתוקף היותו רשות הרישוי או בדומה בהשגה שלא להיעתר לבקשה לעיכוב ביצוע החלטה, רשאי בעל הרישיון או ההגדר הרואה עצמו נפגע, לבקש דיון דחוף בוועדת הערר כדי לדון בערר על החלטתה ובערר על אי מתן עיכוב ביצוע ההחלטה עד לסיים ההליכים בערר. על אף האמור בתקנה 56, תדון ועדת הערר בענין לא יאוחר מ-14 יום ממועד הגשת הבקשה כאמור.

(ג) עוכב ביצוע ההחלטה עד לסיום ההליכים בהשגה או בערר, יאה המנהל או ועדת הערר, לפי הענין, רשאים בכל שלב של הדיון להורות על ביטול העיכוב אם ראו שעוכב ביצוע ההחלטה יש בו כדי לפגוע בבטיחות הטיסה.

54. הרכב ועדת הערר

(תיקון התשע"ו)

(א) ועדת הערר תדון בשלושה, שהם - היושב ראש או ממלא מקומו הקבוע והוא יושב בראש המותב, ושני חברים, האחד בעל מקצוע בתחום התעופה הקשור לנשוא הערר, והאחר משפטן בעל ידע בתעופה אזרחית.

- (ב) (1) השר ימנה כיושב ראש ועדת הערר וכממלא מקומו הקבוע אנשים בעלי רקע בתעופה שאינם מקרב עובדי המדינה.
(2) תקופת כהונת יושב ראש ועדת הערר וממלא מקומו תהא שנים עשר חודש, והשר רשאי לחזור ולמנותם.
(3) יושב ראש ועדת הערר או ממלא מקומו הקבוע יחדלו לכהן בתפקידם לפני תום תקופת כהונתם באחת מאלה:
א. הוא התפטר מתפקידו כיושב ראש או ממלא מקום במסירת כתב התפטרות לשר, ההתפטרות תכנס לתוקפה בתום 30 יום ממועד מסירת כתב ההתפטרות;
ב. הוא הורשע בעבירה שיש עמה קלון;
ג. הוא היה מעורב בתקופת כהונתו בתאונה או בתקרית כמשמעותן בתקנות החקירה;
ד. השר מצא כי נבצר ממנו למלא תפקידו והעבירו מכהונתו בהודעה בכתב.

55. סמכויות ועדת הערר

ועדת הערר רשאית -

- (1) לאשר את החלטת המנהל, לבטלה או לשנותה;
(2) להורות על עריכת דיון נוסף בפני המנהל או בפני רשות הרישוי לפי הנחיות שתקבע;
(3) להמליץ בפני המנהל על עריכת בדיקה מחודשת של הענין;
(4) להמליץ בפני המנהל בכל ענין שיתעורר בפניה תוך כדי הדיון, ככל שתמצא לנכון.

56. נוהלי עבודת ועדת הערר

(תיקון התשע"ו)

(א) ערר על החלטת המנהל יוגש בכתב למזכיר ועדת הערר ויצורף אליו עותק החלטת המנהל שעליה מוגש הערר.
(ב) הודעה על מועד הדיון בערר ועל מקום הדיון תימסר לעורר לפחות 10 ימים לפני המועד שנקבע לדיון.
(ג) הועדה תדון בערר לא יאוחר מ-30 יום מיום הגשתו.
(ד) הועדה תיתן לעורר הזדמנות נאותה להעלות טענותיו בפניה, בין בכתב ובין בעל פה, בין בעצמו ובין באמצעות עורך דין.
(ה) הועדה תפתח דיונה בשמיעת העורר, לאחר מכן ישמיע נציג רשות התעופה האזרחית במשרד התחבורה את טיעונו ולאחר מכן ישיב העורר על טיעוני נציג רשות התעופה האזרחית.
(ו) הועדה תדון בפומבי, ואולם רשאית היא לקיים את הדיון, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות אם ראתה צורך בכך לשם שמירה על בטחון המדינה או על יחסי החוץ שלה או אם ביקש זאת העורר והועדה מצאה כי מן הצדק להיענות לבקשתו.
(ז) יושב ראש ועדת הערר או ממלא מקומו הקבוע, או מי שהם ביקשו לעשות כן, ינהלו פרוטוקול של דיוני הועדה; הפרוטוקול יישלח על ידי מזכיר הועדה לכל אחד מחבריה, לעורר ולמנהל תוך 14 יום ממועד הישיבה, אם לא הורה יושב ראש ועדת הערר או ממלא מקומו הקבוע אחרת.

57. אי תלות בסדרי דין ובדיני ראיות

בכל ענין של סדרי דין תנהג ועדת הערר בדרך הנראית לה כטובה ביותר לעשיית צדק ולא תהיה קשורה לדיני הראיות.

58. החלטת ועדת הערר

(א) ועדת הערר תחליט ברוב דעות.

- (ב) על נוסח החלטת הועדה יחתום כל אחד מחבריה ואם ניתנה ברוב דעות, יצויין שיש בה דעת מיעוט.
(ג) מזכיר הועדה ימציא עותק החלטה לכל אחד מחבריה, לעורר ולמנהל, תוך 14 יום מיום מתן ההחלטה בערר.

59. סופיות החלטת ועדת הערר

החלטת ועדת ערר תהיה החלטת גמר כאמור בסעיף 29(1) לחוק הטיס, 1927.

פרק שמיני: בדיקות רפואיות

60. הגדרות

(תיקונים)

התשל"ב, התשל"ד, התשל"ז, התשנ"ט, התשנ"ט, התשס"ב, התשע"ו

בפרק זה:

"בדיקת ביקורת" - בדיקה רפואית שאיננה בדיקה ראשונית ואיננה בדיקה תקופתית ואשר מטרתה היא לברר אם חלפה הסטייה במצב בריאותו של הנבדק, שבשלה נרשמה הגבלה בתעודה הרפואית או בוטל תוקפה;
"בדיקה ראשונית" - בדיקה רפואית יסודית הנעשית לראשונה למבקש תעודה רפואית לקביעת מצב בריאותו למילוי התפקידים על פי הרשיון או ההגדר המבוקשים;
"בדיקה תקופתית" - בדיקה רפואית הנעשית בהיקף הדרוש לקביעת מידת התאמתו של המבקש להמשך במילוי התפקידים על פי הרשיון או ההגדר המבוקשים;
"ועדת ערר רפואית" - (נמחקה);
"ועדה רפואית" - ועדה של שלושה רופאים מוסמכים שמינה המנהל שכל אחד מהם עוסק בענף רפואה אחר, ואחד מהם לפחות רופא מוסמך בכיר;
"חידוש רשיון או הגדר" - לרבות שימוש בזכויות על פיהם;
"טופס בדיקה רפואית" - טופס בדיקה רפואית שקבע המנהל;
"רופא הרשות" - (נמחקה);
"רופא מוסמך" - כמשמעותו בסעיף 6(א)(1) לחוק;
"רופא מוסמך בכיר" - רופא מוסמך שנתקיימו בו כל אלה:

- (1) ביצע 200 בדיקות לפחות למבקשי רשיונות או הגדר כנדרש על פי תקנות אלה במשך 5 השנים האחרונות ולא נרשמו לחובות על ידי רופא הרשות יותר מ-10 טעויות בעבודתו;
(2) צבר ותק של 5 שנים לפחות כרופא מוסמך ;

60. מתן הרשאה לרופא

[תיקונים: התשנ"ד, התשנ"ד (מס' 2), התשע"ו]

- (א) לא ישמש אדם רופא מוסמך, רופא מוסמך בכיר או רופא החבר בוועדה רפואית אלא אם כן בידי הרשאה שניתנה לו מאת המנהל.
(ב) הרשאה, כאמור בתקנת משנה (א), תינתן לארבע שנים אך רשאי המנהל לשוב ולתתה למי שתם תוקף הרשאתו.

61. תנאים למתן תעודה רפואית

[תיקונים: התשמ"ה (מס' 2), התשנ"ב, התשס"ב, התשע"ו]

- (א) תעודה רפואית מתאימה לדרגת בריאות מסוג המבוקש לראשונה לא תינתן אלא -

(1) בידי רופא הרשות;

(2) לאחר -

(א) שמבקש התעודה נבדק בבדיקה ראשונית בידי מי שמוסמך לבדוק לפי תקנה 65;

(ב) שנמצא, להנחת דעתו של רופא הרשות, כי מבקש התעודה עונה על הדרישות הרפואיות למתן תעודה רפואית מתאימה לדרגת בריאות מהסוג שביקש, לפי פרק 1 לתוספת הראשונה.

(ב) תעודה רפואית המבוקשת שלא כאמור ברישה לתקנת משנה (א), לא תינתן אלא -

(1) בידי רופא מוסמך, רופא מוסמך בכיר או רופא הרשות, לפי העניין;

(2) לאחר -

(א) שמבקש התעודה נבדק בידי מי שמוסמך לבדוק לפי תקנה 65;

(ב) שנמצא, להנחת דעתו של הרופא כאמור בפסקה (1), כי מבקש התעודה עונה על הדרישות הרפואיות למתן תעודה רפואית מתאימה לדרגת הבריאות מהסוג שביקש, לפי פרק 1 לתוספת הראשונה.

(ג) נתן תעודה רפואית כאמור בתקנת משנה (א) או (ב) יציין בה את יום נתינתה.

(ד) על מי שהתעודה הרפואית שבידו -

(1) טרם פקעה או פקעה וטרם חלפו חמש שנים מיום פקייתה - יחולו הוראות תקנת משנה (ב);

(2) פקעה וחלפו חמש שנים מיום פקייתה - יחולו הוראות תקנת משנה (א).

62. מקום הבדיקות הרפואיות

[תיקון התשנ"ב]

הבדיקות הרפואיות יערכו על ידי רופא מורשה, או על ידי רופא מורשה בכיר, הכל לפי הענין, במעונם או במרפאתם, ועל ידי ועדה רפואית במשרדה.

63. חובת המבקש תעודה רפואית

(א) המבקש תעודה רפואית לפי תקנות אלה -

(1) ימלא באופן נכון, מלא ובלתי מטעה את הפרטים הנדרשים ממנו בטופס הבדיקה הרפואית;

(2) ישיב לרופא הבודק תשובות מלאות, נכונות ובלתי מטעות ולא יעלים כל מחלה, מום או מיגבלה אחרת;

(3) יחתום במכוחות הרופא הבודק על ההצהרה שבטופס האמור.

(ב) עובד טיס המבקש יותר מרשיון אחד או הגדר אחד או חידושם שלצורך קבלתם או חידושם נדרשת תעודה רפואית, יציין בטופס הבדיקה הרפואית את כל סוגי הרשיונות או ההגדרים המבוקשים על ידו.

64. בדיקות רפואיות

[תיקונים: התשנ"ב, התשס"ב, התשע"ו]

(א) רופא מוסמך, או יושב ראש של ועדה רפואית ירשמו תוצאות הבדיקה שיערכו ויכמו אותה לפי הפרטים שנקבעו בטופס הבדיקה הרפואית לעובדי טיס.

(ב) טופסי הבדיקה יישלחו לרופא הרשות גם אם הבדיקה הרפואית לא הושלמה ובמקרה זה תירשם הסיבה לאי השלמת הבדיקה.

(ג) נערכה הבדיקה על ידי ועדה רפואית, יירשמו בטופס הבדיקה שמות הרופאים שהשתתפו בה ויצויין שם היושב ראש.

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (א) עד (ג) רשאי רופא מוסמך או יושב ראש של ועדה רפואית או רופא רשות, להסתייע לצורך מילוי טופס בדיקה רפואית לעובדי טיס, בתוצאות ונתונים של הבדיקות הרפואיות העדכניות שנערכו לעובדי טיס פעילים בשירות מערכת הביטחון.

65. המוסמכים לערוך בדיקות רפואיות

[תיקונים: התשנ"ט, התשע"ו]

(א) רופא מוסמך רשאי לערוך בדיקה רפואית ראשונית, בדיקה רפואית תקופתית או בדיקת ביקורת לצורך קבלת תעודה רפואית מתאימה לדרגת בריאות סוג 3.

(ב) רופא מוסמך בכיר רשאי לערוך בדיקה רפואית ראשונית, בדיקה רפואית תקופתית או בדיקת ביקורת לצורך קבלת תעודה רפואית מתאימה לדרגת בריאות סוג 1, לצורך קבלת תעודה רפואית

מתאימה לדרגת בריאות סוג 2 ולצורך קבלת תעודה רפואית מתאימה לדרגת בריאות סוג 3.

(ג) ועדה רפואית רשאית, לבקשת רופא הרשות, לערוך כל בדיקה רפואית לפי פרק זה; סיימה הוועדה הרפואית עריכת בדיקה כאמור, תעביר את תוצאותיה לרופא הרשות.

66. תקופת תוקפה של תעודה רפואית

[תיקונים: התשמ"ה (מס' 2), התשנ"ב, התשנ"ו, התשס"ה, התשע"ו]

(א) סוג דרגת בריאות של תעודה רפואית יהיה כמפורט בפרק ה-1 לתוספת הראשונה.

(1א) תעודה רפואית תהיה תקפה מיום נתינתה.

(2א) ⁵ תקופת התוקף של תעודה רפואית -

(1) תהיה למשך הזמן המפורט בטבלה בפרק ה-12 לתוספת הראשונה, זולת אם מצא רופא הרשות כי תוצאות הבדיקה הרפואית שבוצעה למבקש מחייבות את קיצור תקופת תוקפה;

(2) תימנה מיום עריכת הבדיקה כאמור בתקנות 61(א) או (ב)2, לפי העניין.

(3א) על אף האמור בתקנת משנה (2א), לענין מניין תקופת תוקפה של תעודת רפואית, יראו בדיקה רפואית שבוצעה כאמור בתקנה 61(א)2 או (ב)2, בתוך 45 ימים לפני יום פקיעת תוקפה של התעודה הרפואית שבידי בעל הרישיון, כאילו בוצעה ביום פקיעת התוקף שלה.

(4א) תקופה של תעודת רפואית יצוין בגוף התעודה.

(ב) בלי לגרוע מהאמור בתקנת משנה (א), תקופה של תעודת רפואית יפקע בכל אחד מאלה:

(1) עם קרות תאונה כמשמעותה בתקנות החקירה;

(2) עם תחילת אישפוז בבית חולים;

(3) בתום היום החמישה עשר להעדרות רצופה מהעבודה עקב מחלה;

(4) עם פחיתת כושר בריאות מכל סיבה שהיא שיש בה כדי למנוע מעובד הטיס את השימוש בזכויות שמעניק לו רישיון או הגדרו או בחלק מהן;

(5) אי ביצוע בדיקות דם לטולינגסטרזיה כל שבועיים בתקופת עבודתו ריסוס בחומר רעיל.

(ג) עובד טיס שנתקיים לגביו אירוע מן המפורטים בתקנת משנה (ב), ידווח על כך לרופא הרשות בהקדם האפשרי, ולא יעשה שימוש בתעודה הרפואית שבידו אלא לאחר שעבר בדיקת ביקורת ועל פי תוצאות הבדיקה.

67. איסור להשתמש ברישיון ללא תעודת רפואית תקפה

[תיקונים: התשמ"ה (מס' 2), התשע"ו]

(א) בעל רישיון או הגדר שלא צורף קבלתם או איחודם נדרשת תעודת רפואית לא יהיה רשאי להמשיך להשתמש בזכויות ברשימו או בהגדרו אם פקע תוקפה של התעודה הרפואית כאמור בתקנה 66.
(ב) פקע תוקף תעודת רפואית כאמור בתקנה 66 לא תינתן תעודת רפואית חדשה לעובד הטיס אלא אם נבדק המבקש על ידי רופא מוסמך או רופא מוסמך בכיר, או ועדה רפואית, הכל בהתאם לסוג הרישיון או ההגדר בו הוא מחזיק.

68. מקרים מיוחדים

[תיקונים: התשל"ד, התשע"ו]

(א) במקרים בהם המבקש אינו עונה על הדרישות הרפואיות במלואן כאמור בתוספת הראשונה לתקנות אלה, רשאי רופא הרשות לתת למבקש תעודת רפואית ורשאית רשות הרישוי לציין מגבלות ברשימו או בהגדרו, אם נתקיימו במבקש תנאים אלה:

(1) ועדה רפואית שבדקה את המבקש, מצאה כי -

א. מצבו הרפואי של המבקש אינו מעורר חשש של אי כושר פתאומי או של אי יכולת למלא תפקידיו בבטיחות בתקופת תוקף הרישיון או ההגדר;

ב. הוא בעל סגולה גופנית השקולה כנגד אי כושרו הבריאותי.

(2) המבקש הוכיח שיש לו ידע מקצועי, נסיון ומיומנות מקצועית במידה השקולה כנגד אי כושרו הבריאותי.

(ב) (בוטלה).

(ג) העלתה בדיקה רפואית כאמור שאישי הצוות אינו כשיר מבחינה בריאותית למלא את תפקידיו בכלי הטיס, לא יחודש רישיון או הגדרו.

69. סמכויות רופא הרשות

[תיקונים: התשמ"ה (מס' 2), התשע"ו]

(א) רופא הרשות רשאי:

(1) לערוך את כל הבדיקות הרפואיות שרופא מוסמך בכיר רשאי לערוך לפי תקנה 65;

(2) לבדוק את המימצאים הרפואיים בטופס הבדיקה הרפואית שנחתם והועבר אליו מאת רופא מוסמך, רופא מוסמך בכיר או ועדה רפואית ולסכמם;

(3) להורות לרופא מוסמך, לרופא מוסמך בכיר או לוועדה רפואית לערוך מחדש בדיקה רפואית ראשונית, בדיקה תקופתית או בדיקת ביקורת;

(4) ליתן תעודת רפואית המאשרת כי המבקש שלגביו ניתנה התעודה כשיר להשתמש ברישיון או בהגדר שניתן לו לתקופה שתצוין בתעודה;

(5) לקבוע בתעודה מגבלות רפואיות שירשמו ברשימו או בהגדרו של המבקש;

(6) להמליץ בפני רשות הרישוי לשקול אי מתן רישיון, ביטול רישיון, אי חידוש רישיון או אי אישורו, הכל לפי הענין, אם שוכנע שאותו אדם הסתיר ביועין מחלה, מום או כל מגבלה אחרת עליהם

נשאל בטופס הבדיקה הרפואית; לענין זה אין נפקא מינה אם המחלה, המום או המגבלה שהוסתרו כאמור פוגעים בכושרו הבריאותי של אותו אדם ואם לאו.

(ב) רופא הרשות רשאי להוציא מפעם לפעם הנחיות לרופא מוסמך, לרופא מוסמך בכיר ולועדה רפואית, בנוגע לבדיקות הרפואיות השונות ולמתן תעודות רפואיות.

(ג) האמור בתקנת משנה (א)6 אינו גורע מסמכויות רשות הרישוי לפי תקנות אלה.

70. ועדת ערר רפואית

[תיקונים: התשמ"ח (מס' 2), התשע"ו]

(א) (בוטלה).

(ב) ערר לפי סעיף 7(ב) לחוק יש להגיש תוך שלושים יום מיום קבלת החלטת רופא הרשות; נשלחה הודעה בדבר החלטת רופא הרשות בדואר רשום, יראהו כאילו הגיעה לידי הנגוע בדבר בתום שבעים ושתיים שעות מיום מסירתה לדואר.

(ג) (בוטלה).

(ד) כל עוד לא החליטה ועדת הערר הרפואית אחרת - תעמוד בתוקפה החלטת רופא הרשות.

פרק תשיעי: בוחנים

71. מינוי בוחנים

המנהל רשאי למנות לפי שיקול דעתו אדם כבוחן לביצוע מבחנים מטעם רשות הרישוי, הנדרשים כאמור בתקנות אלה. המנהל יקבע תנאים מזעריים למינוי בוחן, לרבות לענין נסיונו, הידע המקצועי שלו ומיומנותו, עברו התעופתי, הגינותו ואמינותו.

חלק ב': רישיונות לטייסים

פרק ראשון: רישיון טייס מתלמד

72. כשירות לקבלת רישיון טייס מתלמד

[תיקון התשע"ט]

אדם יחא כשיר לקבל רישיון טייס מתלמד אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) מלאו לו 16 שנים ביום הגשת הבקשה לרישיון; ולגבי מבקש רישיון עם הגדר דאון - 15 שנים;
- (2) הוא קורא, מדבר ומבין את הלשון העברית או את הלשון האנגלית הטכנית המקובלת בתעופה;
- (3) הוא מחזיק בתעודה רפואית מתאימה תקפה;
- (4) הוא מחזיק באישור העדר הרשעות פליליות שניתן לו בתשעים הימים שקדמו להגשת הבקשה לרישיון;
- (5) הוא הגיש בקשה לקבלת רישיון לרשות הרישוי באמצעות בית הספר לטיסה בו הוא לומד או באמצעות המדריך האישי שלו;
- (6) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רישיון טייס מתלמד.

73. תנאים לטיסות יחיד

(תיקונים: התשל"ב, התשע"ו)

- (א) טייס מתלמד אינו רשאי להפעיל את כלי הטיס בטיסת יחיד ראשונה אלא אם כן עמד בדרישות הבאות:
- (1) קיבל הדרכה בהתאם לתכנית הדרכה של בית ספר להוראת טיס בה הוא לומד לטוס שאישרה רשות הרישוי (להלן - תכנית הדרכה) או בהתאם לתכנית הדרכה אישית שאישרה לו רשות הרישוי, והוכיח, להנחת דעתו של מנכ"ס טיס מוסמך, ידע מקצועי ומיומנות הנדרשים לטיסת יחיד ראשונה;
 - (2) היה כלי הטיס שבו עומד המתלמד לבצע את טיסת היחיד הראשונה אירון או חטורקרפט - המתלמד השלים חמישה עשר שיעורים ראשונים של תוכנית ההדרכה לפחות, וצבר שתיים עשרה שעות טיסה לפחות עם מדריך (להלן - הדרכה זוגית) שניתנו לו במסגרת תכנית ההדרכה;
 - (3) היה כלי הטיס שבו עומד המתלמד לבצע טיסת יחיד ראשונה אירון זעיר - המתלמד השלים את ששת השיעורים הראשונים לפחות של תכנית ההדרכה וצבר ארבע שעות של הדרכה זוגית שניתנו לו במסגרת תכנית ההדרכה;
 - (4) היה כלי הטיס שבו עומד המתלמד לבצע טיסת יחיד ראשונה דאון - המתלמד השלים את עשרת השיעורים הראשונים לפחות של תכנית ההדרכה וצבר חמש עשרה הזנקות לפחות;
 - (5) רישיון הטייס מתלמד שלו יומן הטיסות האישי נחתמו, לפני הטיסה, בידי מדריכו האישי אשר הדריך אותו בדגם כלי הטיס שבו יבצע את טיסת היחיד הראשונה וקבע כי הוא עומד בדרישות תקנה זו וכי הוא כשיר לבצע טיסת יחיד בטוחה באותו כלי טיס;
 - (6) מדריך טיס ראשי של בית הספר או ממלא מקומו, שאינו מדריכו האישי, ביצע עם המתלמד טיסת בוחן בכל אחד מאלה:
 - (1) אירון וחטורקרפט - לאחר השיעור העשירי;
 - (2) אירון זעיר - לאחר השיעור הרביעי;
 - (3) דאון - לאחר ההזנקה העשירית.
- (ב) טייס מתלמד שביצע טיסת יחיד ראשונה אינו רשאי להפעיל כלי טיס בטיסות יחיד נוספות אלא אם כן קיבל ממדריכו האישי הדרכה זוגית לפני כל טיסה נוספת ונתקיים האמור בתקנה 84(ב) ו-(ג).
- (ג) מתלמד בעל רישיון טייס תקף שניתן לו לפי תקנות אלה ובו הגדר שונה מההגדר המבוקש יוכיח שהשלים מחצית לפחות מהדרישות המפורטות בתקנת משנה (א), (2), (3) ו-(4) לפני שיאושר לטיסת יחיד ראשונה.

74. ידע מקצועי

(תיקונים: התשמ"ג, התשע"ו)

- אלה הנושאים שהבקיאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי של הטייס המתלמד:
- (1) דיני התעופה האזרחית בהפעלת כלי טיס וכלליה; הוראות והודעות הרשות בנושאים של הפעלת כלי טיס בתנאי כט"מ, פיקוח על התעבורה האווירית ונהלי חירום;
 - (2) תורת הטיס ברמה בסיסית והכרת כלי טיס מהסוג, מהמין, ומהטיפוס שעליו הוא לומד לטוס ומתעתד לטוס בטיסת יחיד;
 - (3) הכרת נהלי שדה התעופה ואזור האימונים בהם הוא מתעתד לטוס;
 - (4) נהלי אלחוט דיבור. הוראה זו אינה חלה על טייס מתלמד באירון זעיר.

75. תדריכי קרקע והדרכת טיסה באירון ובאווירון זעיר

(תיקונים: התשמ"ח, התשל"ב, התשע"א)

- טייס מתלמד באירון או באווירון זעיר יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה באירון בכל אלה:
- (1) הכנות לטיסה, לרבות בדיקות לפני טיסה בתפעול המנוע;
 - (2) הסעה;
 - (3) טיסה ישירה ואופקית, נסיקה, גלישה, הנמכה ופניות קלות, בינוניות וחדות;
 - (4) שליטה במהירויות שונות, זיהוי התקרבות והיחלצות מהזדקרות בפניה, מצלילה לולינית ומסחרור במצבי טיסה שונים;
 - (5) המראות ונחיתות רגילות וברוח צד והליכי הקפה;
 - (6) הבחנת השפעת הרוח על אירון ודרכי תיקונה בכל שלבי הטיסה השונים;
 - (7) תמרוני נחיתות אונס והליכי חירום אחרים הישימים לאותו טיפוס של אירון.

76. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בדאון

- טייס מתלמד בדאון יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בכל אלה:
- (1) הכנות לטיסה לרבות בדיקה לפני טיסה, כולל בדיקת כבל הגרירה;
 - (2) הסעת דאון על הקרקע ועגינתו;
 - (3) חיבור כבל הגרירה, מתן סימנים מוסכמים ותהליכי הינתקות;
 - (4) המראה על ידי גרירה באמצעות כבל גומי, רכב, מגליל או מטוס;
 - (5) גלישה ישירה, פניות, הקפה ונחיתה;
 - (6) גלישה במהירויות שונות, זיהוי הזדקרות והחלצות ממנה;
 - (7) נחיתות;
 - (8) הבחנת השפעת הרוח על הדאון ודרכים לתיקונה;
 - (9) הליכי חירום.

77. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בחטורקרפט

- טייס מתלמד בחטורקרפט יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בכל אלה:
- (1) הכנות לטיסה;
 - (2) רחיפה ועבודת קרקע;

- (3) הסעה בטיסה ופניות ברחיפה;
- (4) טיסה ישירה ואופקית, נסיקה, הנמכה ופניות;
- (5) הקפה רגילה;
- (6) המראות ונחיתות רגילות;
- (7) הליכי חירום לרבות אוטורוציה.

78. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בספינת אויר

טייס מתלמד בספינת אויר יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בכל אלה:

- (1) הכנות לטיסה, לרבות בדיקות לפני טיסה, הפעלת מנועים, הכוונה, ייצוב בקרת לחץ בבלוניות, חימום יתר;
- (2) המראה ועליה;
- (3) טיסה ישירה ואופקית, נסיקה, פניה והנמכה;
- (4) נחיתה באיזון סטטי חיובי ושלילי.

79. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בבלון מאויש

(תיקון התשמ"ח)

טייס מתלמד בבלון מאויש יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בכל אלה:

- (1) הכנות לטיסה ונהלים, לרבות בדיקות חיוניות של לפני טיסה;
- (2) הפעלת אויר חם או מקור גז, טיפול במשקלות לאיזון, בשסתומים ובבדי הדבקה;
- (3) התנשאות ועליה;
- (4) הנמכה, נחיתה ושימוש בשעת חירום בבדי הדבקה.

80. אישור הדרכה

אישור בתיקון האישי של הטייס המתלמד וביומנו, בחתימת ידו של מדריך טיס ראשי של בית ספר להוראת טיס או בתתימת ידו של מדריכו האישי, כי הטייס המתלמד קיבל הדרכה בנושאים המפורטים בפרק זה, הכל בהתאם להגדרת כלי הטיס אותו הוא מבקש להטיס, והוכיח בפניו ידע מקצועי ומיומנות טיסה, יהווה הוכחה מספקת לענין ההדרכה האמורה.

81. אימוני ניווט יחיד באוירון, או בהליקופטר

(תיקונים: התשמ"ח, התשע"א)

בטרם יבצע טייס מתלמד טיסת ניווט יחיד באוירון או בהליקופטר יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים, הדרכה בכל אלה:

- (1) השגת תחזיות מזג אויר, לרבות תנאי ראות בטיסה;
- (2) נהלי טיסות פנים ארציות הישימים לטיסת ניווט;
- (3) ידיעה טכנית כללית הישימה לטיסת ניווט;
- (4) נוטות טיס הכוללת שימוש במפות תעופתיות, קריאת מפה ונווטות חישובים בסיסית;
- (5) שמירת כיוון;
- (6) טיסה על פי מכשירי טיסה ועזרי רדיו לניווט;
- (7) המראה ונחיתה ברוח צולבת;
- (8) טיסת ניווט בתנאים ובנתיבים כנדרש בטיסת יחיד הכוללות הליכי חירום הישימים לטיסת ניווט;
- (9) (בוטלה).

82. אימוני ניווט יחיד בספינת אויר

בטרם יבצע מתלמד טיסת ניווט יחיד בספינת אויר, יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים, הדרכה בכל אלה:

- (1) שימוש במפות תעופתיות, ניווט באמצעות מצפן מגנטי ושימוש ברדיו דו-כיווני;
- (2) שליטה בספינת אויר בהסתמך על מכשירי עזר בלבד;
- (3) בקרת לחץ גז בהתחשב בהתחממות יתר ושיוט גבהים;
- (4) הכרת תנאי מזג אויר קריטיים, השגת דוחות ותחזיות מזג אויר;
- (5) הליכי חירום בטיסת ניווט.

83. טיסת ניווט

(תיקונים: התשמ"ח, התשע"א, התשע"ד)

(א) טייס מתלמד יהיה כשיר להטיס כלי טיס, למעט דאון ואוירון זעיר, בטיסת ניווט יחיד, אם נתקיימו כל אלה:

- (1) קיבל הדרכה ממדריך בעל הגדר מתאים בכלי טיס מאותו סוג ומין בו הוא מתעתד לבצע את טיסת הניווט באימונים המדרשים בפרק זה, הכל לפי הענין, והמדריך האישי אישר על גבי רישונו כי לטייס המתלמד מיומנות בניווט כלי הטיס בו עבר את האימונים כאמור;
- (2) הוא מחזיק ברשיון אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון שניתן לו לפי תקנות אלה;
- (2א) הוא הוכיח ידע מקצועי כנדרש בתקנות אלה לקבלת רישיון טייס פרטי;
- (3) (בוטלה).

(ב) טייס מתלמד יהיה כשיר לנחות בשדה תעופה זולת שדה התעופה ממנו המריא, אם ביצע קודם לכן נחיתה עם מדריך באותו שדה. הוראה זו לא תחול על נחיתת חירום.

(ג) טייס מתלמד בדאון לא יבצע טיסות ניווט יחיד בדאון וטייס מתלמד באוירון זעיר לא יבצע טיסות ניווט יחיד באוירון זעיר.

84. הגבלות החליות על טייס מתלמד

(תיקונים: התשמ"ג, התשמ"ח)

(א) טייס מתלמד לא ישמש -

- (1) כטייס מפקד של כלי טיס:

א. המוביל נוסעים;

ב. המוביל טובין;

ג. המוביל בטיסה מסחרית;

ד. בטיסה מחוץ למרחב הפיקוח של ישראל - אלא על פי הסכם הדדי עם מדינת החוץ שמעל למרחב הפיקוח שלה מתענד הטייס לטוס;

ה. בטיסה - אלא אם בכלי טיס מאותו סוג, מין וטיפוס שבהם הוא קיבל את הדרכתו, ושאושרו והרשומים ברשיונו;

(2) כאיש צוות של כלי טיס שלתפעולו נדרש יותר מטייס אחד.

(ב) טייס מתלמד, למעט טייס מתלמד בדאון, לא יטוס בחמש השעות הראשונות של טיסת היחיד שלו אלא אם המדריך נמצא במגדל הפיקוח שבשדה התעופה או במנחת ממנו המריא הטייס המתלמד והוא מפקח על טיסתו.

(ג) טייס מתלמד לא יטוס בטיסת יחיד ללא פיקוח מדריך מוסמך הנמצא בשדה התעופה או במנחת ממנו המריא, או הנמצא בכלי טייס אחר בשטח האימונים של אותו שדה, ונמצא בקשר דו-כיווני עם הטייס המתלמד או עם מגדל הפיקוח בשדה התעופה או במנחת ממנו המריא הטייס המתלמד.

בטיסת יחיד של טייס מתלמד בדאון ובאירון זעיר, חייב המדריך להמציא בשדה התעופה או במנחת בניקודת הזינוק ולהיות, ככל שהדבר אפשרי, בקשר עין מתמיד עם הדאון.

85. תוקף הרישיון

(תיקון התשע"ו)

תקופת תוקפו של רישיון טייס מתלמד תהיה תקופת תוקף התעודה הרפואית שמחזיק בעל הרישיון.

86. חידוש רישיון

המבקש חידוש רישיון טייס מתלמד שניתן לו לפי תקנת אלה יוכיח כי הוא עומד בתנאי הכשירות לקבלת רישיון טייס מתלמד כמפורט בפרק זה.

פרק שני: רישיון טייס פרטי

87. כשירות לקבלת רישיון טייס פרטי

(תיקונים: התשנ"ב, התשע"ט)

אדם יהא כשיר לקבל רישיון טייס פרטי אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) מלאו לו 17 שנים ביום הגשת הבקשה לרישיון; ולגבי מבקש רישיון טייס פרטי עם הגדר דאון - 16 שנים;
- (2) הוא קורא, מדבר ומבין את הלשון העברית ואת הלשון האנגלית הטכנית המקובלת בתעופה;
- (3) הוא מחזיק בתעודה רפואית מתאימה תקפה;
- (4) הוא מחזיק באישור העדר הרשעות פליליות שניתן לו בשנה שקדמה להגשת הבקשה לרישיון;
- (5) הוא הגיש בקשה לרשות הרישוי לקבלת רישיון טייס פרטי;
- (6) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיסה כנדרש בפרק זה, הכל בהתאם להגדר המבוקש;
- (7) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רישיון טייס פרטי ששולמה לפי תקנת האגרות.
- (8) הוא מחזיק ברשיון אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון שניתן לו לפי תקנת אלה.

88. הידע המקצועי הדרוש לקבלת הרישיון

(תיקונים: התשמ"ג, התשמ"ח, התשע"א, התשע"ו)

(א) אלה הנושאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת רישיון טייס פרטי:

- (1) דיני התעופה האזרחית והוראות הרשות המתייחסים לזכויות מחזיק ברשיון טייס פרטי ולהגבלות החלות עליו, לרבות הנהלים וההליכים של שירותי התעבורה האווירית;
- (2) הבנת פרסומי מידע תעופתי (a.i.p.), פרסומי טיס פנים ארציים והודעות לעובדי טיס (notam);
- (3) ידיעה טכנית כללית והגבלות תפעול כלי הטיס ומנועיו, בהתאם להגדר סוג ומין כלי הטיס המבוקש;
- (4) הכרת טיפוס כלי הטיס שלגביו מבוקש ההגדר;
- (5) עקרונות מטאורולוגיה ויישום מטאורולוגיה תעופתית בסיסית, לרבות הבנת מפות מזג אויר וזוחות מטאורולוגיים ונהלי השגת מידע מטאורולוגי;
- (6) עקרונות מוטות והבטים מעשיים של טיסת ניווט, לרבות שיטות של מוטות טיס ומוטות חישובית, שימוש במפות אירונוטיות והכנת תכנית טיסה;
- (7) השימוש בציוד ובמכשירים לטיסת כט"מ לדבות שימוש בעזרי רדיו לניווט; אולם ידע מקצועי לגבי שימוש בעזרי רדיו לניווט אינו נדרש ממבקש הגדר דאון ואירון זעיר;
- (8) נהלי בטיחות והליכי חירום.

(ב) מבקש רישיון טייס פרטי שהוסמך בחיל האוויר הישראלי כטייס ומשרת בו בשירות פעיל כטייס בעת הגשת הבקשה, יהיה פטור מהוכחת ידע מקצועי כאמור בפסקאות (3), (4) ו-(6) עד (8) לתקנת משנה (א); ואולם מבקש רישיון כאמור המבקש הגדר לאוירון זעיר יהיה פטור מהוכחת ידע מקצועי כאמור בפסקאות (3), (6) ו-(7) לתקנת משנה (א).

89. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר אוירון

[תיקונים:

התשמ"ח (מס' 3), התשמ"ט (מס' 2), התשע"ו]

(א) דרישות הנסיון המיזעריות לקבלת הגדר אוירון הן ארבעים שעות זמן טיסה שבוצעו באוירון במסגרת בית ספר להוראת טיס, או חמישים שעות זמן טיסה שבוצעו מחוץ למסגרת בית ספר כאמור, שבוצעו בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה לקבלת הרישיון ומן:

(1) עשרים שעות הדרכה זוגית הכוללת -

א. שלוש שעות בטיסת מכשירים;

ב. שלוש שעות בטיסת ניווט;

ג. שלוש שעות בלילה שבהן בוצעו לפחות עשר המראות ונחיתות מלאות בלילה;

ד. ארבע שעות טיסה תוך שלושת החודשים שקדמו להגשת הבקשה לרישיון;

(2) חמש עשרה שעות זמן טיסת יחיד הכוללת -

א. טיסת ניווט יחיד אחת הנמשכת לפחות שעתיים וחצי עם שתי נחיתות בשדות תעופה המרוחקים לפחות שבעים וחמישה קילומטר זה מזה ומשדה ההמראה;

ב. שלוש שעות בטיסת ניווט עם נחיתות בשדות תעופה שונים.

(ב) צבר המבקש את שעות הטיסה הנדרשות כאמור בתקנת משנה (א) או חלקן תוך תקופה העולה על השנתיים האחרונות שקדמו להגשת הבקשה לרישיון - יזקפו שעות אלה לחשבון זמן הטיסה

הנדרש אם עבר המבקש קורס ריענון בן עשר שעות הדרכה לפחות, לשם קבלת רישיון טייס פרטי במסגרת בית ספר להוראת טיסה, בששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה לקבלת הרישיון.

(ג) החזיק המבקש ברשיון טייס תקף שניתן לפי תקנת אלה ובו הגדר אוירון זעיר, הגדר דאון או הגדר לרופלן קטן וטס מעל מאה שעות טיסה באוירון זעיר, בדאון או בלרופלן קטן - דרישות הנסיון

המזעריות יהיו שבעים וחמישה אחוזים מדרישות הנסיון כאמור בתקנה זו.

(ד) החזיק המבקש ברישיון טייס תקף שניתן לפי תקנות אלה ובו הגדר הליקופטר וטס מאה שעות טיסה - דרישות הנסיון המזעריות יהיו עשרים שעות טיסה באוירון.

(ה) טייס מוסמך בחיל האויר יוכיח 5 שעות טיסה באוירון מקבוצה א' שבוצעו בשלושת החודשים שקדמו להגשת הבקשה.

89. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר אוירון זעיר

(תיקונים: התשמ"ג, התשמ"ה (מס' 3), התשמ"ח, התשע"א)

(א) צבר המבקש את שעות הטיסה הנדרשות כאמור בתקנת משנה (ב), או חלקן, תוך תקופה העולה על השנתיים האחרונות שקדמו להגשת הבקשה לרישיון - ייקפו שעות אלה לחשבון זמן הטיסה

הנדרש אם עבר המבקש במסגרת בית ספר להוראת טיסה קורס רענון שבו שמונה שעות הדרכה לפחות, מהן שש שעות הדרכה זוגית, בששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה לקבלת הרישיון.

(ב) דרישות הנסיון המזעריות לקבלת הגדר אוירון זעיר הן שלושים ושתיים שעות זמן טיסה שבוצעו באוירון הדרכה זעיר, במסגרת בית ספר להוראת טיסה או בהדרכה אישית, בשנתיים שקדמו להגשת

הבקשה לקבלת הרישיון ומהן -

(1) שמונה עשרה שעות הדרכה זוגית הכוללות לפחות -

(א) ארבע שעות בטיסות מרחב עם נחיתות במנחתים שונים;

(ב) ארבע שעות שבוצעו בתוך שלושת החודשים שקדמו להגשת הבקשה לרישיון;

(2) עשר שעות זמן טיסת יחיד.

(ג) צבר המבקש -

(1) שלושים שעות טיסה לפחות על גלישונים, והיתה בקשתו לקבלת הגדר אוירון זעיר טיפוס ב', די שיוכיח חמישים אחוזים מדרישות הנסיון האמורות בתקנת משנה (ב), בהתאמה;

(2) מאה שעות טיסה לפחות על כלי טיס אחרים, די שיוכיח עשרים וחמישה אחוזים מדרישות הנסיון המפורטות בתקנת משנה (ב), בהתאמה.

90. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר דאון

(תיקון התשמ"ג)

(א) דרישות הנסיון המזעריות לצורך קבלת הגדר דאון יהיו אחד מאלה:

70 (1) טיסות יחיד בדאון, הכוללות 20 טיסות שבכל אחת מהן בוצעה לפחות לפחות פניה אחת של 360° ;

70 (2) שבע שעות של טיסת יחיד בדאון, הכוללות 35 הזנקות באמצעות גרירת רכב או מגליל, או 20 המראות בעזרת גרירת אוירון;

70 (3) שעות זמן טיסה בדאון ובאירון חד-מנועי, הכוללות לפחות עשר טיסות יחיד בדאון ובאירון זעיר, שבכל אחת מהן בוצעה לפחות פניה אחת של 360° .

(ב) היתה הבקשה להגדר דאון שהוא ממונע, יוכיח המבקש, בנוסף לדרישות הנסיון כאמור בתקנת משנה (א), נסיון של שעה אחת בטיסה בדאון ממונע.

91. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר הליקופטר

(תיקון התשמ"ב)

דרישות הנסיון המזעריות להוראת לצורך קבלת הגדר הליקופטר הן ארבעים שעות טיסת יחיד והדרכה בכלי טיס ומהן חמש עשרה שעות טיסת יחיד בהליקופטר הכוללות -

(1) המראה ונחיתה בשדה תעופה המשמש לאוירונים ולהליקופטרים כאחד;

(2) טיסה ובה נחיתה בנקודה שהיא מחוץ לשדה תעופה;

(3) שלוש שעות טיסת ניווט הכוללות טיסה ובה נחיתות בשלוש נקודות או יותר המרוחקות ארבעים קילומטר אחת מהשניה.

92. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר ג'רופלן

דרישות הנסיון המזעריות לצורך קבלת הגדר ג'רופלן הן ארבעים שעות של הדרכת טיסה וטיסות יחיד בכלי טיס ומהן עשר שעות טיסת יחיד בג'רופלן הכוללות -

(1) טיסות ובהן המראות ונחיתות במסלולים סלולים ובלתי סלולים;

(2) שלוש שעות טיסת ניווט הכוללות טיסה אחת ובה נחיתות בשלוש נקודות או יותר המרוחקות ארבעים קילומטר האחת מהשניה.

93. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר ספינת אויר

דרישות הנסיון המזעריות לצורך קבלת הגדר ספינת אויר הן חמישים שעות טיסה כטייס ומהן עשרים וחמש שעות טיסה בספינת אויר הכוללות חמש שעות טיסת יחיד בספינת אויר, או חמש שעות כטייס

מפקד של ספינת אויר שהצוות המזערי הדרוש להפעלתה הוא שני טייסים או יותר.

94. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר בבלון מאוייש

(תיקונים: התשמ"ח, התשע"ו)

אלה דרישות הנסיון המזעריות לצורך קבלת הגדר בלון מאוייש:

(1) עשר שעות טיסה בבלון מאוייש ממולא גז או בבלון המופעל על ידי אויר חם, ומהן שש טיסות שבוצעו בהשגחתו של טייס המחזיק ברישיון טייס מסחרי ובו הגדר בלון מאוייש הכוללות -

א. שתי טיסות הנמשכות לפחות שעה אחת כל אחת, אם הבלון החופשי ממולא בגז, או שתי טיסות הנמשכות לפחות שלושים דקות כל אחת, אם הבלון המאוייש מופעל על ידי אויר חם

באמצעות מיתקן חימום מוטס;

ב. עלייה מבוקרת לגובה של לפחות חמשת אלפים רגל מעל נקודת הזינוק בבלון מאוייש ממולא בגז, או שלושת אלפים רגל בבלון מאוייש ממולא אויר חם באמצעות מיתקן חימום מוטס;

ג. טיסת יחיד בבלון מאוייש;

(2) היה הבלון המאוייש חסר מיתקן חימום מוטס - שש שעות טיסה בבלון מאוייש בהשגחת טייס המחזיק ברישיון טייס מסחרי בבלון מאוייש הכוללות לפחות טיסת יחיד אחת.

95. אישור הדרכה ביומן

(תיקונים: התשע"א, התשע"ו)

(א) מבקש רישיון טייס פרטי ובו הגדר אוירון, אווירון זעיר, דאון, הליקופטר, ג'רופלן קטן, ספינת אויר או בלון מאוייש, יקבל תדריכי קרקע והדרכת טיסה בנושאים הנדרשים להוכחת מיומנות טיסה לצורך קבלת

הגדר כלי הטיס המבוקש בפרק זה.

(ב) אישור בתיקו האישי של הטייס המתלמד וביומנו, בחתימת ידו של מדרוך טיס ראשי של בית ספר להוראת טיסה או בחתימת ידו של מדריכו האישי, כי הוא קיבל הדרכה בנושאים המפורטים בפרק זה,

הכל בהתאם להגדר כלי הטיס אותו הוא מבקש להטיס, יהווה הוכחה מספקת לענין ההדרכה האמורה.

96. תדריכי קרקע והדרכת טיסה באוירון

מבקש רישיון טייס פרטי ובו הגדר אוירון יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה באוירון בנושאים אלה:

(1) הכנות לטיסה לרבות חלוקת משקל ואיזון המוטס, בדיקת האוירון ופעילות גמר טיסה;

- (2) תפעול אירון בשדה התעופה ותעבורה אירית, לרבות קיום קשר רדיו ונקיטת אמצעי זהירות למניעת התנגשויות;
- (3) תימרוני טיסה בסיסיים;
- (4) טיסות במהירויות איטיות, זיהוי הזדקרות והחלצות ממנה בטיסה ישירה ובפניות;
- (5) המראות ונחיתות רגילות וקצרות ובתנאי רוח צולבת;
- (6) תימרון ושליטה באירון באמצעות מכשירים;
- (7) טיסת ניווט בשיטת נוטוט טיס או נוטוט חישובים, שימוש בעזרי רדיו;
- (8) טיסת לילה הכללת המראות ונחיתות;
- (9) תהליכי חירום.

96. תדריכי קרקע והדרכת טיסה באירון זעיר

(תיקונים: התשמ"ג, התשל"ב)

מבקש רשיון טייס פרטי ובו הגדר אירון זעיר, יקבל ממדריך טיסה מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה באירון זעיר בנושאים אלה:

- (1) הכנות לטיסה לרבות חישובי משקל ואיזון האירון, בדיקות האירון ופעולות גמר טיסה;
- (2) תפעול האירון במנחת, בשדה תעופה, נוהלי תעבורה אירית ונקיטת אמצעי זהירות למניעת התנגשויות;
- (3) תמרוני טיסה בסיסיים;
- (4) טיסות במהירויות איטיות, זיהוי הזדקרות והחלצות ממנה בטיסה ישירה ובפניות;
- (5) המראות ונחיתות רגילות וקצרות ובתנאי רוח צולבת;
- (6) טיסת ניווט בשיטת נוטוט טיס;
- (7) תהליכי חירום.

97. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בדאון

מבקש רשיון טייס פרטי ובו הגדר דאון יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת דאון בנושאים אלה:

- (1) כל הנושאים המפורטים בתקנה 76;
- (2) טיסה במהירויות שונות ופניות חדות;
- (3) הזדקרות במצבי טיסה שונים והחלצות מהם;
- (4) הקפות בגבהים שונים ונחיתות דיוק.

98. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בהליקופטר

מבקש רשיון טייס פרטי ובו הגדר הליקופטר יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בהליקופטר בנושאים אלה:

- (1) הכנות לטיסה;
- (2) ריחוף ועבודות קרקע;
- (3) הקפות שונות;
- (4) המראות ונחיתות בריצה;
- (5) טיסת ניווט;
- (6) הפעלה בתנאי משקל מירבי;
- (7) המראה בגובה רב ותאוצה מהירה;
- (8) תהליכי חירום ואוטונומיצייה.

99. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בג'ורפולן

(תיקון התשמ"ב)

מבקש רשיון טייס פרטי ובו הגדר ג'ורפולן יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בג'ורפולן בנושאים אלה:

- (1) הכנות לטיסה לרבות בדיקת הג'ורפולן והטיפול בו;
- (2) תימרון לפי עצמים שעל פני הקרקע;
- (3) תימרון במהירות איטית גבולית, זיהוי והחלצות משקיעה חזקה במהירות איטית;
- (4) תפעול בשדה תעופה והקפה לרבות נקיטת אמצעים למניעת התנגשות ותהליכי התקשרות אלחוט-דיבור;
- (5) טיסת ניווט על פי קריאת מפה, נוטוט חישובית ושימוש בעזרי רדיו וכו';
- (6) תהליכי חירום, לרבות המראות ונחיתות בתנאים גבוליים.

100. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בספינת אויר

מבקש רשיון טייס פרטי ובו הגדר ספינת אויר יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בספינת אויר בנושאים אלה:

- (1) טיפול על קרקע, עגינה, הכשרת ספינת האויר לטיסה והכנות לטיסה;
- (2) המראה לנחיתה עם עליו סטטי ועילוי חיובי ושלילי לרבות שימוש בקשר רדיו;
- (3) טיסה ישירה ואופקית, נסיקה, הנמכה ופניות;
- (4) נוהלי תעבורה אירית;
- (5) ניווט, שימוש בקריאת מפה, נוטוט חישובית ועזרי רדיו;
- (6) מצב חירום מביימים, לרבות תקלות בציוד, ויסות הגז, ואובדן כוח של מנוע אחד.

101. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בבלון מאויש

(תיקונים: התשמ"ח, התשל"ו)

המבקש רשיון טייס ובו הגדר בלון מאויש יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בבלון מאויש בנושאים אלה:

- (1) הכשרת הבלון המאויש לטיסה;
- (2) הפעלת מיתקן החימום המוטס - אם הוא מצויד בכזה;

- (3) נחיתות;
(4) מצבי חירום ושימוש בעוגן.

102. מיומנות טיסה

להוכחת מיומנות הטיסה שלו על המבקש רשיון טייס פרטי להפגין בפני בחון את יכולתו בביצועים ובנושאים המפורטים בתקנה 36(ד) וכן את יכולתו בהטסת כלי הטיס שלגביו מבוקש מהגדר לפי כלי טיסת ראייה מבוקרת, לרבות יכולתו בשמירת נתיב, מהירות וגובה לפי תוכנית טיסה מאושרת. הוראת תקנה זו לא תחול על מבקש רשיון טייס פרטי שהוסמך בחיל האוויר הישראלי כטייס והמשרת בו בשירות פעיל כטייס בעת הגשת הבקשה.

103. זכויות טייס פרטי והגבלות החלות עליו

[תיקונים: התשמ"ג, התשמ"ח, התשמ"ט (מס' 2), התשנ"ב, התשע"א, התשע"ד, התשע"ו]

(א) טייס פרטי, פרט כאמור בתקנת משנה (ב), זכאי לשמש כטייס מפקד או כטייס משנה בכלי טיס המולך נוסעים, ובלבד שלא ישמש בתפקיד זה:

- (1) אלא אם בתשעים הימים שקדמו לאותה טיסה, ביצע כטייס מפקד, לפחות שלוש המראות ושלוש נחיתות בכלי טיס מאותו טיפוס אם כלי הטיס נמנה על קבוצה שאינה קבוצה א', או בכל כלי טיס שהוא מקבוצה א' - אם אותו כלי טיס נימנה על קבוצה זו;
 - (2) בלילה, אלא אם כן ביצע, תוך ששת החודשים שקדמו לאותה טיסה לפחות חמש המראות וחמש נחיתות באורון בלילה.
- (ב) טייס פרטי אינו רשאי -

- (1) לטוס בתנאי כט"מ, אלא אם ברשיונו הגדר מכשירים;
 - (2) לשמש כטייס מפקד או כטייס משנה בכלי טיס בטיסה מסחרית;
 - (3) לשמש בשכר כטייס מפקד או כטייס משנה של כלי טיס;
 - (4) להולך נוסעים בדאון אלא אם לזכותו נסיון מיזערי של שלושים שעות דא"ה, או של עשר שעות דא"ה - אם ברשיונו גם הגדר אורון;
 - (5) לטוס בטיסות מרחב בלילה בתנאי כט"מ, אלא אם כן הוא בעל הגדר לטיסות מרחב בלילה בתנאי כט"מ.
- (ג) (1) בעל רשיון טייס פרטי ובו הגדר אורון זעיר זכאי לשמש כטייס מפקד באורון זעיר ביום ובתנאי כט"מ וכת"ר בלבד.
(2) (בוטלה);
(3) (בוטלה).
- (4) טייס בעל רשיון טייס פרטי עם הגדר אורון זעיר אינו רשאי לשמש -
- (א) כטייס מפקד באורון זעיר בטיסה מסחרית;
 - (ב) כטייס בשכר או בתמורה של כלי טיס;
 - (ג) לענין מי שמוגבל ברשיונו לבצע טיסה שאינה מחויבת בהגשת תכנית טיסה לפי הפמ"ל (local flight only) - בתפקיד טייס מפקד של אורון זעיר בטיסות מרחב, אלא אם כן צבר ניסיון נוסף של 10 שעות טיסה בתפקיד טייס מפקד מאז קיבל את רישיון הטיס שלו, עבר קורס בטיסות ניווט בידי מדריך טיס בעל הגדר אורון זעיר ועמד במבחן בטיסות מרחב שערך לו בחון כאמור בתקנה 36, בפסקה זו, "פמ"ת" - כהגדרתה בתקנות ההפעלה.
 - (ד) (בוטלה).

(ד) בעל רשיון טייס פרטי ובו הגדר בלון מאויש זכאי לשמש כטייס מפקד בבלון -

- (1) ביום ובתנאי כט"מ וכת"ר בלבד;
- (2) בבלון המולך נוסעים ללא תמורה בתנאי שלזכותו נסיון מזערי של 20 שעות טיסה בבלון.

104. דרישות לטייס מפקד של כלי טיס הגורר דאון

[תיקונים: התשמ"ח, התשמ"ט (מס' 2)]

(א) לא ישמש אדם כטייס מפקד בכלי טיס הגורר דאון אלא אם התקיימו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברשיון טייס תקף, למעט רשיון טייס מתלמד;
 - (2) בעל רשיון מדריך טיס עם הגדר דאון אישר ביומן הטיסות האישי שלו כי הטייס קיבל הדרכת קרקע והדרכה בטיסה בדאונים וכי הוא בקיא בטכניקות ובנוהלים החיוניים לגרירה בטוחה של דאונים, לרבות הגבלות מהירות, נוהלי חירום, סימני איתות בשימוש, זוויות הטיה מקסימליות;
 - (3) הוא ביצע ורשם ביומן הטיסות האישי שלו -
 - (א) לפחות שלוש טיסות כמפעיל יחיד של כלי הטיס גורר דאון, כאשר נילוח אליו טייס העונה על דרישות תקנה זו, שביצע ורשם ביומן הטיסות האישי שלו לפחות עשר טיסות כטייס מפקד של כלי טיס גורר דאון;
 - (ב) או לפחות שלוש טיסות כמפעיל יחיד של כלי טיס המדמה נוהלי טיסה לגרירת דאון, כאשר נילוח אליו טייס העונה על דרישות תקנה זו, ולפחות שלוש טיסות כטייס או כמשקיף בדאון הנגרר על ידי כלי טיס.
 - (4) החזיק אותו אדם רשיון טייס פרטי בלבד, הוא ביצע ורשם ביומן הטיסות האישי שלו לפחות -
 - א. מאה שעות זמן טיסה כטייס של מטוס ממונע שאינו אורון זעיר או אורון הדרכה זעיר.
 - ב. או מאתיים שעות זמן טיסה כטייס של מטוס, בין ממונע ובין בלתי ממונע;
 - (5) במרוצת שנים-עשר החודשים שקדמו לאותה טיסה הוא ביצע ורשם ביומן הטיסות האישי שלו -
 - א. לפחות שלוש טיסות של גרירות דאונים ממשיות או שלוש טיסות במדמה של גרירת דאונים כשנילוה אליו טייס מוסמך העונה על דרישות תקנה זו;
 - ב. או לפחות שלוש טיסות כטייס מפקד של דאון הנגרר על ידי כלי טיס.
- (ב) אדם שלפני כניסת תקנות אלה לתקפן ביצע ורשם ביומן הטיסות האישי שלו, לפחות עשר טיסות כטייס מפקד הגורר דאון, פטור מעמידה בדרישות תקנת משנה (א)(3).

105. שמירת זכויותיו של טייס פרטי

[תיקונים:

התשמ"ג, התשמ"ח, התשע"ו (מס' 2)]

(א) טייס פרטי יחזיק זכאי להפעיל את הזכויות המפורטות בתקנה 103, אם מילא אחר כל אלה:

- (1) עמד בתנאי הכשירויות לקבלת רשיון טייס פרטי כמפורט בפרק זה;
- (2) עמד בדרישות המפורטות בתקנה 22 השימות לאותה טיסה;
- (3) עמד במבחן רמה שנערך על ידי בחון או מדריך מוסמך כמפורט בתקנות 36(ד) ו-37 בתקנה 218n אם הוא בעל הגדר לטיסות מרחב בלילה בתנאי כט"מ;
- (4) צבר ניסיון של שש שעות טיסה או עשרה זינוקים, לפי כלי הטיס שלגביו נקבע ההגדר שברשיונו, בשנים עשר החודשים שקדמו לאותה טיסה ומהן שלוש שעות טיסה או שלושה זינוקים

כטייס מפקד לפחות; לא צבר ניסיון כאמור, יראו אותו כמי שעמד בדרישות הניסיון אם התקיים בו אחד מאלה:

(א) השלים את הניסיון לפי זכויותיו של טייס מתלמד;

(ב) עמד במבחן מעשי שערך בחון בטיסה כאמור בתקנה 36.

(ב) (נמחקה).

פרק שלישי: רישיון טייס מסחרי

106. כשירות לקבלת רישיון טייס מסחרי

אדם יהא כשיר לקבלת רישיון טייס מסחרי אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) מלאו לו 18 שנה;
- (2) הוא קורא, מדבר ומבין את הלשון העברית ואת הלשון האנגלית הטכנית המקובלת בתעופה;
- (3) הוא מחזיק בתעודה רפואית מתאימה תקפה;
- (4) הוא מחזיק באישור העדר הרשעות פליליות שניתן לו בשנה שקדמה להגשת הבקשה לרישיון;
- (5) הוא מחזיק ברישיון טייס מתלמד שהורשה לבצע טיסות ניווט של יחיד או ברישיון טייס פרטי, או הינו טייס מוסמך בחיל האוויר הישראלי, למעט טייס מוסמך שקורקע בשל חוסר מיומנות טיסה;
- (6) הוא מחזיק ברישיון אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון שניתן לו לפי תקנת אלה;
- (7) הוא הגיש בקשה לרשות הרישוי לקבלת רישיון טייס מסחרי;
- (8) הוא הוכיח ידע מקצועי, ניסיון ומיומנות טיסה כנדרש בפרק זה, הכל בהתאם להגדר המבוקש;
- (9) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רישיון טייס מסחרי ששולמה לפי תקנות האגרות.

107. ידע מקצועי הדרוש לקבלת הרישיון

(תיקונים: התשמ"ח, התשע"ו)

(א) אלה הנושאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת רישיון טייס מסחרי:

- (1) דיני התעופה האזרחית והוראות הרשות המתייחסים לזכויות ולהגבלות החלות על בעל רישיון טייס מסחרי, לרבות הנהלים וההליכים של שירותי תעבורה אווירית והליכי דיווח מקום;
 - (2) הבנת פרסומי מידע ותעופתי (a.i.p.), הודעות לעובדי טיס (notam), מונחי טיסה וקיצורים מקובלים והשימוש בהם;
 - (3) ידיעה טכנית כללית והגבלות התפעול של כלי הטיס ומונעיו בהתאם לסוג ולמין כלי הטיס שלגביו מבוקש הרישיון;
 - (4) תכנון טיסה;
 - (5) כללי העמסת כלי הטיס וחלוקת המשקל בו והשפעתם על אפיוני הטיסה;
 - (6) עקרונות מטאורולוגיה ויישום מטאורולוגיה תעופתית בסיסית לרבות ניתוח מפות מזג אויר ודו"חות מטאורולוגיים ונוהלי השגת מידע מטאורולוגי;
 - (7) א. עקרונות נווטות מעשית הישימה לטיסת ניווט;
ב. שימוש במפות אוויריות ועזרי רדיו לניווט;
ג. מכשירי טיסה ומצפן מגנטי וכילום;
 - (8) נוהלי בטיחות והליכי חירום לרבות במקרה של תקלת קשר והרעת תנאי מזג אויר;
 - (9) הכרה טכנית של כלי הטיס והטיפוס שלגביו מבוקש הרישיון.
- (ב) מבקש רישיון טייס עם הגדר לבלון מאוייש פטור מהוכחת ידע מקצועי כאמור בפסקה (7) לסעיף קטן (א).

108. הניסיון הדרוש לקבלת הגדר אווירן

(תיקונים: התשמ"ט (מס' 2), התשע"ו)

אלה דרישות הניסיון המזערי לקבלת הגדר אווירן:

- (1) מאתיים שעות טיסה כטייס, או מאה וחמישים שעות טיסה אם המבקש עבר קורס אימונים בבית ספר להוראת טיסה, בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה לקבלת הרישיון;
- (2) השעות המפורטות בפסקה (1) לעיל יכללו -
א. מאה שעות כטייס מפקד על כלי טיס ממונע ובהן לפחות -
50. שעות על אווירן;
50. שעות בטיסת ניווט, כל טיסה עם נחיתה בשדה המרוחק 100 ק"מ משדה ההמראה, ולפחות טיסת ניווט אחת עם שתי נחיתות ונחיות מלאות בשדות תעופה המרוחקים 300 ק"מ אחד ממשנהו;
3. חמש שעות טיסת לילה ומתן עשר המראות ונחיתות.
ב. חמישים שעות הדרכה בטיסה שניתנו על ידי מדר"ך טיס מוסמך ובהן -
15. שעות הדרכת טיסה שבוצעו בששת החדשים שקדמו להגשת הבקשה באווירונים מאותה קבוצה שלגביה מבוקש ההגדר;
10. שעות הדרכה על אווירן אשר לו כ-נסע מתקפל, מדחף בעל פסיעה משתנית ומדפים מתקפלים, או אווירן מקבוצה ב' או ג'; לא הוכיח המבקש את שעות ההדרכה כאמור, הוא לא יהיה זכאי להטיס אווירן כאמור אלא אם יוכיח את שעות ההדרכה כאמור;
3. עשר שעות זמן מכשירים ובהן לא יותר מחמש שעות במדמה טיסה.
- (3) כל שעות ההדרכה הנדרשות בפסקה (2) ב, יכול שיבואו במנין השעות הנדרשות בפסקה (1), ובלבד שמספרן לא יפחת מחמש עשרה;
- (4) טייס שהוסמך בחיל האוויר הישראלי והמשרת בו בשירות פעיל כטייס בעת הגשת הבקשה, יוכיח 20 שעות נסיון כטייס מפקד באווירן מקבוצה א', באווירן מקבוצה ב', או באווירן מקבוצה ג', ומתן לפחות 5 שעות שבוצעו בשלושת החדשים שקדמו להגשת הבקשה;
- (5) א. החזיק מבקש ברישיון טייס תקף שניתן לו לפי תקנות אלה ובו הגדר אווירן זעיר מקבוצה א', שלו מערכת הגאים על שלושה צירים, הגדר דאון או הגדר ג'ירפולן - יכול שעד 40 שעות טיסה מתוך 200 שעות או 30 שעות טיסה מתוך 150 שעות שבוצעו על כלי טיס אלה, יבואו במנין שעות הטיסה הנדרש בפסקה (1);
ב. החזיק מבקש ברישיון טייס תקף שניתן לו לפי תקנות אלה ובו הגדר אווירן זעיר מקבוצה א', שאין לו מערכת הגאים על שלושה צירים או הגדר אווירן זעיר מקבוצה ב' - יכול שעד 15 שעות טיסה שבוצעו על כלי טיס אלה, יבואו במנין השעות הנדרש בפסקה (1).

108א. הניסיון הדרוש לקבלת הגדר אווירן זעיר

(תיקון התשמ"ה (מס' 3))

אלה דרישות הניסיון המזערי לקבלת הגדר אווירן זעיר:

- (1) שבעים שעות טיסה כטייס, או חמישים שעות טיסה אם המבקש עבר קורס אימונים בבית ספר להוראת טיס, בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה לקבלת הרשיון;
- (2) השעות המפורטות בפסקה (1) יכללו -
- (א) שלושים שעות כטייס מפקד על אירון זעיר ובהן חמש עשרה שעות לפחות בטיסות ניווט;
- (ב) חמש שעות הדרכה בטיסה שנתן מודרך טיס מוסמך;
- (3) טייס שהוסמך בחיל האוויר השראלי והמשרת בו בשירות פעיל כטייס בעת הגשת הבקשה, יכניח לפחות עשרים וחמישה אחוזים מדרישות הטיסון כאמור, ומהן לפחות חמש שעות הדרכה כאמור בפסקה (2)(ב).

109. הטיסון הדרוש לקבלת הגדר הליקופטר

[תיקון התשמ"ט

[[מס' 2]]

- דרישות הטיסון המזעריות לקבלת הגדר הליקופטר הן מאה וחמישים שעות טיסה כטייס, ומהן -
- (1) מאה שעות בכלי טיס ממונע ומהן לפחות חמישים שעות בהליקופטר;
- (2) מאה שעות כטייס מפקד הכוללות טיסת מרחב עם נחיתה בשלוש נקודות המרוחקות האחת מהשנייה לפחות מאה ק"מ;
- (3) ארבעים שעות של הדרכת טיסה בבית ספר להוראת טיס ומהן חמש עשרה שעות בהליקופטר;
- (4) עשר שעות כטייס מפקד בהליקופטר ובהן -
- א. חמש המראות ונחיתות בלילה;
- ב. המראות ונחיתות בשלושה שדות תעופה שונים המשמשים להמראת הליקופטרים ואירונים ולנחיתתם;
- ג. המראות ונחיתות בשלוש נקודות שונות שאינן שדות תעופה.
- (5) (א) החזיק מבקש ברשיון טייס תקף שניתן לו לפי תקנות אלה ובו הגדר אירון זעיר מקבוצה א' שלו מערכת הגאים על שלושה צירים, הגדר דאון או הגדר ג'רופלן - יכול שעד 40 שעות טיסה שבוצעו על כלי טיס, יבואו במנין השעות הנדרש בפסקאות (1) ו-(2);
- (ב) החזיק מבקש ברשיון טייס תקף שניתן לו לפי תקנות אלה ובו הגדר אירון זעיר מקבוצה א' שאין לו מערכת הגאים על שלושה צירים או הגדר אירון זעיר מקבוצה ב' - יכול שעד 15 שעות טיסה שבוצעו על כלי טיס אלה יבואו במנין השעות הנדרש בפסקאות (1) ו-(2).

110. הטיסון הדרוש לקבלת הגדר דאון

אלה דרישות הטיסון המזעריות לקבלת הגדר דאון:

- (1) עשרים וחמש שעות טיסה בכלי טיס ובהן עשרים שעות דאיה, וכן מאה דאיות כטייס מפקד ומהן עשרים וחמש דאיות שבהן בוצעו פניות של 360 מעלות;
- (2) או מאתיים שעות טיסה בכלי טיס כבד מהאיר ומהן עשרים דאיות כטייס מפקד בהן בוצעו לפחות 20 פניות של 360 מעלות.

111. הטיסון הדרוש לקבלת הגדר ג'רופלן

[תיקון התשמ"ט (מס' 2)]

- דרישות הטיסון המזעריות לקבלת הגדר ג'רופלן הן מאתיים שעות טיסה כטייס ומהן -
- (1) מאה שעות טיסה בכלי טיס ממונע;
- (2) מאה שעות טיסה כטייס מפקד, הכוללות טיסת מרחב עם נחיתה בשלוש נקודות המרוחקות אחת מהשנייה לפחות מאה ק"מ;
- (3) שבעים וחמש שעות של טייס מפקד בג'רופלן, ומהן -
- א. טיסות, המראות ונחיתות בשלושה שדות תעופה ובשלושה מנחתים שמסלולם אינו מכוסה אספלט;
- ב. שלוש טיסות, המראות ונחיתות בשדה תעופה שפועל בו מגדל פיקוח;
- ג. עשרים שעות הדרכה בג'רופלן ומהן חמש שעות של הכנות לטיסת מבחן של טייס מסחרי.
- (4) א. החזיק מבקש רשיון טייס תקף שניתן לו לפי תקנות אלה ובו הגדר אירון זעיר מקבוצה א' אשר לו מערכת הגאים על שלושה צירים - יכול שעד 25 שעות טיסה שבוצעו בכלי טיס זה יבואו במנין השעות הנדרש בפסקאות (1) ו-(2); ב. החזיק מבקש רשיון טייס תקף שניתן לו לפי תקנות אלה ובו הגדר אירון זעיר מקבוצה א' שאין לו מערכת הגאים על שלושה צירים או הגדר אירון זעיר מקבוצה ב' - יכול שעד 15 שעות טיסה שבוצעו על כלי טיס אלה יבואו במנין השעות הנדרש בפסקאות (1) ו-(2).

112. הטיסון הדרוש לקבלת הגדר ספינת אויר

- דרישות הטיסון המזעריות לקבלת הגדר ספינת אויר הן מאתיים שעות טיסה כטייס בספינת אויר, ומהן לפחות -
- (1) חמש שעות טיסה שבוצעו בששים הימים האחרונים שקדמו להגשת הבקשה לקבלת הרשיון;
- (2) חמישים שעות טיסה כטייס מפקד בספינת אויר מהן שלושים שעות טיסה כטייס מפקד, ומהן -
- א. עשר שעות טיסת ניווט;
- ב. עשר שעות טיסת לילה;
- (3) ארבעים שעות זמן מכשירים ומהן עשרים שעות טיסה, שעשר מהן בוצעו בספינת אויר.

113. הטיסון הדרוש לקבלת הגדר בלון מאוייש

(תיקון התשמ"ח)

אלה דרישות הטיסון המזעריות לקבלת הגדר בלון מאוייש:

- (1) שלושים וחמש שעות טיסה כטייס בבלון הממולא בגז או באויר חם עם מחמם מוסט, ומהן -
- א. עשרים שעות בבלון מאוייש;
- ב. עשר טיסות בבלון מאוייש ומהן -
1. שש טיסות בפיקוח טייס מסחרי של בלון מאוייש;
2. שתי טיסות יחיד;
3. שתי טיסות של לפחות שעתיים כל אחת בבלון ממולא בגז, או שתי טיסות של לפחות שעה אחת כל אחת בבלון ממולא באויר חם;
4. המראה אחת בפיקוח טייס מסחרי של בלון מאוייש של עשרת אלפים רגל מעל לנקודת ההמראה בבלון עם גז או עד חמשת אלפים רגל מעל נקודת ההמראה בבלון עם אויר חם;
- (2) עשר טיסות בבלון מאוייש עם אויר חם ללא מחמם ומהן -
- א. שש טיסות בפיקוח טייס מסחרי של בלון מאוייש;

114. אישור הדרכה בימון

(תיקונים: התשמ"ה (מס' 3), התשע"ו)

(א) מבקש רשיון טייס מסחרי ובו הגדר אוירון, אוירון זעיר, דאון, הליקופטר, ג'רופלן זעיר, ספינת אויר או בלון מאויש, יקבל תדריכי קרקע והדרכת טיסה בנושאים הנדרשים להוכחת כושר ביצוע לצורך קבלת הגדר כלי הטיס כמפורט בתקנות עד 120.

(ב) אישור בתיקו האישי של הטייס המתלמד וביומו, בחתימת ידו של מדרך טייס ראשי של בית ספר להוראת טיס או בחתימת ידו של מדרך טיס מוסמך, כי הוא קיבל הדרכה בנושאים המפורטים בפרק זה, הכל בהתאם להגדר כלי הטיס אותו הוא מבקש להטיס, יהווה הוכחה מספקת לענין ההדרכה האמורה.

115. תדריכי קרקע והדרכת טיסה באוירון

(תיקונים: התשע"ט, התשפ"א)

מבקש רשיון טייס מסחרי ובו הגדר אוירון יקבל ממדרך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה באוירון בנושאים הבאים:

- (1) הכרת האוירון ומגבלותיו;
- (2) הכנות לטיסה, לרבות בדיקה לפני הטיסה, חלוקת המשקל ואיזון אוירון;
- (3) שליטה במהירויות איטיות קריטיות, זיהוי התקרבות והיחלצות מהזדקרות עם הספק מנוע או בלעדי;
- (4) המראות ונחיתות רגילות ברוח צד, תוך שימוש במדחפים, הספק לפי הצורך ובמהירויות הגישה הנדרשות לנחיתות מדוייקות;
- (5) המראות ונחיתות קצרות, נסיקות והנמכות;
- (6) תהליכי חרום כגון: פעולה במקרה של אובדן הספק, הפסקה של פעולת אחת המערכות, אש באויר והליכי טיסה ונחיתה עם כוח אסימטרי בטיסה באוירון;
- (7) נוהלי טיסת ניווט, שמירת גבהים, דיווחי מקום וכו';
- (8) (בוטלה).

115א. תדריכי קרקע והדרכת טיסה באוירון זעיר

(תיקון התשמ"ה (מס' 3))

מבקש רשיון טייס מסחרי ובו הגדר אוירון זעיר יקבל ממדרך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה באוירון זעיר בנושאים המפורטים בתקנה 96א.

116. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בדאון

מבקש רשיון טייס מסחרי ובו הגדר דאון יקבל ממדרך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בנושאים הבאים:

- (1) הכנות לטיסה לרבות בדיקות לפני הטיסה;
- (2) תמרונים מדוייקים לרבות גלישות ישירות, פניות לכיוונים, פניות חדות ופניות לולייניות לשני הכיוונים;
- (3) השימוש הנכון במהירות ביצוע לדאון, טיסות במהירויות איטיות קריטיות וזיהוי הזדקרות והחלצות ממנה בטיסה ישרה ובפניות;
- (4) גישות ונחיתות מדוייקות כשחרטום הדאון נעצר לפני קו או סימן אחר שנקבעו מראש לענין זה על המסלול, ובתחום 30 מטר לפני;
- (5) טיסת ניווט אחת לפחות של לפחות 50 ק"מ, עם נחיתה בשדה תעופה אחר מזה שממנו המריא;
- (6) טיסה אחת של לא פחות מ-4 שעות שהייה רצופה באויר.

117. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בהליקופטר

מבקש רשיון טייס מסחרי ובו הגדר הליקופטר יקבל ממדרך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בנושאים אלה:

- (1) הכנות לטיסה לרבות בדיקות לפני הטיסה;
- (2) ריחוף, סיבובים תוך כדי ריחוף והסעה באויר;
- (3) טיסה ישרה ואפקית, נסיקה, גלישה, הנמכה ופניות;
- (4) הקפות בשדה התעופה הכוללות כללי זהירות למניעת התנגשות;
- (5) הנמכה מהירה עם הספק מנוע והחלצות ממנה;
- (6) טיסת ניווט, שימוש ברדיו ובעזרי ניווט לרדיו;
- (7) תהליכי חרום, לרבות נחיתה על מדרני המראה בגובה רב, נחיתה בריצה, תפעול הכלי בשטחים מוגבלים ועל פסגות צרות, הנמכות אוטורוטציוניות, הפסקת מנוע חלקית והאטה מהירה.

118. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בג'רופלן

(תיקון התשמ"ב)

מבקש רשיון טייס מסחרי ובו הגדר ג'רופלן יקבל ממדרך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בנושאים אלה:

- (1) הכנות לטיסה לרבות בדיקות לפני הטיסה;
- (2) טיסה ישרה ואופקית, פניות, נסיקה והנמכה בתנאי כטר"מ וכוט"מ;
- (3) תמרוני טיסה תוך התייחסות לקרקע;
- (4) תמרונים במהירויות איטיות קריטיות, זיהוי והיחלצות משעורי הנמכה גבוהים במהירות איטית;
- (5) המראות ונחיתות רגילות ברוח צד;
- (6) טיסה בהקפה הכוללת נקיטת אמצעי זהירות בהימנעות מהתנגשות ושימוש ברדיו;
- (7) טיסת ניווט;
- (8) תהליכי חרום כגון: אובדן הספק, שיבוש בפעולת מערכות, המראות ונחיתות קצרות ודמוי התרוממות במהירות איטית וזווית התקפה גדולה.

119. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בספינת אויר

(תיקון התשע"ו)

מבקש רשיון טייס מסחרי ובו הגדר ספינת אויר יקבל ממדרך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בנושאים אלה:

- (1) תפעול קרקע, עמידה ובדיקות לפני הטיסה;
- (2) טיסה ישרה ואופקית, פניות נסיקה והנמכה בתנאי כטר"מ וכוט"מ מדומים;

- (3) המראות ונחיתות עם עליו סטטי חיובי ושלילי;
- (4) פניות ושמיניות נרפות;
- (5) פניות מדויקות לכוונים בתנאי כט"מ מדומה;
- (6) הכנת תוכנית טיסת כט"מ מדומה, הגשתה וקבלת אישור כט"מ;
- (7) נווט רדיו כט"מ ותהליכי גישת מכשירים;
- (8) טיסת ניווט ושימוש בנווט טיס, נווטות חשובות ועזרי רדיו;
- (9) תהליכי חירום, לרבות הפסקת מנוע, טיסת בלון מאויש בלי גז.

120. תדריכי קרקע והדרכת טיסה בבלון מאויש

(תיקון התשמ"ח)

מבקש רשיון טייס מסחרי ובו הגדר בלון מאויש יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בנושאים אלה:

- (1) ניפוח, קשירה ועגינה של בלון מאויש;
- (2) תדריך קרקע וטיסה;
- (3) עליה;
- (4) הנמכה;
- (5) נחיתות;
- (6) תפעול מבער אם הבלון מצויד במבער;
- (7) תהליכי חירום, לרבות שימוש בכבל השחרור, כולל שחרור מדומה, והחלצות מהנמכה במהירות סופית כמו טיסה בבלון מאויש עם מבער.

121. מיומנות טיסה

להוכחת מיומנות הטיסה שלו, על מבקש רשיון טייס מסחרי להפגין בפני בוחן את יכולתו בביצועים ובנושאים המפורטים בתקנה 36(ד) וכן את יכולתו בהטסת כלי הטיס שלגביו מבוקש ההגדר לפי כט"מ לרבות יכולתו בשמירת נתיב, מהירות וגובה לפי תוכנית הטיסה המאושרת, הכל במידת המומחיות הראויה לטייס מסחרי. הוראת תקנה זו לא תחול על מבקש רשיון טייס מסחרי שהוסמך בחיל האוויר הישראלי ומשרת בו כטייס פעיל בעת הגשת הבקשה.

122. זכויות הגדר אירון

[תיקונים: התשמ"ח, התשמ"ט (מס' 2), התשע"א (מס' 2), התשע"ד]

אלה זכויות טייס מסחרי שברשיונו הגדר אירון:

- (1) זכויות של טייס פרטי לפי הגדר הסוג שברשיונו;
- (2) זכות לשמש טייס מפקד של אווירון, כשהאווירון אינו מופעל בטיסה לשם הובלת נוסעים או טובין בתמורה, לפי הגדר הסוג שברשיונו;
- (3) זכות לשמש כטייס מפקד באווירון, אשר לפי תעודת הסוג שלו לא חייב יותר מאדם אחד להימנות עם צוות הטייסים שלו, כשהאווירון מופעל בטיסה מסחרית לשם הובלת נוסעים או טובין בתמורה, לפי הגדר הסוג שברשיונו;
- (4) זכות לשמש טייס משנה באווירון, אשר לפי תעודת הסוג שלו חייב יותר מאדם אחד להימנות עם צוות הטייסים שלו, לפי הגדר הסוג שברשיונו;
- (5) (בוטלה).

122א. זכויות הגדר אירון זעיר

[תיקונים: התשמ"ה (מס' 3), התשמ"ט (מס' 2), התשע"א, התשע"ד]

אלה זכויות טייס מסחרי שברשיונו הגדר אירון זעיר:

- (1) זכויות של טייס פרטי;
- (2) זכות לשמש טייס מפקד באווירון זעיר המופעל בטיסה מסחרית בתנאי כט"מ וכט"ר ביום בלבד;
- (3) (נמחקה).

123. זכויות הגדר הליקופטר

[תיקונים: התשמ"ח, התשמ"ט (מס' 2), התשע"ד]

אלה זכויות טייס מסחרי שברשיונו הגדר הליקופטר:

- (1) זכויות של טייס פרטי;
- (2) זכות לשמש כטייס מפקד בהליקופטר מדגם בו הוסמך לשמש כטייס מפקד, שאינו מופעל בטיסה מסחרית ובלבד שלא ישמש בתפקיד זה בלילה בטיסות מרחב ובתנאי כט"מ אלא אם כן הוא בעל הגדר לטיסות מרחב בלילה בתנאי כט"מ;
- (3) זכות לשמש כטייס מפקד בהליקופטר מדגם בו הוסמך לשמש כטייס מפקד המופעל בטיסה מסחרית, שמשקלו הכללי אינו עולה על 5,700 ק"ג, ובלבד שלא ישמש בתפקיד זה בלילה אלא אם ביצע תוך תשעים הימים שקדמו לאותה טיסה, לפחות חמש המראות לילה וחמש נחיתות לילה, בטיסות מרחב בלילה ובטיסה לפי כללי מכשירים אלא אם יש ברשותו הגדר מכשירים.
- (4) לשמש כטייס משנה בהליקופטר מדגם בו הוסמך לשמש כטייס משנה המופעל בטיסה מסחרית שהצוות המזערי בו כולל טייס משנה, ובלבד שלא ישמש בתפקיד זה בלילה, אלא אם ביצע תוך תשעים הימים שקדמו לאותה טיסה, לפחות חמש המראות לילה וחמש נחיתות לילה, ובטיסות מרחב בלילה ובטיסה לפי כללי מכשירים, אלא אם יש ברשותו הגדר מכשירים;
- (5) (נמחקה).

124. זכויות והגבלות הגדר דאון, ג'רופלן, ספינת אויר ובלון מאויש

[תיקונים: התשמ"ח, התשמ"ט]

[(מס' 2)]

(א) אלה זכויות טייס מסחרי שברשיונו הגדר דאון, ג'רופלן, ספינת אויר או בלון מאויש:

- (1) לשמש כטייס מפקד דאון, ג'רופלן, ספינת אויר או בבלון מאויש, הכל בהתאם להגדר שברשיונו;
 - (2) ליתן הדרכה בספינת אויר אם ברשיונו הגדר ספינת אויר או ליתן הדרכה בבלון מאויש אם ברשיונו הגדר בלון מאויש בתנאי כט"מ וכט"ר ובמשך שעות היום בלבד.
- (ב) אלה ההגבלות החלות על טייס מסחרי שברשיונו הגדר ספינת אויר או הגדר בלון מאויש:

להטיס ספינת אויר או בלון מאויש ללא מבער אם נבחן על כלי טיס כאמור ללא מבער; הגבלה כאמור, תרשם ברשיון. נבחן הטייס המסחרי שברשיונו הגבלה כאמור על כלי טיס שיש בו מבער, תמחק ההגבלה.

125. שמירת זכויות

[תיקונים: התשמ"ח, התשע"ד, התשע"ו (מס' 2)]

טייס מסחרי יהא זכאי להפעיל את הזכויות המפורטות בתקנות 122 עד 124, הכל בהתאם להגדר שברשיונו, אם מילא אחר כל אלה:

- (1) עמד בתנאי הכשרויות לקבלת רשיון טייס מסחרי כמפורט כפרק זה;
 - (2) עמד בדרישות המפורטות בתקנה 22 הישימות לאותה טיסה;
 - (3) עמד במבחן רמה שנערך על ידי בוחן מוסמך כמפורט בתקנות 36 ו-38;
 - (4) צבר ניסיון של עשר שעות טיסה או עשרים זינוקים, לפי כלי הטיס שלגביו נקבע ההגדר שברשיונו, בשנים עשר החודשים שקדמו לאותה טיסה ומהם שש שעות טיסה או ששה זינוקים כטייס מפקד לפחות;
 - (5) על אף האמור בפסקה (4), לצורך שימוש בזכויות של טייס פרטי - עמד בדרישות תקנה 105(4).
- מלאו למבקש ארבעים שנה בעת ביצוע הטיסה - יוכיח כי צבר חמישים אחוזים מהנסיון המפורט בפסקה זו בששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה.

פרק רביעי: רשיון טייס תובלה בנתיבי אויר

126. כשרויות לקבלת רשיון טייס תובלה בנתיבי אויר

אדם יהא כשיר לקבלת רשיון טייס תובלה בנתיבי אויר אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) מלאו לו 23 שנה;
- (2) הוא קורא, מדבר ומבין את הלשון העברית ואת הלשון האנגלית;
- (3) הוא מחזיק בתעודה רפואית מתאימה תקפה;
- (4) הוא מחזיק באישור העדר הרשעות פליליות שניתן לו בשנה שקדמה להגשת הבקשה לרשיון;
- (5) הוא מחזיק ברשיון טייס מתלמד שהורשה לבצע טיסות ניווט של יחיד או ברשיון טייס פרטי, טייס מסחרי, או הינו טייס פעיל בחיל האויר הישראלי, למעט טייס שקורקע;
- (6) הוא מחזיק ברשיון אלחוטאי טיס לרדיו טלפון שניתן לו לפי תקנת אלה;
- (7) הוא הגיש בקשה לרשות הרישוי לקבלת רשיון טייס תובלה בנתיבי אויר;
- (8) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיס כנדרש בפרק זה;
- (9) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רשיון טייס תובלה בנתיבי אויר ששולמה לפי תקנות האגרות.

127. ידע מקצועי הדרוש לקבלת הרשיון

[תיקונים: התשל"ב, התשע"ו]

אלה הנושאים שהבקאיאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת רשיון טייס תובלה בנתיבי אויר:

- (1) דיני התעופה האזרחית והוראות הרשות המתייחסים לזכויות ולהגבלות החלות על בעל רשיון טייס תובלה בנתיבי אויר לרבות הנהלים וההליכים של שירותי תעבורה אוירית פנים ארצית ובינלאומית והליכי דיווח מיקום;
- (2) עקרונות ניווט, לרבות השימוש בנוסחאות, במפות אויריות, במכשירים ובמצעז עזר לניווט הדרושים לניווט כלי טיס במכשירים; הבנת עקרונות ותכונות של מערכות ניווט מתאימות;
- (3) עקרונות מטאורולוגיה ויישום מטאורולוגיה תעופתית בסיסית, לרבות השימוש במפות מזג אויר ודו"חות מטאורולוגיים ונהלי השגת מידע מטאורולוגי;
- (4) תורת הטיסה בכלי טיס;
- (5) הכנות לטיסה;
- (6) תכנון טיסה, לרבות תכנון טיסה באזור מבוקר ובנתיבי אויר המתאימים לרמה של טייס תובלה בנתיבי אויר;
- (7) כללי העמסת כלי טיס, חלוקת המשקל בו והשפעתם על אפיון הטיסה;
- (8) עקרונות טכניים של אחזקת גוף כלי טיס ומנועיהם;
- (9) ידיעה טכנית כללית והגבלות תפעול של כלי טיס ומנועיהם בהתאם לסוג כלי הטיס המבוקש;
- (10) הבנה ושימוש של פרסומי מידע תעופתי (a.i.p.), הודעות לעובדי טיס (notam), מונחי טיסה וקיצורים מקובלים והשימוש בהם;
- (11) הכרה טכנית של כלי הטיס והטיפוס שלגביו מבוקש הרשיון.

128. הנסיון הדרוש לקבלת רשיון עם הגדר אוירון

[תיקון התשמ"ט (מס' 2)]

אלה דרישות הנסיון המזעריות לקבלת רשיון טייס תובלה בנתיבי אויר עם הגדר אוירון:

- (1) אלף חמש מאות שעות זמן טיסה כטייס, שבוצעו תוך עשר השנים שקדמו להגשת הבקשה לקבלת הרשיון. היו לזכות המבקש אלפיים וחמש מאות שעות טיסה ייזקפו לזכותו כל השעות האמורות אם הוכיח כי מהן מאתיים שעות טיסה בוצעו בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה;
- (2) זמן טיסה כאמור בפסקה (1) יכלול את כל אלה באוירון תובלה:
 - א. מאה שעות זמן טיסה לילה כטייס מפקד או כטייס משנה;
 - ב. מאתיים וחמישים שעות כטייס מפקד או מאה וחמישים שעות כטייס מפקד ועוד מאה שעות נוספות כטייס משנה הממלא, בהשגחתו של טייס מפקד, תפקידיו של טייס מפקד. מאתיים וחמישים השעות האמורות יכלול מאה שעות של זמן טיסה בטיסת ניווט ומהן לפחות עשרים וחמש שעות טיסה לילה, או מאתיים שעות ניווט כטייס משנה ומהן עשרים וחמש שעות טיסה ניווט בלילה. שעות טיסה הנדרשות בפיסקת משנה זו יכול שישוללו בשעות הטיסה הנדרשות בפיסקת מישנה (א);
 - ג. שבעים וחמש שעות זמן מכשירים מהן לא יותר מעשרים וחמש שעות זמן קרקע במכשירים;
 - ד. מאתיים וחמישים שעות על אוירון רב-מנועי;
- (3) א. החזיק מבקש רשיון טייס מסחרי תקף שניתן לו לפי תקנות אלה ובו הגדר אוירון זעיר מקבוצה א' שבו מערכת הגאים על שלושה צירים, הגדר דאון או הגדר ג'רופלן - יכול שעד 300 שעות טיסה שבוצעו על כלי טיס אלה יבואו במנין השעות הנדרש בפסקה (1).
- ב. החזיק מבקש רשיון טייס תקף לפי תקנה זו ובו הגדר אוירון זעיר מקבוצה א' שאין לו מערכת הגאים על שלושה צירים או הגדר אוירון זעיר מקבוצה ב' - יכול שעד 150 שעות טיסה שבוצעו על כלי טיס אלה יבואו במנין השעות הנדרש לפי פסקה (1).
- (4) רשות הרישוי רשאית להפחית מדרשות הנסיון כאמור בפיסקות (1) ו-(2), הכל בהתאם לדרגת מומחיות המבקש ונסיונו.

[תיקון התשמ"ט (מס' 2)]

אלה דרישות הנסיון המזערי לקבלת רישיון טייס תובלה בנתיבי אוויר ובו הגדר הליקופטר:

- (1) אלף וחמש מאות שעות טיסה שבוצעו תוך עשר השנים שקדמו להגשת הבקשה לקבלת הרישיון. היו לזכות המבקש אלפיים וחמש מאות שעות טיסה, ייקפו לזכותו כל השעות האמורות אם הוכיח כי מהן מאתיים שעות טיסה בוצעו על הליקופטרים בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה;
- (2) זמן הטיסה כאמור בפסקה (1) יכלול את כל אלה:
 - א. 200 שעות כטייס מפקד על הליקופטרים ועוד 50 שעות נוספות כטייס משנה על הליקופטרים, הממלא תפקידיו של טייס מפקד בהשגחתו של טייס מפקד;
 - ב. מאה שעות זמן טיסת לילה כטייס מפקד או כטייס משנה הכוללות חמש עשרה שעות טיסה על הליקופטרים;
 - ג. חמש מאות שעות טיסה בטיסות ניווט הכוללות 25 שעות כטייס מפקד בטיסות ניווט בלילה;
 - ד. שבעים וחמש שעות זמן טיסת מכשירים מהן לא יותר מעשרים וחמש שעות זמן קרקע מכשירים ולא פחות מ-25 שעות שבוצעו בטיסה כטייס מפקד בתנאי מכשירים;
 - ה. מאתיים וחמישים שעות טיסה על הליקופטר רב-מנועי;
- (3) א. החזיק מבקש רישיון ברשיון טייס מסחרי תקף שניתן לו לפי תקנות אלה ובו הגדר אווירן זעיר מקבוצה א' שבו מערכת הגאים על שלושה צירים, הגדר דאון או הגדר ג'ירופלן - יכול שעד 300 שעות טיסה על כלי טיס אלה יבואו במנין השעות הנדרש בפסקה (1).
- ב. החזיק מבקש רישיון טייס מסחרי תקף שניתן לו לפי תקנות אלה ובו הגדר אווירן זעיר מקבוצה א' שאין בו מערכת הגאים על שלושה צירים או הגדר אווירן זעיר מקבוצה ב' - יכול שעד 150 שעות טיסה שבוצעו על כלי טיס אלה יבואו במנין השעות הנדרש בפסקה (1).

129.א. תדריכי קרקע והדרכת טיסה

[תיקונים: התשע"ט, התשפ"א]

- (א) מבקש רישיון טייס תובלה בנתיבי אוויר ובו הגדר אווירן יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה באווירן בנושאים המפורטים בתקנות 115 ו-188 וכן הדרכה בדבר הימנעות ממצבי טיסה חריגים והיחלצות מהם (uprt).
- (ב) מבקש רישיון טייס תובלה בנתיבי אוויר ובו הגדר הליקופטר יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בהליקופטר בנושאים המפורטים בתקנה 117.
- (ג) מבקש רישיון כאמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) שהוסמך בחיל האוויר הישראלי בתור טייס בטיפוס כלי טיס מסוים ומשרת בו בשירות פעיל בתור טייס בעת הגשת הבקשה, יהיה פטור מהדרישות לפי תקנות המשנה האמורות, לגבי אותו טיפוס של כלי טיס.

130. מיומנות טיסה לקבלת הגדר אווירן

[תיקון התשע"א (מס' 2)]

- להוכחת מיומנות הטיסה שלו על מבקש רישיון טייס תובלה בנתיבי אוויר ובו הגדר אווירן, להפגין בפני בוחן את יכולתו בביצועים ובנושאים המפורטים בתקנה 36(ד) וכן את יכולתו בכל אלה:
- (1) ידע בהכנת תוכנית טיסה בינלאומית והגשתה, בדיקת נתוני מזג אוויר והכנת טפסי משקל ואיזון;
 - (2) כושר טיסה במטוס רב-מנועי שלדעת רשות הרישוי מתאים להפעלה בנתיבי אוויר, בכל אחת מפעולות אלה:
 - א. תמרונים רגילים ותמרוני חרום בטיסה במידת המומחיות הראויה לטייס תובלה בנתיבי אוויר;
 - ב. הטסת מטוס רב-מנועי כשאחד ממנועיו אינו עובד;
 - ג. הדגמת כושר טיסה תוך כדי טיסה בנתיבי אוויר בינלאומיים, בשימוש בשרותי תעבורה אווירית ובנהליה וכן שימוש באמצעי קשר מתאימים;
 - ד. כושר טיסה בהטסת מטוס בלילה תוך הסתמכות על מכשירים בלבד.

131. מיומנות טיסה לקבלת הגדר הליקופטר

- להוכחת מיומנות הטיסה על מבקש רישיון טייס תובלה בנתיבי אוויר ובו הגדר הליקופטר, להפגין בפני בוחן את יכולתו בביצועים ובנושאים המפורטים בתקנה 36(ד) וכן את יכולתו בכל אחת מאלה:
- (1) המראות ונחיתות רגילות, נחיתות ברוח צולבת, טיפוס ופניות טיפוס, סיבובים חדים, ריחוף במהירות מזערית, הנמכה מהירה ועצירה מהירה;
 - (2) תמרונים רגילים ותמרוני חירום הכוללים פעולה במקרה של אובדן הספק מנוע, הספק בפעולת אחת המערכות, אש בהליקופטר, ציפה, עזיבה מהירה של הכלי והפעלה מבצעית של ציוד חירום והצלה;
 - (3) הטסת הליקופטר רב-מנועי, כולל בגישות ונחיתות, כאשר אחד ממנועיו אינו עובד; הנמכות אוטונומיות, הספקת מנוע חלקית והאטה מהירה בהליקופטר חד-מנועי.

132. זכויותיו של טייס תובלה בנתיבי אוויר

[תיקונים: התשמ"ט (מס' 2), התשע"א (מס' 3), התשע"ד]

אלה זכויות טייס תובלה בנתיבי אוויר וההגבלות החלות עליו:

- (1) לשמש בתפקיד טייס פרטי ומסחרי לפי הגדר הסוג שברישיונו;
- (2) לשמש טייס מפקד באווירן אשר לפי תעודת הסוג שלו חייב יותר מאדם אחד להימנות עם צוות הטייסים שלו, כשהאווירן מופעל בטיסה מסחרית לשם הובלת נוסעים או טובין בתמורה, לפי הגדר הסוג שברישיונו;
- (3) (נמחקה).

133. שמירת זכויותיו של טייס תובלה בנתיבי אוויר

[תיקון התשע"ו (מס' 2)]

טייס בעל רישיון טייס תובלה בנתיבי אוויר יחזיק זכאי להפעיל את הזכויות המפורטות בתקנה 123 אם מילא אחר כל אלה:

- (1) הוא עמד בתנאי הכשירות לקבלת רישיון טייס תובלה בנתיבי אוויר כמפורט בפרק זה;
- (2) הוא עמד בדרישות המפורטות בתקנה 22, השימות לאותה טיסה;
- (3) הוא עמד במבחני רמה שנערכו על ידי בוחן מוסמך כמפורט בתקנות 36 ו-38;
- (4) הוא צבר נסיון מזערי של 20 שעות טיסה כטייס תוך ששת החודשים שקדמו לטיסה האמורה ומהן 3 שעות לפחות על אותו טיפוס כלי טיס שהוא מתענד להטיס;
- (5) הוא ביצע 10 הנמכות בהסתמכו על עזרי רדיו לניווט הישימים, תוך ששת החודשים שקדמו לטיסה האמורה;
- (6) (נמחקה);
- (7) על אף האמור בפסקאות (4) ו-(5):
 - (א) לצורך שימוש בזכויות של טייס פרטי - עמד בדרישות תקנה 105(4);
 - (ב) לצורך שימוש בזכויות של טייס מסחרי - עמד בדרישות תקנה 125(4).

134. כשירות לקבלת רשיון מדרוך טיס

[תיקון התשמ"ה (מס' 3), התשמ"ח]

אדם יהא כשיר לקבל רשיון מדרוך טיס אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברשיון טייס מסחרי תקף;
- (2) הוא עבר קורס מדריכי טיס כמפורט בתקנה 135;
- (3) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיסה כמפורט בפרק זה;
- (4) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רשיון מדרוך טיס;
- (5) היתה הבקשה לרשיון מדרוך טיס עם הגדר לאוירון זעיר, יזכיר המבקש שיש לו נסיון של לפחות 250 שעות טיסה ומהן לפחות 15 שעות כטייס מפקד על אוירון זעיר מהסוג המתאים להגדר המבוקש.

135. דרישות קורס מדריכי טיס

(א) המבקש להוכיח ידע מקצועי כאמור בתקנה 136 יוכיח כי הוא טייס בהצלחה:

- (1) קורס אימונים עיוני למדריכי טיס, הכולל את הנושאים המפורטים בתקנה 136;
- (2) קורס אימונים בטיסה, בשנה שקדמה להגשת הבקשה לקבלת רשיון מדרוך הטיס, או טייס בהצלחה קורס אימונים בהדרכת טיס במסגרת חיל האוויר ועסק למעשה בהדרכת טיס בסיסית במסגרת חיל האוויר בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה.
- (ב) ההדרכה בטיסה כאמור בפיסקה (2) לתקנת משנה (א) תינתן על ידי מי שהחזיק ברשיון מדרוך טיס, או בהגדר הדרכה, לפחות במשך השנתיים שקדמו למתן ההדרכה, ושהדריך לפחות 500 שעות, מהן לפחות 300 שעות באוירונים.

136. הוכחת ידע מקצועי

[תיקונים: התשמ"ג, התשע"ו]

(א) אלה הנושאים שהבקשות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי לקבלת רשיון מדרוך טיס:

- (1) דיני התעופה האזרחית והוראות הרשות המתייחסים לזכויות ולהגבלות החלות על מחזיק ברשיון טייס מסחרי, לרבות הנהלים וההליכים של שרתי תעבורה אוירית והליכי דיווח מיקום;
 - (2) הבנת פרסומי מידע תעופתי (a.i.p.), הודעות לאנשי תעופה (notam), מונחי טיסה וקיצורים מקובלים והשימוש בהם;
 - (3) ידיעה טכנית כללית, הגבלות תפעול של כלי טיס ומנועיהם בהתאם לסוג כלי הטיס שלגביו מבוקש ההגדר;
 - (4) תכנון טיסה;
 - (5) כללי העמסת כלי טיס, חלוקת המשקל בו והשפעתם על אפיון הטיסה;
 - (6) עקרונות מטאורולוגיה ויישום מטאורולוגיה תעופתית בסיסית לרבות ניתוח מפות מזג אויר ודוחות מטאורולוגיים ונוהלי השגת מידע מטאורולוגי;
 - (7) א. עקרונות נווטות ונווטות מעשית הישימה לטיסת ניווט;
 - ב. שימוש במפות אויריות ועזרי רדיו לניווט מתאימים;
 - ג. מכשירי טיסה ומצפן מגנטי וכילום;
 - (8) נהלי בטיחות והליכי חירום לרבות במקרה של תקלת קשר והרעת תנאי מזג אויר;
 - (9) עקרונות הדרכת טיס, לרבות תהליך הלמידה, יסודות תכנון ההדרכה ועקרונות פסיכולוגיה חברתית, שימוש בעזרי הוראה, הערכת שגיאות המתלמד ודרכי תיקון ואחריות המדריך;
 - (10) עקרונות רפואה תעופתית.
- (ב) הוראות פסקאות (1), (6), (7) ו-(8) לתקנת משנה (א) לא יחולו על המתענד לקבל רשיון מדרוך טיס לאוירון זעיר, ובמקומן יחולו אלה:
- (1) דיני התעופה האזרחית והוראות הרשות המתייחסים לזכויות ולהגבלות החלות על מחזיק ברשיון טייס ובו הגדר לאוירון זעיר, לרבות הנהלים וההליכים של שירותי תעבורה אוירית והליכי דיווח מיקום;
 - (2) עקרונות מטאורולוגיה ויישום מטאורולוגיה תעופתית בסיסית ונוהלי השגת מידע מטאורולוגי;
 - (3) א. עקרונות נווטות מעשית הישימה לטיסת ניווט;
 - ב. שימוש במפות טופוגרפיות;
 - (4) נהלי בטיחות והליכי חירום לרבות במקרה של הרעה בתנאי מזג אויר.

137. מיומנות טיסה

להוכחת מיומנותו בטיסת הדרכה על מבקש הרשיון להוכיח בפני בוחן את יכולתו כמדריך טיס בביצועים ובנושאים המפורטים בתקנה 136(ד) ובהדרכת טיסה בכלי טיס מהסוג, מהמין ומהטיפוס שלגביו מבוקש הרשיון.

138. תוקף הרשיון

תקופת תוקפו של רשיון מדרוך טיס היא 24 חודש ותוקפו מותנה בתוקפו של רשיון הטייס של מדרוך הטיס ובתוקפה של התעודה הרפואית המתאימה.

139. הגדרים נוספים למדרוך טיס

[תיקון התשע"א]

מחזיק ברשיון מדרוך טיס המבקש הגדר הדרכה נוסף ברשיונו:

- (1) יחזיק ברשיון טייס תקף ובו הגדרים מתאימים להגדר מדרוך הטיס המבוקש;
- (2) יהיה בעל נסיון של לפחות חמש עשרה שעות כטייס מפקד בכלי טיס מהסוג והמין המתאימים להגדר המבוקש; על אף האמור, הניסיון הנדרש ממחזיק ברשיון מדרוך טיס עם הגדר הדרכה לאוירון מקבוצה א', המבקש הגדר הדרכה לאוירון זעיר מקבוצה א', הוא חמש שעות כטייס מפקד באוירון זעיר מקבוצה א'.
- (3) יעבור מבחן עיוני ומבחן בטיסה כאמור בסימן זה למתן רשיון מדרוך טיס עם ההגדר המבוקש.

140. זכויות מדרוך טיס

[תיקון התשמ"ג]

(א) מחזיק רשיון מדרוך טיס זכאי, במסגרת המגבלות שברשיונו ובהגדר:

- (1) להדריך -

- א. בהתאם להגדרי הטייס שלו, כנדרש בתקנות אלה למתן רישיון טייס או הגדרי טייס;
 - ב. הדרכת קרקע או בקורס ביתי כנדרש בתקנות אלה למתן רישיון טייס או הגדרי טייס;
 - ג. הדרכת קרקע או הדרכה בטיסה כנדרש בתקנות אלה למתן רישיון מדרך טיס והגדרי מדרך טיס, אם הוא עומד בדרישות תקנה 135(ב);
 - ד. הדרכה בטיסה הנדרשת לביצוע טיסת יחיד ראשונית או טיסת ניווט;
- (2) ליתן אישורים ולבצע מבחנים שהותרו לו בתקנות אלה.
- (ב) מחזיק רישיון מדרך טיס לאירון זעיר זכאי להדריך כאמור בתקנת משנה (א), אולם באירון זעיר בלבד.

141. מגבלות רישיון מדרך טיס

מחזיק ברשיון מדרך טיס יהיה כפוף למגבלות אלה:

- (1) שעות הדרכה - הוא לא יבצע יותר משמונה שעות הדרכה בטיסה בכל תקופה של 24 שעות רצופות;
- (2) הגדרים - הוא לא ידריך בטיסה בכלי טיס שעבורו הוא אינו מחזיק בהגדרי סוג, מין וטיפוס, ברשיון הטייס שלו וברשיון מדרך הטייס שלו;
- (3) חתימה ברשיון טייס מתלמד - הוא לא יחתום ברשיון טייס מתלמד לאישור ביצוע טיסת יחיד ראשונית או טיסת ניווט ראשונית, אלא אם הוא הדריך את הטייס המתלמד כנדרש בתקנות אלה וקבע כי הטייס המתלמד מוכן לביצוע הטיסה בבטיחות באותו כלי טיס;
- (4) חתימה בספר טייס - הוא לא יחתום בספר טייס מתלמד לטיסת יחיד אלא אם הוא הדריך את הטייס המתלמד וקבע כי הוא מוכן לטיסת היחיד באותו טיפוס כלי הטייס, או לטיסת הניווט, אלא אם הוא בחן את הכנתו של הטייס המתלמד, תכנון הטיסה שלו, ציודו ונהליו המוצעים וקבע כי הם מספיקים לביצוע הטיסה המוצעת בבטיחות הקיימות;
- (5) טיסות יחיד - הוא לא יאשר לטייס מתלמד לבצע טיסת יחיד, אלא אם הטייס המתלמד מחזיק ברשיון טייס מתלמד תקף שנחתם לביצוע טיסת יחיד בכלי הטייס מהדגם שבו הוא עומד לטוס. כמו כן הוא לא יאשר לטייס מתלמד לבצע טיסת ניווט יחיד אלא אם הטייס המתלמד מחזיק ברשיון טייס מתלמד תקף שנחתם לביצוע טיסת ניווט יחיד בכלי טיס מהסוג שבו הוא עומד לטוס;
- (6) הדרכה באירון רב-מנועי או בהליקופטר - הוא לא ידריך באירון רב-מנועי או בהליקופטר אלא אם הוא בעל נסיון של לפחות חמש שעות כטייס מפקד בכלי טיס מאותו דגם.

142. חידוש רישיונות מדרך טיס

- רישיון מדרך טיס יחודש לתקופה נוספת של 24 חודש אם מדרך הטייס יעמוד במבחן טיסה כאמור בתקנה 137, או בחלקים מאותו מבחן שלדעת רשות הרישוי הם חיוניים כדי לקבוע את כשירותו כמדרך טיס. למרות האמור לעיל, ניתן לחדש את רישיונו ללא מבחן אם התקיים אחד מאלה:
- (1) רמת הדרכתו בתקופה הקודמת מראה להנחת דעת רשות הרישוי שהוא מדרך טיס כשיר;
 - (2) יש לו עבר מספק ככוחן טיס, כמדרך טיס ראשי או כטייס מפקד של כלי טיס גדול שהופעל בטיסה מסחרית בשירותו של מפעיל, או בפעילות אחרת הכרוכה בהדרכה מתמדת של טייסים, והוא עבר מבחן עיוני בעל פה שיש בו כדי לבחון את ידיעתו בדרישות עדכניות לגבי הדרכה ומתן רישיונות טייס;
 - (3) הוא השלים בהצלחה בתקופה של 90 יום שקדמו להגשת בקשת החידוש, קורס ריענון למדריכי טיס שכלל לפחות 24 שעות של הדרכת קרקע או הדרכת טיסה או שתיהן.

143. מעבר מהגדר הדרכה לרישיון מדרך טיס

- (א) מחזיק בהגדר הדרכה לפי תקנות הטייס (רישיונות לעובדי טיס), התשט"ז-1956, לא ישתמש בזכויות שמקנה לו הגדרו לאחר ה' בטבת התשמ"ב (31 בדצמבר 1981). לפני מועד זה הוא ראשי להמיר את הגדרו ברשיון מדרך טיס מתאים עם הגדרים מתאימים כאמור בתקנה זו. המחזיק בהגדר הדרכה בדאון זכאי לקבל רישיון מדרך טיס עם הגדר דאון.
- (ב) אלה התנאים להמרת הגדר הדרכה ברשיון מדרך טיס עם הגדרים מתאימים כאמור בתקנת משנה (א):
- (1) הגדר אירון - חד-מנועי: רישיון מדרך טיס עם הגדר אירון חד-מנועי ינתן למחזיק בהגדר הדרכה תקף עם הגדר אירון שעמד בהצלחה במבחן מעשי למדרך טיס באירון חד-מנועי, או שביצע לפחות 20 שעות הדרכה בטיסה באירונים חד-מנועיים כמדרך טיס מוסמך;
 - (2) הגדר אירון - רב-מנועי: רישיון מדרך טיס עם הגדר אירון רב-מנועי ינתן למחזיק בהגדר הדרכה תקף עם הגדר אירון שעמד במבחן מעשי למדרך טיס באירון רב-מנועי, או שביצע לפחות 20 שעות הדרכה בטיסה באירון רב-מנועי כמדרך טיס מוסמך;
 - (3) הגדר רוטורקופט - הליקופטר: רישיון מדרך טיס עם הגדר רוטורקופט - הליקופטר ינתן למחזיק בהגדר הדרכה תקף עם הגדר רוטורקופט שעמד במבחן מעשי למדרך טיס בהליקופטר, או שביצע לפחות 20 שעות הדרכה בטיסה בהליקופטר כמדרך טיס מוסמך;
 - (4) הגדר רוטורקופט - ג'רופל: רישיון מדרך טיס עם הגדר רוטורקופט - ג'רופל ינתן למחזיק בהגדר הדרכה תקף עם הגדר רוטורקופט שעמד במבחן מעשי למדרך טיס בג'רופל, או שביצע לפחות 20 שעות הדרכה בג'רופל כמדרך טיס מוסמך;
 - (5) הגדר מכשירים - אירון: רישיון מדרך טיס עם הגדר מכשירים - אירון ינתן למחזיק בהגדר הדרכה תקף עם הגדר מכשירים שעמד במבחן מכשירים מעשי למדרך טיס באירון, או שביצע לפחות 20 שעות הדרכת מכשירים באירון כמדרך טיס מוסמך;
 - (6) הגדר מכשירים - הליקופטר: רישיון מדרך טיס עם הגדר מכשירים - הליקופטר ינתן למחזיק בהגדר הדרכה תקף עם הגדר מכשירים שעמד במבחן מכשירים מעשי למדרך טיס בהליקופטר, או שביצע לפחות 20 שעות הדרכת מכשירים בהליקופטר כמדרך טיס מוסמך.

144. רישונו מדרך טיס

- (א) מחזיק ברשיון מדרך טיס יחתום בספר הטייס של כל אדם שאותו הוא הדריך הדרכת קרקע או הדרכת טיס ויצין באותו ספר את הזמן והמועד בו ניתנה ההדרכה. כמו כן ינהל המדרך רישומים בספר המדרך שלו או במסמך נפרד, המכילים את שני אלה:
- (1) שמו של כל אדם שהמדריך אישר את ספר הטייס או את רישיון טייס מתלמד שלו לשם ביצוע טיסת יחיד על ידיו; הרישום חייב לכלול את סוגו של כל אישור ומועדו;
 - (2) שמו של כל אדם שלגביו הוא חתם על אישור לביצוע מבחן בכתב, בטיסה או מבחן מעשי, לרבות את סוג המבחן, מועד האישור ותוצאות המבחן.
- (ב) מדרך הטייס ישמור בנפרד או בספר הטייס שלו למשך לפחות שלוש שנים את הרישומים הנדרשים בתקנת משנה (א).

חלק ג': רישיונות לאנשי צוות איר שיינים

פרק ראשון: נווט טיס

145. כשירות לקבלת רישיון נווט טיס

אדם יהא כשיר לקבלת רישיון נווט טיס אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) מלאו לו עשרים ואחת שנה;
- (2) הוא קורא, מדבר ומבין את הלשון העברית והלשון האנגלית הטכנית המקובלת בתעופה;
- (3) הוא מחזיק בתעודה רפואית תקפה;
- (4) הוא מחזיק ברשיון אלחוטאי-טיס;
- (5) הוא מחזיק באישור העדר הרשעות פליליות שניתן לו בתשעים הימים שקדמו להגשת הבקשה לרישיון;
- (6) הוא הגיש בקשה לרשות הרישוי לקבלת רישיון נווט טיס;

- (7) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות מקצועית כמפורט בפרק זה;
- (8) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רישיון נווט טיס ששולמה לפי תקנות האגרות.

146. ידע מקצועי הדרוש לקבלת הרישיון

(תיקון התשע"ו)

- אלה הנושאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי לצורך קבלת רישיון נווט טיס:
- (1) דיני התעופה האזרחית וכלליה בהפעלת כלי טיס, לרבות הנהלים הקשורים בתכנון טיסה, הן לפני הטיסה והן אגב הטיסה עצמה;
 - (2) פרסומי הארגון המתייחסים למתקני קשר, נהלי קשר והליכי, לרבות התקשרויות ומינוח מקובל בהתקשרויות אלה;
 - (3) פרסומי מידע תעופתי (a.i.p.), פרסומי הרשות, הוראות והודעות הרשות, קבצים תעופתיים וקיצורי מונחים בשימוש בנוטות;
 - (4) צורת הארץ והשמים, לרבות ההגדרות, יחידות ונוסחאות המשמשות בניווט אווירי, ערכן המעשי של מפות תעופה והשימוש בהן, תנועת גורמי השמים, זיהויים והסתייגות בהם לצורך תצפית וחישוב לפי תצפית;
 - (5) נווט אווירי, לרבות אמצעי עזר ותהליכים המקובלים בניווט אווירי, ניהול יומן הניווט, ניווט לפי חישוב, ניווט על ידי שימוש במפות תעופה, ניווט על פי שימוש במערכות ניווט נישאות או ממוקמות בקרקע (כגון עזרי רדיו לניווט, מערכות אינרציאליות);
 - (6) כיוון מכשירים וציוד כלי הטיס המשמשים בניווט אווירי והשימוש בהם, לרבות עקרונות הפעלתם, הטעויות הצפויות ושיטות תיקון;
 - (7) מטאורולוגיה כללית: תצפיות מטאורולוגיות ושיטת ההכנה של דינים וחשבונות מטאורולוגיים לתעופה - המבנה והניתוח של מפות סינופטיות, מזג האוויר וקשריו עם מערכות לחץ, לרבות עקרון החיזוי, קלימטולוגיה של נתיבי הטיסה ותופעות מזג אוויר בגובה רב.

147. הניסיון הדרוש לקבלת הרישיון

- (א) אלה דרישות הניסיון המזערי לצורך קבלת רישיון נווט טיס:
- (1) מאתיים שעות ניווט אווירי בכלי טיס בטיסות מרחב ומהן שלושים שעות טיסת לילה בטיסות מרחב;
 - (2) עשרים וחמש קביעות מקום הימצאות לפי תצפיות שמיוות אגב טיסת לילה, ועשרים וחמש קביעות כאמור אגב טיסת יום באמצעי אלחוט, באלטימטריה או במתקני עזר אחרים של ניווט אווירי והשימוש בקביעות אלה לניווט כלי טיס.
 - (ב) היה המבקש טייס בתובלה אווירית מסחרית, רשאית רשות הרישוי לזקוף מחצית הזמן בו שימש כטייס כזה לחשבון מחצית זמן הטיסה הכולל הנדרש לקבלת רישיון נווט טיס, ובלבד שזמן הטיסה שייזקף כאמור לא ייזקף לחשבון זמן טיסת הלילה במרחב לפי תקנה זו.
 - (ג) השלים המבקש קורס אימונים לניווט טיס, יראוהו כאילו מילא אחר הוראות תקנת משנה (א)(1).

148. מיומנות מקצועית

להוכחת מיומנות מקצועית על המבקש להדגים את יכולתו ואת מומחיותו המקצועית בניווט כלי טיס בטיסת יום ובטיסת לילה לפי חישוב או לפי ניווט שמימי או לפי שיטות ניווט אחרות.

149. זכויותיו של נווט טיס

נווט טיס זכאי לשמש בתפקיד זה בכל כלי טיס ובלבד שהוא בקיא ורגיל בכל הידיעות המתאימות הרווחות אותה שעה.

פרק שני: טכנאי טיס

150. כשירות לקבלת רישיון טכנאי טיס

- אדם יהא כשיר לקבל רישיון טכנאי טיס אם נתמלאו בו כל אלה:
- (1) מלאו לו עשרים ואחת שנה;
 - (2) הוא קורא, מדבר ומבין את הלשון העברית ואת הלשון האנגלית הטכנית המקובלת בתעופה;
 - (3) הוא מחזיק בתעודה רפואית תקפה;
 - (4) הוא מחזיק באישור העדר הרשעות פליליות שניתן לו בתשעים הימים שקדמו להגשת הבקשה לרישיון;
 - (5) הוא הגיש בקשה לרשות הרישוי לקבלת רישיון טכנאי טיס;
 - (6) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות מקצועית כמפורט בפרק זה;
 - (7) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רישיון טכנאי טיס ששולמה לפי תקנות האגרות.

151. ידע מקצועי הדרוש לקבלת הרישיון

(תיקון התשע"ו)

- אלה הנושאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי לצורך קבלת רישיון טכנאי טיס:
- (1) דיני התעופה האזרחית וכלליה בהפעלת כלי טיס לרבות הנהלים הקשורים באחזקת כלי טיס ובשמישות;
 - (2) פרסומי מידע תעופתי (a.i.p.), הוראות והודעות הרשות;
 - (3) תורת הטיסה ואוירודינמיקה, לרבות ניתוח הגורמים המשפיעים על התכונות האוירודינמיות של כלי טיס רב-מנועי ומנועים למיניהם;
 - (4) מטאורולוגיה כללית, תצפיות מטאורולוגיות ושיטת ההכנה של דינים וחשבונות מטאורולוגיים לתעופה; מזג אוויר וקשריו עם מערכות לחץ, תופעות מזג אוויר, לרבות בגובה רב, והשפעתם על ביצועי כלי הטיס;
 - (5) עקרונות וכללי ניווט אווירי, לרבות תכנון טיסה המבוסס על גורמים אלה: טעינה, חישובי מרכז הכובד, הישגים, תצרוכת דלק, לוחות עקומות של כח המנוע ויעילותם, וכן פיקוח על הספק המנועים ומידת השפעת התמורות בתנאים מטאורולוגיים על ההספק;
 - (6) משקל ואיזון - שיטות שונות לחישוב מרכז הכובד של כלי טיס;
 - (7) עקרונות כללי בדק והפעלת הגוף של כלי טיס, של מתקני הכוח ושל הציוד המותקן בהם הנמצאים בדרך כלל בטיפולו של טכנאי טיס;
 - (8) חישובים כלליים, יחידות אורך, משקל, נפח, חשמל ולחץ;
 - (9) הכרה טכנית של האוירון ובכלל זה:
 - א. תיאור כללי של האוירון;
 - ב. ביצועי האוירון והתמצאות בספר האוירון;
 - ג. מנועים;
 - ד. מערכות כלליות של האוירון: הגוי כולל טייס אוטומטי, חשמל, דלק, הידרוליקה, מכשירי האוירון, אש, חמצן, דיחוס, כולל עקרונות במצבים רגילים ובחירום של המערכות כאמור;
 - ה. מגבלות מבצעיות של האוירון;

- ו. צריכת דלק במצבי שיט שונים ותכנון טיסה;
- ז. נהלי חירום של האוירון במקרה של אש, נטישה והצפה;
- ח. ציוד עזרה ראשונה והשימוש בו;
- ט. שימוש בעקומות שבספר המטוס לצורך קביעת כמויות דלק, מטען משתלם, מרחקי המראה, נחיתה, המהירויות השונות ונקודת זמן שוה ואל חזור.

152. הנסיון הדרוש לקבלת הרשיון

דרישות הנסיון המזערי לצורך קבלת רשיון טכנאי טיס הן מאה שעות זמן טיסה בתפקידיו של טכנאי טיס אותן צבר תוך שנים-עשר החודשים שקדמו להגשת הבקשה לרשיון; ששים שעות מזמן הטיסה האמור יכול שתבצענה במדמה טיסה שאישרה לכך רשות הרישוי.

153. מיומנות מקצועית

- (א) להוכיח מיומנותו המקצועית על המבקש להדגים את כושרו במילוי תפקידיו של טכנאי טיס בכל אלה:
- (1) הפעלה רגילה: הדגמה בנתיב טיסה מייצג הכוללת את כל אלה:
 - א. בדיקות לפני טיסה;
 - ב. נהלי תדלוק;
 - ג. בדיקות מסמכי כלי הטיס המתאימים;
 - ד. חישובי משקל ואיזון וחישובי כח המראה;
 - ה. כל הנהלים הרגילים הישימים לתפקידיו, כקבוע בחלקים המתאימים של ספר העזר למבצעים, תאום בין אנשי הצוות ודיווח תקלות;
 - (2) הפעלה לא רגילה ואלטרנטיבית: הדגמה של יכולתו לאבחן תפקוד לא רגיל של המערכות ולהשתמש בנהלים אלטרנטיביים;
 - (3) נהלי חירום: עליו להוכיח, בין בעל פה ובין בפועל, את יכולתו לבצע את כל נהלי החירום הישימים.
- (ב) המבחן להוכחת מיומנות מקצועית כאמור בתקנת משנה (א) יבוצע בטיסה, אלא אם אישרה רשות הרישוי שימוש במדמה טיסה מאושר לאותו אוירון, לביצוע חלקים מסוימים של המבחן.

154. זכויותיו של טכנאי טיס

[תיקונים]

התשמ"ב, התשמ"ב (מס' 2), התשמ"ג

- (א) טכנאי טיס זכאי לשמש טכנאי טיס במין האוירון שלגביו הוא קיבל את הרשיון, ובלבד שבשנים עשר החודשים שקדמו לאותה טיסה הדגים, בהשגחת טייס-מפקד או מחזיק ברשיון טכנאי טיס, את כשרו לשמש בתפקידים אלה באוירון כאמור, התמחה בכל ידיעות המתאימות והרווחות אותה שעה להפעלתו ורכש נסיון מספיק בתפקידיו של טכנאי טיס באוירון כאמור.
- (ב) (בוטלה).

פרק שלישי: אלחוטאי - טיס

155-

160.

(בוטל).

פרק רביעי: אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון

161. רשיון אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון

(תיקון התשס"ד)

- אדם יחזיק רשיון אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון אם מלאו בו כל אלה:
- (1) מלאו לו שבע-עשרה שנה;
 - (2) הוא קורא, מדבר ומבין את הלשון העברית והלשון האנגלית המקובלת בתעופה;
 - (3) הוא מחזיק בתעודה רפואית תקפה;
 - (4) הוא מחזיק באישור העדר הרשעות פליליות שניתן לו בתשעים הימים שקדמו להגשת הבקשה לרשיון;
 - (5) הוא הגיש בקשה לרשות הרישוי לקבלת רשיון אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון;
 - (6) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות מקצועית כמפורט בפרק זה;
 - (7) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רשיון אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון.

162. הוכחת ידע מקצועי

- אלה הנשאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי לצורך קבלת רשיון אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון:
- (1) בקאות מעשית ברדיו-טלפון ובמיוחד במניעת הפרעות;
 - (2) ידיעה מפורטת בכיוון ועבודת רדיו-טלפון;
 - (3) יכולת לשדר ולקלוט כראוי באמצעות רדיו-טלפון;
 - (4) ידיעה בתקנות הרדיו הכלולות באמנות הבינלאומיות בעניני טלקומוניקציה הנוגעות לקשר ברדיו-טלפון ובמיוחד בחלק הדרן בעניני בטחון חיים.

163. זכויותיו של אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון

אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון זכאי להפעיל מיתקני רדיו-טלפון בכל כלי טיס.

164. רשיון מוגבל

- רשות הרישוי רשאית להעניק רשיון מוגבל לשמש אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון למי שהוכיח להנחת דעתה -
- (1) בקאות מעשית בעבודת רדיו-טלפון ובהילוכיה;
 - (2) יכולת לשדר ולקלוט כראוי באמצעות רדיו-טלפון;
 - (3) ידיעה בתקנות הרדיו הנספחות לאמנת הטלקומוניקציה והנוגעות לקשר ברדיו-טלפון ובמיוחד בחלק הדרן בעניני בטחון-חיים.

מחזיק רשיון אלחוטאי טיס לרדיו-טלפון מוגבל זכאי להפעיל מיתקני רדיו-טלפון בכל כלי טיס, ובלבד:

- (1) שההספק הנמסר לאנטנה על ידי המשדר בהעדר איפנון אינו עולה על 50 ווט;
- (2) או שההספק הנמסר לאנטנה על ידי המשדר בהעדר איפנון אינו עולה על 250 ווט, ופעולת המשדר אינה דורשת אלא שימוש באמצעי פריפה חיצונים פשוטים, התדרים אינם ניתנים לכיוונון בידי האלחוטאי ויציבות התדרים נשמרת באופן אוטומטי במשדר.

חלק ד': הגדרי טייסים

פרק ראשון: הגדר כלי טיס

סימן א': הגדר אירון קבוצה א'

166. כשירות לקבלת הגדר אירון קבוצה א'

טייס יהיה כשיר לקבלת הגדר אירון קבוצה א' אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברשיון טייס ובו הגדר אירון תקף;
- (2) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיסה כמפורט בסימן זה;
- (3) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר אירון קבוצה א'.

167.

הוכחת ידע מקצועי

6

הנושאים שהבקיאות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי הם הכרה טכנית של האירון ובכלל זה:

- (1) מבנה האירון, מערכותיו ונהלי הטסתו;
 - (2) מגבלות האירון;
 - (3) תפעול מבצעי של האירון לרבות חישובי משקל ואיזון, העמסה, מרכז הכובד ושימוש בגרפים לצורך החישובים השונים.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), טייס המחזיק ברשיון תקף ובו הגדר אירון קבוצה א', רשאי להוכיח ידע מקצועי כאמור בפני מדרך מוסמך, ואישור בכתב מאת מדרך כאמור כי המבקש עמד בפניו בבחינות האמורות, דיו להוכחת ידע מקצועי כנדרש בתקנה זו.

168. הדרכה באויר

טייס המבקש הגדר אירון קבוצה א' או טיפוס נוסף בהגדר אירון קבוצה א' יקבל הדרכת טיסה באויר בנושאי הדרכה המפורטים להלן על טיפוס האירון אותו הוא מבקש להטיס, הכל בשים לב לרשימות ולנסיון הטיסה שלו כמפורט בטבלת השעות שבתוספת השניה, ולמגבלות הביצועיות של אותו אירון:

- (1) תרגילים כלליים, המראות, נחיתות והליכה סביב;
- (2) שליטה במהירויות אטיות, זיהוי התקרבות להזדקרות והיחלצות ממנה עם הספק מנוע או בלעדיו וסחרור;
- (3) המראות ונחיתות רגילות וברוח צד תוך שימוש במדפים, הספק מנוע לפי הצורך ובמהירויות הגישה הנדרשות לנחיתות מדויקות;
- (4) תהליכי חירום, כגון פעולה במקרה של אובדן הספק בפעולת אחת המערכות, אש באויר וכיוצא באלה.

169. מיומנות טיסה

סימן ב': הגדר אירון קבוצה ב'

(א) להוכחת מיומנות טיסה על טייס המבקש הגדר אירון קבוצה א' להפגין בפני בוחן את יכולתו המעשית במידת המומחיות הראויה בהטסת האירון לגבי מבוקש ההגדר ובנושאים שלהלן:

- (1) הכרת הנהלים שלפני הטיסה, בדיקת מסמכי האירון, נתוני האירון, כולל חישובי משקל ואיזון, חישובי מהירויות ומרחקים שונים;
 - (2) בדיקת חיוניות בתפעול רגיל ובחירום;
 - (3) הטסת האירון תוך ביצוע כל התמרחים השונים הנדרשים בטיסה רגילה;
 - (4) ביצוע כל התמרחים האחרים החיוניים, לדעת הבוחן, לשם קביעת כושר הביצוע של המבקש.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), טייס המחזיק ברשיון תקף ובו הגדר אירון קבוצה א' רשאי להוכיח את המיומנות הנדרשת בתקנת משנה (א) בפני מדרך מוסמך; הוכיח המבקש את מיומנותו כאמור, יאשר המדרך בכתב ביומנו האישי של המבקש כי הוא עונה על דרישות המיומנות האמורות וישלח הודעה מתאימה לרשות הרישוי.

סימן ב': הגדר אירון קבוצה ב'

170. כשירות לקבלת הגדר אירון קבוצה ב'

טייס יהא כשיר לקבלת הגדר אירון קבוצה ב' אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברשיון טייס ובו הגדר אירון תקף;
- (2) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיסה כמפורט בסימן זה;
- (3) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר אירון קבוצה ב'.

171.

הוכחת ידע מקצועי

7

(א) אלה הנושאים שהבקיאות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי:

- (1) תורת הטיסה - ידיעה כללית, לרבות -
א. ניתוח הגורמים המשפיעים על התכונות האווירודינמיות של אירון רב מנועי ובכלל זה:
 1. במנועים;
 2. במדחף, מערכת שינוי הפסיעה, הנצה, יעילות גרר של מדחף עם שינוי בפסיעתו ובהנצתו;
 3. במושגים והגדרות של מהירויות כגון: v_1 , v_2 , v_r , v_{so} , v_{ne} , v_{mc} , v_y , v_x , v_{yse} , v_{xse} ;
 4. מרחקים של הנצה, האטה, המראה ונחיתה;
- ב. דיחוס;
- ג. חמצן;
- ד. ציוד חירום והנצלה - חגורות הצלה, סירות הצלה, כיבוי אש וכיוצא באלה.

(2) הכרה טכנית של האירון ובכלל זה -

א. מבנה האירון, מערכותיו ונהלי הטסתו;

ב. מגבלות האירון;

ג. תפעול מבצעי של האירון לרבות חישובי משקל ואיזון, טעינה, מרכז הכובד ושימוש בגרפים לצורך החישובים השונים.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), טייס המחזיק ברישיון תקף ובו הגדר אירון קבוצה ב' או הגדר אירון קבוצה ג' המבקש טיפוס נוסף באירון קבוצה ב', יוכיח ידע מקצועי בנושאי ההכרה הטכנית של אירון בלבד כמפורט בפיסקה (2) לתקנת משנה (א).

172. הדרכה באויר

(תיקון התשע"ו)

(א) המבקש הגדר אירון קבוצה ב' או טיפוס נוסף באירון קבוצה ב' יקבל הדרכת טיסה באויר כמפורט להלן:

(1) מבקש בעל רישיון טייס תקף ובו הגדר אירון קבוצה ג', יקבל הדרכה זוגית באויר בנושאי ההדרכה המפורטים להלן על אירון אותו הוא מבקש להטיס, הכל בשים לב לרשימו ולנסייון הטיסה שלו כמפורט בטבלת השעות שבתוספת השלישית:

א. תרגילים כלליים, המראות, נחיתות והליכה סביב;

ב. הנצת מנוע וכיבוי, תפעול כללי של מנוע אחד בטיסת שיוט, הפעלה ושימוש במכשירי הניווט והקשר, לרבות טייס אוטומטי אם קיים כוח באוירן;

ג. פעולות חירום בכל מצבי הטיסה, המראות קצרות, נחיתות והליכות סביב עם מנוע אחד;

(2) המחזיק המבקש ברישיון טייס תקף בלי הגדר אירון קבוצה ב', יקבל עשר שעות הדרכה זוגית באויר על טיפוס האוירון אותו הוא מתעתד להטיס, בנושאים כאמור בפיסקה (3), לפי הפרוט דלהלן:

א. ארבע שעות - בנושאי ההדרכה המפורטים בפיסקת משנה (1);

ב. חמש שעות - טיסת הדרכה בנתיבים תוך ביצוע של לפחות שלוש נחיתות בשלושה שדות תעופה שונים;

ג. שעה אחת - חזרה לקראת המבחן המעשי;

(3) המחזיק המבקש ברישיון טייס תקף אך בלי הגדר אירון קבוצה ב' או ג', יקבל את ההדרכה בנושאים אלה:

א. הכרת תא האוירן;

ב. הסעה;

ג. חמש המראות רגילות;

ד. המראות מופסקות בשלבים שונים;

ה. המראות קצרות ורגילות;

ו. המראות ונחיתות ברוח צולבת;

ז. כשלון מנוע בהמראה;

ח. נסיקות רגילות ונסיקות תוך פניות;

ט. פניות רגילות, בינוניות וחדות;

י. התקרבות להזדקרות, זיהויה והיחלצות ממנה;

יא. תמרונים במהירויות נמוכות;

יב. הנצת מנוע, תרגילי התנעה באויר במצב חירום;

יג. תמרונים ללא כוח מנוע, כולל נחיתות אונס ונהלי נחיתות זהירות;

יד. טיסת מכשירים כללית;

טו. תהליכי המתנות סביב עזר ניווט או נקודת ריתוק;

טז. הקפות והנמכות עם ובלי מדפים, כולל הנמכות באמצעות עזרי רדיו;

יז. טיסת מכשירים כאשר מנוע אחד מונח;

יח. הקפות לילה;

יט. טיסת ניווט - שימוש בעזרי רדיו ונחיתה בשדה אחר;

כ. חזרה כללית למבחן.

(ב) מבקש החייב בהדרכת טיסה בהתאם לפיסקאות (1) ו-(2) לתקנת משנה (א), יקבל את ההדרכה תוך שלושת החודשים שקדמו להגשת הבקשה.

(ג) מבקש החייב בהדרכת טיסה בהתאם לפיסקה (3) לתקנת משנה (א) יקבל את ההדרכה תוך ששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה.

173. מיומנות טיסה

סימן ג': הגדר אירון קבוצה ג'

(תיקון התשע"ט)

(א) להוכחת מיומנות טיסה על המבקש להפגין בפני בוחן את יכולתו המעשית במידת המומחיות הראויה בנושאים אלה:

(1) הכרת הנהלים שלפני הטיסה, בדיקת מסמכי האוירון, העמסה, נתוני המטוס כולל חישובי משקל ואיזון, חישובי מהירויות ומרחקים שונים, תכנון טיסה, שיקולי מזג אויר;

(2) בדיקות חיוניות בתפעול רגיל ובחירום;

(3) הטסת המטוס תוך ביצוע כל התמרונים הנדרשים בטיסה רגילה;

(4) הטסת המטוס בשלבי הטיסה השונים כאשר אחד ממנועיו מונח;

(5) גישה לנחיתה עם מנוע עם אפס סחב (zero thrust), או עם גרר של מדחף מונח;

(6) ביצוע כל התמרונים המתאימים בהסתמך על מכשירי המטוס בלבד;

(7) ביצוע כל תמרונים אחרים החיוניים, לדעת הבוחן, לשם קביעת כושר הביצוע של המבקש.

(ב) היה המבקש בעל הגדר מכשירים, יפגין בפני בוחן את יכולתו הממשית במידת המומחיות הראויה גם בביצוע הנמכות באמצעות מכשירים.

לא הוכיח יכולת מעשית כאמור, יירשם ברישיון הטיס שלו איסור על הטסת כלי הטיס לפי כט"מ.

(ג) היה המבקש בעל הגדר אירון קבוצה ב', והוא מבקש טיפוס נוסף באוירון קבוצה ב', יוכיח מיומנות טיסה בפני מדריך טיס ראשי של בית ספר להוראת טיס, בנושאים כאמור בתקנת משנה (א). עמד

המבקש בהצלחה במבחן יאשר הבוחן בספר הטיס שלו את טיפוס כלי הטיס עליו נבחן והוא יהיה זכאי להטיסו.

סימן ג': הגדר אירון קבוצה ג'

174. כשירות לקבלת הגדר אוירון קבוצה ג'

טייס יהא כשיר לקבל הגדר אוירון קבוצה ג' אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברשיון טייס תקף;
- (2) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיסה כמפורט בסימן זה;
- (3) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר אוירון קבוצה ג'.

175. הוכחת ידע מקצועי

(א) אלה הנושאים שהבקיאות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי:

(1) תורת הטיסה - ידיעה טכנית כללית, לרבות -

א. ניתוח הגורמים המשפיעים על התכונות האווירודינמיות של אוירון רב מנועי ובכלל זה:

1. מבנה;
2. מנועים, כולל מנוע סילון או מנוע טורבו-פרופלר;
3. מדחף, מערכת שינוי הפסיעה, הנצה, יעילות וגרר של מדחף עם שינוי בפסיעתו ובהנצתו;
4. שיטות ונהלים בשימוש לחישוב משקל ואיזון ומגבלות אוירון לצורכי המראות ונחיתות ולחישובי מרחקי האטה והאצה;
5. מושגים והגדרות של מהירויות כגון: v_1 , v_2 , v_r , v_{so} , v_{ne} , v_{mc} , v_y , v_x , v_{yse} , v_{xse} ;

ב. חמצן:

1. מבנה האטמוספירה;
2. מערכת הנשימה ומערכת הדם;
3. היפוקציה - צורות, סמפטומים, זיקה לחמצן ושיטות התגברות על התופעה;
4. נשימת יתר (hyperventilation) סימפטומים ושיטות התגברות על התופעה;
5. מערכות חמצן ומסכות;

ג. דיחוס:

1. מערכות דיחוס - יתרונות וחסרונות של מערכות דיחוס שונות;
2. הסכנות שבאובדן הדיחוס, התופעות הפיסיולוגיות של אובדן לחץ פתאומי;
- ד. ציוד חירום והצלה - חגורות הצלה, סירות הצלה, כיבוי אש וכיוצא באלה;

(2) מטאורולוגיה - ידיעה מעשית:

א. תופעות מזג אויר הכוללות מערכות לחץ, התקררות, ערפל, סופות רעמים וכן הנהלים הדרושים להמנעות ועקיפת תופעות אלה;

ב. תופעות מזג אויר בגובה רב, זרם סילון, עירבול, חיתחות;

(3) נוהלי תעבורה אווירית ופרזיולוגיה, כולל נוהל הנמכות מבוקרות;

(4) נוטות ושימוש בעזרים לניווט;

(5) נוהל קשר ונהל אובדן קשר;

(6) הכרה טכנית של האוירון ובכלל זה:

א. תיאור כללי של האוירון;

ב. ביצועי האוירון והתמצאות בספר האוירון;

ג. מנועים;

ד. מערכות כלליות של האוירון;

1. ההגוי, כולל טייס אוטומטי;

2. חשמל;

3. דלק;

4. הידראוליקה;

5. מכשירי האוירון;

6. אש;

7. חמצן;

ה. עקרונות הפעלה במצבים רגילים, לא רגילים ובמצבי חירום של המערכות המפורטות בתקנה זו;

ו. מגבלות מבצעיות של האוירון;

ז. צריכת דלק במצבי שיט שונים ותכנון טיסה;

ח. ציוד עזרה ראשונה והשימוש בו;

ט. שימוש בגרפים שבספר האוירון לצורך קביעת כל אחד מאלה:

1. חישובי משקל ואיזון - כמויות דלק ומטען;

2. טעינת האוירון;

3. מרחקי המראה ונחיתה, האטה והאצה;

4. גבהי שיט אופטימיים;

5. המהירויות השונות;

6. נקודות אל-חזור וזמן שווה.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), טייס המחזיק ברשיון טייס תקף ובו הגדר אוירון קבוצה ג' המבקש דגם נוסף באוירון קבוצה ג', יוכיח ידיעה מקצועית בנושאי הכרה טכנית של האוירון בלבד, כמפורט

בפסיקה (6) לתקנת משנה (א).

176. הדרכה באויר

המבקש הגדר אוירון קבוצה ג' או דגם נוסף באוירון קבוצה ג' יקבל הדרכה זוגית באויר על האוירון אותו הוא מבקש להטיס בנושאים ובמספר שעות ההדרכה הדרושות כמפורט בתוספות הרביעית והחמישית

הכל בשים לב לרשימו של המבקש, להגדר שבו ולנסיון הטיסה שלו.

המבקש הגדר אוירון קבוצה ג' או טיפוס נוסף באוירון קבוצה ג', לגבי אוירון קבוצה ג' הדרוש להפעלתו לפי תעודת הסוג שלו הוא שני טייסים או יותר, יקבל הדרכה בדבר הימנעות ממצבי טיסה חריגים והיחלצות מהם (upzt) על אוירון מאותו טיפוס שלגביו מבוקש ההגדר.

177. מיומנות טיסה

סימן ד': הגדר אוירון קבוצה ד'

להוכחת מיומנותו בטיסה על המבקש להפגין בפני בוחן את יכולתו המעשית במידת המומחיות הראויה בנושאים המפורטים בתקנה 36(ד).

סימן ד': הגדר אוירון קבוצה ד'

178. כשירות לקבלת הגדר אוירון קבוצה ד'

טייס יאה כשיר לקבל הגדר אוירון קבוצה ד' אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברשיון טייס תקף;
- (2) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיסה כמפורט בסימן זה;
- (3) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר אוירון קבוצה ד'.

179. הוכחת ידע מקצועי

אלה הנושאים שהבקיאות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי:

- (1) תורת הטיסה - ידיעה טכנית כללית, לרבות:
 - א. מנוע סילון או מנוע טורבו-פרופלר, הכל לפי הענין;
 - ב. פרופלר, מערכת שינוי בפסיעה, הנעה, יעילות וגרר של פרופלר עם שינוי בפסיעה והנצתו;
 - ג. דיחוס מערכות, סכנת באובדן הדיחוס, תופעות פיזיולוגיות של אובדן לחץ פתאומי;
 - ד. חמצן - היפוקסיה, מערכות חמצן ומסכות;
 - ה. ציוד חירום והצלה;
- (2) הכרה טכנית של המטוס ובכלל זה -
 - א. מבנה המטוס, מערכותיו ונהלי טיסתו;
 - ב. מגבלות המטוס;
 - ג. תפעול מבצעי של המטוס לרבות חישובי משקל ואיזון, טעינה, מרכז הכובד ושימוש בגרפים לצורך החישובים השונים.

180. הדרכה באויר

המבקש הגדר אוירון קבוצה ד' יקבל ארבע שעות הדרכה טיסה באויר בנושאים אלה:

- (1) הכרת המטוס ומגבלותיו;
- (2) הכנתו לטיסה לרבות בדיקה לפני טיסה, חלוקת המשקל ואיזון המטוס;
- (3) שליטה במהירויות אריות, קריטיות, זיהוי התקרבות והחלצות מהזדקרות עם הספק מנוע או בלעדי;
- (4) המראות ונחיתות רגילות ברוח צד תוך שימוש במדפים, הספק מנוע לפי הצורך ובמהירויות הגישה הנדרשות לנחיתות מדוייקות;
- (5) המראות ונחיתות קצרות, נסיקות והנמכות;
- (6) תהליכי חירום כגון: פעולה במקרה של הפסקת פעולת מערכת במטוס וכיוצא באלה.

180א. הדרכה בדבר הימנעות ממצבי טיסה חריגים והיחלצות מהם (upzt) - הגדר אוירון קבוצה ד'

המבקש הגדר אוירון קבוצה ד' או טיפוס נוסף באוירון קבוצה ד', לגבי אוירון קבוצה ד' הדרוש להפעלתו לפי תעודת הסוג שלו הוא שני טייסים או יותר, יקבל הדרכה בדבר הימנעות ממצבי טיסה חריגים והיחלצות מהם (upzt) על אוירון מאותו טיפוס שלגביו מבוקש ההגדר.

181. מיומנות טיסה

סימן ה': הגדר רוטורקפט

להוכחת מיומנותו בטיסה על המבקש להפגין בפני הבוחן את יכולתו המעשית, במידת המומחיות הראויה, בנושאים אלה:

- (1) הכרת הנוהלים שלפני הטיסה, בדיקת מסמכי המטוס, חישובי מהירות ומרחקים שונים;
- (2) בדיקות חיוניות בתפעול רגיל;
- (3) הטסת המטוס תוך ביצוע כל התמרונים הנדרשים בטיסה רגילה;
- (4) ביצוע כל התמרונים המתאימים בהסתמך על מכשירי המטוס בלבד;
- (5) ביצוע תמרונים אחרים החיוניים, לדעת הבוחן, לשם קביעת כושר הביצוע של המבקש.

סימן ה': הגדר רוטורקפט

182. כשירות לקבלת הגדר רוטורקפט

טייס יאה כשיר לקבל טיפוס נוסף בהגדר רוטורקפט אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברשיון טייס עם הגדר רוטורקפט תקף;
- (2) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיסה כמפורט בסימן זה;
- (3) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר רוטורקפט.

183. הוכחת ידע מקצועי

אלה הנושאים שהבקיאות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי:

- (1) מבנה הרוטורקפט מהטיפוס שלגביו מבוקש ההגדר, מערכותיו ונהלי הטסתו;
- (2) מגבלות הרוטורקפט;

(3) תפעול מבצעי של החטורקרט לרבות חישובי משקל ואיזון, טעינה, מרכז הכובד ושימוש בגרפים לצורך החישובים השונים.

184. הדרכה באויר

המבקש דגם נוסף בהגדר רטורקרט יקבל ארבע שעות הדרכת טיסה באויר בנושאים אלה:

- (1) תפעול הגאים - הרגשת הגאי הרטורקרט, פניות ישראל ואופקיות ושינוי הספק מנוע;
- (2) הקפות, עבודת קרקע, הקפה תלולה והמראה מזערית;
- (3) אוטורוציטה 90° , 180° ו 360° ; נחיתות אונס מריחוף ללא רוטור זנב וללא לחץ לידראולי.

185. מיומנות טיסה

סימן ו': הגדר אוירון זעיר

להוכחת מיומנותו בטיסה על המבקש הגדר טיפוס נוסף בהגדר רטורקרט להפגין בפני בוחן את יכולתו המעשית במידת המומחיות הראויה בנושאים שלהלן:

- (1) הכרת הנהלים שלפני הטיסה, בדיקת מסמכי הרטורקרט, העמסה ונתוני משקל ואיזון;
- (2) בדיקות יוניות בתפעול רגיל ובחירום;
- (3) הטסת הרטורקרט תוך ביצוע כל התמחושים הנדרשים בטיסה רגילה ובחירום.

סימן ו': הגדר אוירון זעיר

185א. כשירות לקבלת הגדר אוירון זעיר

(תיקונים: התשמ"ח, התשע"ו)

טייס יהיה כשיר לקבלת הגדר אוירון זעיר אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברישיון טייס תקף;
- (2) הוא הוכיח בקיאות, ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיסה כמפורט בסימן זה;
- (3) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר נוסף לאוירון.

185ב. הוכחת ידע מקצועי

(תיקון התשמ"ח)

(א) המבקש לקבל הגדר אוירון זעיר יוכיח לרשות הרישוי בקיאות וידע מקצועי בנושאים שלהלן:

- (1) מבנה האוירון הזעיר, מערכותיו ונהלי הטסתו;
- (2) מגבלות תפעוליות של האוירון הזעיר;
- (3) תפעול מבצעי של האוירון הזעיר לרבות חישובי משקל ואיזון, העמסה, מרכז כובד ושימוש בגרפים לצורך החישובים האמורים;
- (4) מיקרומטאורולוגיה, גזירת רוח, ערבולים וטרמיקות בגובה נמוך;
- (5) תקנות ונהלים הקשורים בהפעלת אוירון זעיר.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), טייס המחזיק ברישיון תקף ובו הגדר אוירון זעיר והמבקש הגדר אוירון זעיר נוסף מאותה קבוצה רשאי להוכיח בקיאות וידע מקצועי כאמור בפני מדרך טיס מוסמך; אישור בכתב מאת מדרך כאמור די בו להוכחת ידע מקצועי כנדרש בתקנה זו.

185ג. הדרכה באויר

(תיקון התשמ"ח)

טייס המבקש הגדר אוירון זעיר או הגדר סוג נוסף, יקבל הדרכת טיסה באויר על סוג האוירון אותו הוא מבקש להטיס בהתחשב ברישיון שבידו ובנסיון הטיסה שלו כמפורט בטבלת השעות שבתוספת השביעית, במגבלות הביצועיות של אותו אוירון ובנושאי הדרכה המפורטים להלן:

- (1) תרגילים כלליים, המראות, נחיתות והליכות סביב;
- (2) שליטה באוירון במהירויות איטיות, זיהוי התקרבות להיזדקרות והיחלצות ממנה עם הספק מנוע, או בלעדיו;
- (3) המראות ונחיתות רגילות וברוח צד תוך שימוש בהספק מנוע לפי הצורך ובמהירויות הגישה הנדרשות לנחיתות מזוייקות;
- (4) התנהגות בעת חירום, ובכלל זה פעולה במקרה של אבדן הספק מנוע מלא או חלקי, אש באויר, ערבול וכיוצא באלה.

185ד. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר

(תיקונים: התשמ"ח, התשע"א, התשע"ו)

(א) הנסיון הדרוש לקבלת הגדר ראשוני לאוירון זעיר לבעל רישיון טייס תקף עם הגדר אוירון הוא לפחות -

- (1) שש שעות טיסה לפחות באוירון זעיר מקבוצה א';
- (2) שמונה שעות טיסה לפחות באוירון זעיר מקבוצה ב';

שבוצעו במסגרת בית ספר להוראת טיס באוירונים זעירים.

(1א) הנסיון הדרוש לקבלת הגדר ראשוני לאוירון זעיר לבעל רישיון טייס תקף עם הגדר שאינו הגדר אוירון הוא שמונה שעות טיסה לפחות.

(ב) הנסיון הדרוש לקבלת הגדר אוירון זעיר מטיפוס נוסף הוא כמפורט בטבלת שבתוספת השביעית.

(ג) נוסף על האמור בתקנת משנה (ב), הנסיון הדרוש לקבלת הגדר אוירון זעיר מטיפוס נוסף, מטייס המחזיק ברישיון תקף ובו הגדר אוירון זעיר שמהירותו המרבית בטיסה אופקית, עם כוח מלא של המנוע, אינה עולה על 100 מ"ש והמבקש הגדר אוירון זעיר נוסף מאותה קבוצה שמהירותו המרבית בטיסה אופקית, עם כוח מלא של המנוע, עולה על 100 מ"ש, הוא לפחות ארבע שעות הדרכה זוגית על ידי מדרך טיס בעל הגדר מתאים.

185ה. מיומנות טיסה

(תיקון התשמ"ח)

(א) טייס המבקש הגדר אוירון זעיר יוכיח בפני בוחן מיומנות טיסה ויכולת מעשית במומחיות ראויה, בהטסת האוירון לגבי מבוקש ההגדר בנושאים שלהלן -

- (1) הכרת הנהלים שלפני הטיסה, בדיקת מסמכי האוירון, נתוני האוירון, כולל חישובי משקל ואיזון וחישובי מרחקים שונים;
- (2) בדיקות חיוניות בתפעול רגיל ובהפעלת חירום;

(3) הטסת האוירון תוך ביצוע התמרונים השונים הנדרשים בטיסה רגילה;

(4) ביצוע תמרונים אחרים החיוניים, לדעת הבוחן, לשם קביעת כושר הביצוע של המבקש.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) טייס המחזיק ברישיון תקף ובו הגדר אוירון זעיר והמבקש הגדר אוירון זעיר נוסף מאותה קבוצה רשאי להוכיח את המיומנות הנדרשת בתקנת משנה (א) בפני מדריך טיס מוסמך; הוכיח את מיומנותו כאמור, יאשר המדריך בכתב, ביומנו האישי של המבקש, כי הוא עמד בדרישות המיומנות האמורות וישלח הודעה מתאימה לרשות הרישוי.

סימן ז': הגדר לבלון מאוייש

סימן ז': הגדר לבלון מאוייש

185. כשירות לקבלת הגדר

(תיקונים: התשמ"ח, התשע"ו)

טייס יהיה כשיר לקבל הגדר לבלון מאוייש אם נתמלאו בו כל אלה -

(1) הוא מחזיק ברישיון טייס תקף;

(2) הוא צבר נסיון מזערי כאמור בתקנה 94;

(3) הוא הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, ידע מקצועי ומיומנות טיסה כמפורט בסימן זה.

185. הוכחת ידע מקצועי

(תיקון התשמ"ח)

המבקש לקבל הגדר בלון מאוייש (להלן בסימן זה - המבקש) יוכיח לרשות הרישוי בקיאות וידע מקצועי בנושאים שלהלן:

(1) מבנה הבלון, מערכותיו ונהלי הטסתו;

(2) מגבלות הבלון;

(3) תפעול מבצעי של הבלון, לרבות חישובי משקל ואיזון, טעינה, שימוש במבער וכיצא באלה.

185. הדרכה באויר

(תיקון התשמ"ח)

המבקש יקבל ממדריך טיסה בעל רישיון מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה בנושאים המפורטים בתקנות 101 ו-120.

185. הוכחת מיומנות טיסה

(תיקון התשמ"ח)

על המבקש להוכיח בפני בוחן את יכולתו בביצועים ובנושאים המפורטים בתקנה 36(ד) וכן את יכולתו בהטסת בלון מאוייש שלגביו מבוקש ההגדר.

185. זכויות הגדר

(תיקונים: התשמ"ח, התשע"ו)

זכויותיו של בעל רישיון טייס עם הגדר בלון מאוייש יהיו כמפורט בתקנות 103 ו-124.

185. שמירת זכויות

(תיקון התשמ"ח)

טייס יהיה זכאי להפעיל את הזכויות המפורטות בתקנה 185 בהתאם לרישיונו אם מילא אחר האמור בתקנות 105 ו-125.

פרק שני: הגדר מכשירים

186. כשירות לקבלת הגדר מכשירים

(תיקונים: התשמ"ג, התשמ"ח, התשע"ו)

טייס יאה כשיר לקבל הגדר מכשירים אם נתמלאו בו כל אלה:

(1) הוא מחזיק לפחות ברישיון טייס פרטי תקף עם הגדר כלי טיס מתאים להגדר המכשירים המבוקש.

(2) הוא מחזיק בתעודה רפואית תקפה המאשרת כי הוא עומד גם בדרישות הרפואיות לצורך קבלת הגדר מכשירים;

(3) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיסה כמפורט בפרק זה;

(4) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר מכשירים.

187. הוכחת ידע מקצועי

(תיקון התשע"ו)

אלה הנושאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי:

(1) דיני התעופה האזרחית והוראות הרשות, לרבות הנהלים וההליכים של שירותי תעבורה אווירית פנים ארצית ובינלאומית והליכי דיווח מיקום;

(2) עקרונות ניווט, לרבות השימוש בנוסחאות, במפות אוויריות, במכשירים ובאמצעי עזר לניווט הדרושים לניווט כלי טיס במכשירים, הבנה של עקרונות ומערכות ניווט מתאימות;

(3) עקרונות מטאורולוגיה ויישום מטאורולוגיה תעופתית בסיסית, לרבות השימוש במפות מזג אויר ודוחות מטאורולוגיים ונהלי השגת מידע מטאורולוגי;

(4) כללי טיסת מכשירים ותכנון טיסה, אגב התחשבות בשירותי הפיקוח על תנועה אווירית, ביצועיהם של כלי טיס, תנאים מטאורולוגיים חזויים, לרבות הערכת זמן הגעתו של כלי טיס לנקודות

שונות לאורך הניתיב, כמויות הדלק הדרושות לטיסה והצפייה מראש לשינויים בתוכנית הטיסה העלולים להתעורר עקב שינויים בתנאי הטיסה.

188. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר מכשירים

(תיקון התשמ"ח)

אלה דרישות הנסיון המזעריות לקבלת הגדר מכשירים:

125 (1) שעות טיסה ומתן 50 שעות לפחות כטייס מפקד בטיסות ניווט שבועו בכלי טיס ממונע וכאשר בכל טיסה בוצעה נחיתה בשדה תעופה המרוחק 50 ק"מ לפחות משדה התעופה

שהמריא ממנו; שעות טיסה כטייס מתלמד בטיסות ניווט, לא יבאו במנין 50 השעות האמורות;

- (2) ארבעים שעות של זמן מכשירים בכלי טיס ומהן לא יותר מעשרים שעות זמן מכשירים מדומה, או לפחות שלוש שעות של זמן מכשירים אם השלים המבקש קורס אימונים, ומהן לא יותר מחמש עשרה שעות זמן מכשירים מדומה;
- (3) מחצית מזמן המכשירים כאמור בפיסקה (2) יהיה זמן הדרכה זוגית עם מדריך מוסמך, ובו עשר שעות הדרכה שבוצעו תוך ששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה לקבלת ההגדר.

189. מיומנות טיסה

להוכחת מיומנות הטיסה שלו, על מבקש ההגדר להפגין בפני בוחן את יכולותו בביצועים ובנשאים המפורטים בתקנה 36(ד) וכן את יכולותו בפעולות הטיסה המפורטות להלן תוך הסתמכות על מכשירים בלבד:

- (1) תמרונים הדרושים להדגמת מומחיותו בהפעלת כלי טיס;
- (2) פתרון בעיות של ניווט לפי חישוב קביעת מקום הימצאו, דרכי התמצאות, ירידה והתקרבות על ידי שימוש באלחוט בשדה תעופה מסויים, כשהוא מטיס את כלי הטיס בתנאי טיסת מכשירים ממשיים או מדומים, לרבות דרכי הקשר הנדרשות באותן הנסיבות;
- (3) פיענוח אותות אלחוטיים הניתנים לפי הצופן הבינלאומי של מורס;
- (4) הפעלת מטוס רב מנועי כשאחד ממנועיו אינו פועל, אם מבוקש רישון על מטוס רב מנועי.

190. זכויות טייס שברשימו הגדר מכשירים

(תיקון התשמ"ט (מס' 2))

טייס שברשימו הגדר מכשירים זכאי להטיס כלי טיס אותו הוא מורשה להטיס בהתאם להגדר שברשימו לפי כט"מ זלפי כט"מ ונ"ר.

191. חידוש זכויות שבהגדר מכשירים

- (א) לא ישתמש אדם בזכויותיו לפי הגדר מכשירים שברשימו, אלא אם -
- (1) הוא זכאי להשתמש בזכויות שמקנה לו הרישון שבו מצוי ההגדר;
 - (2) יש לו נסיון מזערי של שש שעות זמן מכשירים שבוצעו תוך ששת החודשים שקדמו לטיסה ומהן לא פחות משלוש שעות זמן טיסת מכשירים, שבהן ביצע לפחות שש הנמכות באמצעות עזרי רדיו לניווט הישימים;
 - (3) עמד במבחן מעשי כמפורט בתקנה 189, תוך שנים עשר החודשים שקדמו לאותה טיסה.
- (ב) טייס שלא עמד בדרישות הטיסין כמפורט בתקנת משנה (א), יעמוד במבחן מעשי כמפורט בתקנה 189, תוך ששת החודשים שקדמו לאותה טיסה.

192. דרישות לאישור קטגוריות ii ו-iii

(תיקון התשמ"ט)

- (א) לא יבצע טייס הפעלת קטגוריות ii ו-iii אלא אם ניתן לו אישור לכך ברשימו מאת רשות הרישוי.
- (ב) מבקש אישור קטגוריות ii ו-iii חייב להחזיק -
- (1) ברשיון טייס עם הגדר מכשירים או ברשיון טייס תובלה בנתיבי אויר;
 - (2) בהגדר טיפוס לטיפוס האוירון, אם האישור מבוקש לאוירון גדול או לאוירון טורבו-סילוני קטן.

193. דרישות נסיון לקטגוריות ii ו-iii

(תיקון התשמ"ט)

- (א) מבקש אישור קטגוריות ii ו-iii למעט מבקש המחזיק ברשיון טייס תובלה בנתיבי אויר, יהיה בעל נסיון של -
- (1) חמישים שעות זמן טיסה בלילה בתנאי כט"מ כטייס מפקד;
 - (2) שבעים וחמש שעות זמן טיסת מכשירים בתנאים ממשיים או מדומים, מהן לא יותר מעשרים וחמש שעות במדמה טיסה; וכן
 - (3) מאתיים וחמישים שעות טיסת מרחב כטייס מפקד.
- (ב) שעות טיסת לילה ושעות טיסת מכשירים שהשתמשו בהן כדי לעמוד בדרישות פסקות (1) ו-(2) לתקנת משנה (א), ניתן להתחשב בהן גם כדי לעמוד בדרישות פסקה (3) לתקנת המשנה האמורה.

194. מבחן מעשי

(תיקון התשמ"ט)

- (א) כל אחד מאלה יעמוד במבחן מעשי כאמור בתקנה זו:
- (1) מבקש אישור קטגוריות ii ו-iii או מבקש חידוש אישור כאמור;
 - (2) מבקש הוספת טיפוס אוירון נוסף באישור.
- (ב) כדי להיות זכאי לגשת למבחן מעשי, על המבקש לענות על דרישות תקנה 192(ב), ואם הוא לא עמד במבחן מעשי בשנים עשר החודשים שקדמו לאותו מבחן, עליו לעמוד בדרישות הטיסין האלה:
- (1) דרישות תקנה 22(א);
 - (2) לפחות שש גישות אִלס בששת החודשים שקדמו למבחן. גישות אלה יהיו בתנאי טיסת מכשירים ממשיים או מדומים ויתבצעו עד לגובה המינימלי לנחיתה לגישת אִלס בטיפוס האוירון שבו יתבצע המבחן. אולם, אין צורך שהגישות יבוצעו עד לגובה ההחלטה (decision heights) המורשים להפעלת קטגוריה ii.
- לפחות על שלוש מגישות אלה להתבצע באופן ידני, ללא שימוש ב-approach coupler.
- (ג) זמן הטיסה הנדרש כדי לעמוד בהוראות פסקה (2) לתקנת משנה (ב) יכול לעמוד גם בדרישות פסקה (1) לתקנת המשנה האמורה.
- (ד) המבחן המעשי יהיה כאמור בתקנה 61.67(ב) לתקנת התעופה הפדרלית של ארה"ב, שעותק מהן מופקד לעיון ברשות התעופה האזרחית במשרד התחבורה.

195.

תקופת תקפו של אישור קטגוריות ii ו-iii

8

סימן א': הגדר מאמן טיס

(תיקונים: התשמ"ט, התשל"ב)

תוקפו של אישור קטגוריות ii ו-iii יפקע בתום ששה חודשים לאחר שהוא ניתן או חודש. האישור יחודש לאחר שהמבקש עבר מבחן מעשי כאמור בתקנה 194 לגבי כל טיפוס אוירון שבאישור. אולם, אישור לכל טיפוס מסויים של אוירון לא יחודש בתום שנים עשר החודשים לאחר ביצוע המבחן המעשי לגבי אותו טיפוס אוירון. אם מחזיק האישור עבר מבחן מעשי ליחידוש בחודש שלפני פקיעת תוקפו של האישור, או בחודש שלאחריה הוא יראה כאילו עבר את המבחן בחודש שבו פוקע תוקפו של האישור.

196. כשירות לקבלת הגדר מאמן טיס

(תיקון התשל"ב)

טייס יהא כשיר לקבל הגדר מאמן טיס אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברשיון טייס תובלה בנתיבי אויר תקף;
- (2) הוא עבר בהצלחה קורס למדריך טיסה כאמור בתקנה 439 לתקנות הפעלת כלי טיס;
- (3) הוא הוכיח נסיון כמפורט בסימן זה;
- (4) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר מאמן טיס.

197. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר מאמן טיס

המבקש הגדר מאמן טיס יוכיח כי צבר אלף שעות טיסה כטייס מפקד בשירותו של מפעיל ומהן חמש מאות שעות טיסה כטייס מפקד על טיפוס כלי הטיס שלגביו מבוקש הגדר מאמן הטיס.

198. זכויות מאמן טיס והגבלות החלות עליו

- (א) מאמן טיס זכאי להדריך טייסים המחזיקים ברשיונות מסחריים תקפים המועסקים בשירות המפעיל שבשירותו הוא מועסק והמתעתדים לקבל רשיון טייס מסחרי בדרגה גבוהה יותר מזו של רשיונם הנוכחי, או המתעתדים לקבל הגדר סוג, מין או טיפוס כלי טיס נוספים.
- (ב) לא ידריך מאמן טיס אלא בכלי טיס מאותו טיפוס שניתן לגביו אישור הדרכה.

199. מתן הגדר מאמן טיס על טיפוס מסויים

סימן ב': הגדר מאמן טיס חקלאי

טייס שברשיונו הגדר מאמן טיס תקף המבקש אישור הדרכה על כלי טיס מטיפוס מסויים -

- (1) יוכיח זמן טיסה מזערי של עשרים שעות טיסה כטייס מפקד על אותו טיפוס, שבוצעו בשנים עשר החודשים שקדמו להגשת הבקשה;
- (2) יצוין אישור מאמן על הטיפוס המסויים ברשיון מדריך הטיס שלו.

סימן ב': הגדר מאמן טיס חקלאי

200. כשירות לקבלת הגדר מאמן טיס חקלאי

טייס יהא כשיר לקבל הגדר מאמן טיס חקלאי אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברשיון טייס מסחרי עם הגדר חקלאי;
- (2) הוא מחזיק ברשיון מדריך טיס עם הגדרים מתאימים;
- (3) הוא הוכיח ידע מקצועי ונסיון כמפורט בסימן זה;
- (4) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר מאמן טיס חקלאי.

201. הוכחת ידע מקצועי

אלה הנושאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי לקבלת הגדר מאמן טיס חקלאי:

- (1) נהלים בהפעלה חקלאית של כלי טיס;
- (2) עקרונות מטאורולוגיה ונווטות מעשית הישימים לטיסות חקלאיות.

202. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר מאמן טיס חקלאי

הנסיון המזערי הנדרש לצורך קבלת הגדר מאמן טיס חקלאי הוא אלף שעות טיסה כטייס חקלאי.

203. זכויות מאמן טיס חקלאי והגבלות החלות עליו

סימן א': טייס ניסוי סוג 1

מאמן טיס חקלאי זכאי להדריך טייסים המחזיקים ברשיונות מסחריים תקפים המתעתדים לקבל הגדר חקלאי.

פרק רביעי: הגדרי טייס ניסוי

סימן א': טייס ניסוי סוג 1

204. כשירות לקבלת הגדר טייס ניסוי סוג 1

טייס יהא כשיר לקבל הגדר טייס ניסוי סוג 1 אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) מלאו לו עשרים ושלוש שנה;
- (2) הוא מחזיק ברשיון טייס מסחרי תקף או ברשיון טייס לתובלה בנתיבי אויר תקף ובהם הגדר מכשירים או הגדר חקלאי תקפים;
- (3) הוא הוכיח נסיון מזערי של אלף שעות טיסה ומהן חמש מאות שעות כטייס מפקד, שבוצעו תוך שמונה השנים האחרונות שקדמו להגשת הבקשה לקבלת ההגדר;
- (4) הוא עמד במבחן מעשי כמפורט בתקנה 36(ד);
- (5) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר טייס ניסוי סוג 1.

205. זכויותיו של טייס ניסוי סוג 1

(תיקון התשמ"ה)

טייס ניסוי סוג 1 זכאי לבצע טיסות ניסוי בכלי טיס -

- (1) שאינו אב טיפוס בתנאי שברשיונו מצוי הגדר סוג מתאים;
- (2) שהוא אב טיפוס אשר משקלו המרבי המותר להמראה אינו עולה על 1,000 ק"ג בתנאי שברשיונו מצויים הגדרי מין וסוג מתאימים.

206. תקופת תוקף ההגדר

תקופת תוקפו של הגדר טייס ניסוי סוג 1 הוא ששה חודשים.

סימן ב': טייס ניסוי סוג 2

המבקש חידוש הגדר טייס ניסוי סוג 1 יוכיח -

- (1) עמידה בתנאי הכשירות לחידוש הרשיון בו מצוי ההגדר;
- (2) נסיון מזערי של עשרים טיסות כטייס ניסוי שבוצעו תוך ששת החודשים שקדמו לבקשת חידוש ההגדר או עמידה במבחן מעשי כמפורט בתקנה 36(ד).

סימן ב': טייס ניסוי סוג 2

208. כשירות לקבלת הגדר טייס ניסוי סוג 2

(תיקון התשל"ח)

טייס יהא כשיר לקבל הגדר טייס ניסוי סוג 2 אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) מלאו לו עשרים וחמש שנה;
- (2) הוא מחזיק ברשיון טייס מסחרי תקף ובו הגדר מכשירים, או ברשיון טייס לתובלה בנתיבי אייר תקף;
- (3) הוא הוכיח נסיון מזערי של אלפיים שעות טיסה כטייס מפקד שבוצעו תוך שמונה השנים שקדמו להגשת הבקשה לקבלת ההגדר;
- (4) הוא עסק במשך השנתיים שקדמו להגשת הבקשה לקבלת ההגדר כטייס ניסוי במסגרת מכן בדיק או במסגרת חיל האויר;
- (5) הוא בעל השכלה אקדמית בהנדסה או במדעים מדוייקים;
- (6) הוא טייס בהצלחה קורס אימונים לטייס ניסוי;
- (7) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר טייס ניסוי סוג 2.

209. זכויותיו של טייס ניסוי סוג 2

טייס ניסוי סוג 2 זכאי לבצע טיסת ניסוי בכלי טיס מכל דגם לרבות באב טיפוס.

210. תקופת תוקף ההגדר

תקופת תוקפו של הגדר טייס ניסוי סוג 2 היא ששה חודשים.

211. חידוש ההגדר

המבקש חידוש הגדר טייס ניסוי סוג 2 יוכיח:

- (1) עמידה בתנאי הכשירות לחידוש הרשיון בו מצוי ההגדר;
- (2) נסיון מזערי של עשרים טיסות כטייס ניסוי שבוצעו תוך ששת החודשים שקדמו לבקשת חידוש ההגדר או עמידה במבחן מעשי כמפורט בתקנה 36(ד).

211א. טיסת ניסוי בכלי טיס שבנה חובב

(תיקונים: התשל"ב, התשע"ו)

טייס כשיר לבצע טיסות ניסוי על כלי טיס שבנה חובב כאמור בתקנות הטיס (נוהלי תיעוד כלי טיס וחלקיהם), התשל"ז-1977, אם הוכיח כל אלה:

- (1) הוא השתתף באופן פעיל בבניית כלי הטיס;
- (2) הוא בעל ידע מקצועי והכרה של כלי הטיס, מגבלותיו, תכונותיו וביצועיו;
- (3) הוא מחזיק ברשיון טייס תקף ובו הגדרי סוג דומים לכלי הטיס שבנה;
- (4) הוא בעל נסיון של 50 שעות טיסה לפחות כטייס מפקד בכלי טיס מסוג דומה;
- (5) הוא בעל מיומנות בטיסה והוכיח בפני בוחן את יכולתו בביצועים וברמת טיסה בכלי טיס דומה, אלא אם כן ביצע מבחן רמה תוך תשעים הימים שקדמו לטיסת הניסוי.

פרק חמישי: הגדר חקלאי**212. כשירות לקבלת הגדר חקלאי**

טייס יהא כשיר לקבל הגדר חקלאי אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברשיון טייס מסחרי תקף;
- (2) הוא מחזיק בתעודה רפואית תקפה המאשרת כי הוא עומד בדרישות הרפואיות לצורך קבלת הגדר חקלאי;
- (3) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיסה כמפורט בפרק זה;
- (4) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר חקלאי.

213. הוכחת ידע מקצועי

אלה הנשאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת ידע מקצועי:

- (1) כללי התעופה בהפעלת כלי טיס חקלאיים, לרבות כללים מבצעיים הקשורים בביצוע טיסה חקלאית;
- (2) תורת הטיסה, לרבות המכניקה של הטיסה הנמוכה ותמרון כלי הטיס בעמסי יתר, בעמסים משתנים והשפעתם על תכונות הטיסה ומגבלות כלי הטיס;
- (3) מטאורולוגיה אלמנטרית, לרבות ידיעת התופעות המטאורולוגיות הקשורות בטיסה נמוכה, בערבול ובגזירת רוחות;
- (4) הכרת הגידולים החקלאיים שמתפלים בהם מהאוויר וכן הכרת המזיקים השונים;
- (5) ידיעת הדינים החלים על ריסוס מן האויר;
- (6) יסודות האגרנטכניקה של טיסה חקלאית;
- (7) הסכנות הכרוכות בטיפול בחומרי רעל והדברה לרבות נזקים לאדם, לבעל חיים ולצומח;
- (8) הטיפול במטוס ובציוד המיועד לכלי טיס חקלאיים;
- (9) רפואה מונעת הקשורה בטיסה חקלאית והטיפול הראשוני במקרה הרעה.

214. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר חקלאי

אלה דרישות הנסיון המזעריות הדרושות לקבלת הגדר חקלאי:

- (1) חמש מאות שעות טיסה ומהן מאה שעות כטייס מפקד על אוירון מקבוצה א' אם ההגדר מבוקש לגבי הטסת אוירון מקבוצה ז', או על רוטוקרפט, אם ההגדר מבוקש לגבי הטסת הליקופטר;

(2) המבקש השלים קורס אימונים בטיסה חקלאית.

215. מיומנות טיסה

להוכחת מיומנות הטיסה שלו על מבקש ההגדר להפגין בפני בוחן את יכולתו בביצועים ובנושאים המפורטים בתקנות 36(ד) וכן את יכולתו להטיס את כלי הטיס בטיסה חקלאית.

216. זכויות טייס שברשימו הגדר חקלאי וההגבלות החלות עליו

אלה זכויות טייס שברשימו הגדר חקלאי וההגבלות החלות עליו:

- (1) הוא זכאי להטיס כלי טיס בטיסה חקלאית ובטיסת העברה באזורים שנקבעו בפרסומי מידע תעופתי לטיסה חקלאית (להלן - טיסת העברה) כמפורט בתקנות הפעלת כלי טיס;
- (2) הוא זכאי להטיס כלי טיס בטיסת העברה בלילה בהגבלות אלה:
 - א. ההמראה מבוצעת בכלי טיס המצויד במכשירים ובציוד כמפורט בתקנות הפעלת כלי טיס;
 - ב. ההמראה מבוצעת משדה תעופה שהמנהל אישר לביצוע טיסה כאמור;
 - ג. הראות ובסיס העננים לא יפחתו מהמפורסם בפרסומי מידע תעופתי לגבי שדה התעופה ממנו הוא ממריא ולגבי המנחת בו ינחת, ומהקבוע בתקנות הפעלת כלי טיס לגבי אזורי הטיסה;
 - ד. הוא צבר נסיון של לפחות 300 שעות בטיסה חקלאית;
 - ה. הוא צבר נסיון של עשרים וחמש שעות כטייס מפקד של כלי הטיס אותו הוא מתענד להטיס, בטיסת העברה בשעות כאמור, ומהן בוצעו לפחות עשר שעות בשנים עשר החודשים שקדמו לאותה טיסה;
 - ו. כלי הטיס ריק ממתען חקלאי.

217. תקופת תוקף ההגדר

תקופת תוקפו של הגדר חקלאי היא ששה חודשים.

218. חידוש ההגדר

המבקש חידוש הגדר חקלאי יוכיח:

- (1) עמידה בתנאי הכשירות לחידוש הרשיון בו מצוי ההגדר ובבדיקות רפואיות להגדר חקלאי;
- (2) נסיון מזערי של עשרים וחמש שעות טיסה חקלאית שבוצעו תוך ששת החודשים שקדמו להגשת בקשת החידוש או עמידה במבחן מעשי כמפורט בתקנה 36(ד).

פרק ששי - הגדר לטיסות מרחב בלילה בתנאי כטר"מ

218א. כשירות לקבלת ההגדר

(תיקונים: התשמ"ח, התשע"ו)

טייס יהיה כשיר לקבל הגדר לטיסות מרחב בלילה בתנאי כטר"מ (להלן בפרק זה - הגדר טיסות) אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא מחזיק ברישיון טייס תקף עם הגדר אירון ללא הגבלות לטיסות בלילה;
- (2) בששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה הוא עבר קורס אימונים להגדר לילה במסגרת בית ספר להוראת טיס;
- (3) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות טיסה כמפורט בפרק זה;
- (4) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת הגדר לטיסות לילה.

218ב. הכחית הידע המקצועי לקבלת ההגדר

(תיקון התשמ"ח)

המבקש לקבל הגדר טיסות יוכיח בקיאות וידע בנושאים אלה:

- (1) הוראות דיני התעופה האזרחית המתייחסות לטיסות לילה בתנאי כטר"מ לרבות הציוד שיהיה מצוי בכלי טיס בטיסות לילה, תאורת מסלולים, מכשולים בלילה כאמור בספח 14 לאמנה ובתקנות ההפעלה, גבהי בטחון וכל הוראה שיראה המנהל כהגדרתו בתקנות ההפעלה;
- (2) הכרת מכשירים בסיסיים במטוס כולל עזרי רדיו לניווט, השפעות לילה על טיב הקוונים (qdm, qdr), תאורת המטוס כולל תאורת חירום;
- (3) בחירת מפות ועזרים המתאימים לטיסות מרחב בלילה, הכנת מפה לניווט בלילה, סימון גבהי בטחון לאורך הנתיב וקריאת מפה בלילה כולל שימוש בתאורת חירום במטוס;
- (4) תנאי חירום בלילה הכולל אפשרויות לביצוע נחיתות ללא תאורה בשדה או לאורך הנתיב;
- (5) השגת מידע מטאורולוגי, פענחו ושימוש בו כולל אפשרות לצפות היווצרות ערפילים, הגבלות בראות ושאר הפרעות מטאורולוגיות;
- (6) ידע בניצול עזרים כגון הכונת מכ"מ ותאורת גישה (papi-vasi);
- (7) ראיית לילה, תופעות פיזיולוגיות של טיסת לילה כולל מצבי ורטיגו והיחלצות ממנו.

218ג. הנסיון הדרוש לקבלת ההגדר

(תיקון התשמ"ח)

המבקש לקבל הגדר טיסות יוכיח נסיון של 150 שעות טיסה בכלי טיס לפחות ומהן -

- 100 (1) שעות כטייס מפקד באירון, פרט לאירון זעיר, ומהן 50 שעות בטיסות מרחב לפחות;
- 15 (2) שעות בטיסות לילה לפחות; שעות אלה יכולות לכלול גם את השעות שבוצעו במסגרת קורס האימונים לקבלת ההגדר.

218ד. תדריכי קרקע והדרכת טיס באירון

(תיקון התשמ"ח)

המבקש הגדר טיסות יקבל ממדריך טיסה בעל הגדר מתאים תדריכי קרקע והדרכת טיסה זוגית בת 10 שעות לפחות באירון בנושאים אלה:

- (1) בדיקת האירון והכנתו לטיסות לילה לגבי מזג אויר, ניווטים וכיוצא באלה;
- (2) תפעול אירון בשדה תעופה בשעות הלילה כולל שימוש בעזרי הנמכה וזואליים;
- (3) תמרוני טיסה בסיסיים באזור שדה התעופה בלילה, כולל המראות והפסקת המראה, נחיתות רגילות ונחיתות חירום בלילה;
- (4) טיסה כללית בלילה עם לוח מכשירים מלא ומוגבל;
- (5) טיסה בלילה בשטח ניווט טיס, כולל קריאת מפה, נווטות חישובית, שימוש בעזרי רדיו adf, vor ומכ"מ בנתיבים כלהלן: פרזדורי אויר, פרזדורי אויר מיוחדים ובנתיבים מוגדרים מראש;
- (6) טיסת אימון עם נחיתות וזואליות, כולל בעזרת papi-vasi - בשדות התעופה המאושרים לטיסות לילה - בן-גוריון, עטרות, שדה דב וחיפה;
- (7) עד 30% מתוכנית האימונים האמורה יכול שתבוצע במדמה טיסה מאושר.

(תיקון התשמ"ח)

המבקש הגדר טיסות יזיח בפני בוחן או בפני מדריך טיס ראשי של בית ספר להוראת טיס, שהוסמך לכך בכתב, את מימונת הטיסה שלו ואת יכולתו בביצועים ובנושאים המפורטים בתקנה 36(ד) ובתנאי שכל אלה יבוצעו בלילה ובתנאי כטר"מ.

218. פטורים**(תיקונים: התשמ"ח, התשע"ו)**

פטורים מחובות פרק זה כולן או מקצתן -

- (1) טייס שהוסמך בחיל האוויר הישראלי והמשרת בו בשירות פעיל כטייס בעת הגשת הבקשה ולו הגדר טיסות לילה מטעם חיל האוויר זכאי לקבלת הגדר טיסות אם הוכיח שביצע 5 שעות טיסה לפחות כטייס מפקד בלילה אשר בוצעו בשנה שקדמה להגשת הבקשה;
 - (2) טייס בעל רישיון טייס תקף אשר צבר נסיון של 300 שעות טיסה הכוללות -
 - 100 (א) שעות טיסה לפחות כטייס מפקד בטיסות מרחב באוירן פרט לאוירן זעיר;
 - 10 (ב) שעות טיסה לפחות בטיסות לילה;
 - 10 (ג) שעות לפחות בהדרכה זוגית בטיסת מכשירים בסיסית;
- יהיה זכאי לקורס הדרכה מעשי מקוצר בן 4 שעות בלבד ויהיה עליו להוכיח את הידע המקצועי ואת מימונת הטיסה, כאמור בתקנות 218ב ו-218ה;
- (3) טייס בעל רישיון טייס תקף עם הגדר מכשירים לאוירן, זכאי לקבל הגדר טיסות לאחר ביצוע טיסת אימון ועמידה במבחן בטיסת מרחב לילה.

218. זכויות טייס בעל הגדר**(תיקונים: התשמ"ח, התשע"ו)**

טייס בעל רישיון טייס עם הגדר טיסות ראשי לבצע טיסות מרחב בלילה בנתיבים ובאזורים המאושרים לכך.

218. שמירת זכויות**(תיקונים: התשמ"ח, התשע"ו)**

טייס בעל רישיון טייס עם הגדר טיסות זכאי להפעיל הזכויות כאמור בתקנה 218ז, אם נתקיימו בו כל אלה:

- (1) עמד בדרישות לשמירת הזכויות המפורטות בתקנות הרישוי לגבי סוג הרישיון שבידו;
- (2) ביצע שלוש המראות ושלוש נחיתות בלילה לפחות, כטייס מפקד, בתוך תשעים הימים שקדמו לאותה טיסה;
- (3) עבר מבחן רמה בטיסת ניווט בלילה, על ידי מדריך טיס ראשי של בית ספר להוראת טיס בתוך 12 החדשים שקדמו לאותה טיסה.

פרק שביעי: הגדר לאחזקה עצמית**218. כשירות לקבלת הגדר****(תיקון התשע"ג)**

(א) טייס יהיה כשיר לקבל הגדר לאחזקה עצמית אם הוא -

- (1) בעלו הרושם של כלי טיס שנרשם לפי תקנה 12(ב) או (ג) לתקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), התשל"ד-1973;
- (2) מחזיק ברישיון טיס תקף ובו הגדר סוג מתאים לכלי הטיס שבנה;
- (3) הוכיח, להנחת דעתה של רשות הרישוי, כי הוא הבונה העיקרי של כלי הטיס;
- (4) הוכיח לרשות הרישוי כי קיבל הדרכה בנושא אחזקה עצמית של כלי הטיס בהיקף ובנושאים שעליהם הורה לו המנהל;
- (5) הוכיח ידע מקצועי ומיומנות כמפורט בפרק זה;
- (6) תושב קבע בישראל;
- (7) המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרה לפי תקנות האגרות בעד הגדר אחזקה עצמית.

(ב) היה כלי הטיס כזה שבבנייתו השתתפו כמה בעלים רשומים, יהיו שלושה מבין בעלי הרושום, לכל היותר, כשירים לקבל הגדר אחזקה עצמית לפי תקנת משנה (א), ובלבד שהוכיחו, כל אחד מהם, להנחת דעתה של רשות הרישוי, כי נטל חלק של ממש בבניית כלי הטיס.

218. הדרכה לקבלת הגדר**(תיקון התשע"ג)**

המבקש הגדר אחזקה עצמית יוכיח כי קיבל, ממכון בדיקת בעל הגדר מתאים למין כלי הטיס שהוא בעלו הרושום, הדרכה בהיקף של 16 שעות לפחות, בקורס אימונים, בנושאים אלה:

- (1) הדרכה בהיקף של 9 שעות לפחות בנושא מנוע כלי הטיס;
- (2) הדרכה בהיקף של 6 שעות לפחות בנושא גוף כלי הטיס;
- (3) הדרכה בהיקף של שעה לפחות בנושא הרישומים הנדרשים לעניין כלי הטיס לפי הפרק השביעי לתקנות ההפעלה.

218.א. הוכחת ידע מקצועי**(תיקון התשע"ג)**

אלה הנושאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת הגדר אחזקה עצמית:

- (1) מנוע - פירוק והרכבה של מכל שמן, החלפת מסנן שמן, החלפת שמן, פירוק, ניקוי, הרכבה וסינכרון המאייד, פירוק, הרכבה והידוק המדחף, החלפת מצתים, ניקוז והחלפת נוזל קירור; החלפת צנרת הדלק ומסנן הדלק;
- (2) גוף - ביצוע ביקורת כללית; אבטחת ברגים; פירוק והרכבה של גלגלים; בדיקת זווית הגאים; תיקוני מבנה (פח, בד וחומרים מרוכבים);
- (3) רישום ותיעוד - אופן מילוי מסמכי כלי הטיס, לרבות מסמכים בנושא משקל ואיזון, ושמירתם;
- (4) הדינים, הכללים, החובות והזכויות החלים על בעל הגדר אחזקה עצמית.

218.ב. זכויות טייס בעל הגדר

סימן א': כללי

טייס בעל הגדר אחזקה עצמית רשאי לבצע בכלי טיס כמפורט בתקנה 218ט, שהוא בעליו הרשום -

(1) אחזקה עצמית, לרבות ביצוע פעולות תיקון, אחזקה, ביקורת ובידוק מצב (condition inspection), ולמעט פעולות בדיק העשויות להשפיע על ביצועי כלי הטיס ותיקוני מערכות אוויוניקה;

(2) תחזוקת קו למנוע, למדחף או לציוד תעופתי של כלי טיס; בפסקה זו, "תחזוקת קו" - ביצוע פעולות בדיק במנוע, מדחף או ציוד תעופתי של כלי טיס לפני טיסה, כדי לוודא את כשירותם לטיסה המיועדת, ולרבות -

(א) איתור וזיהוי תקלות (troubleshooting);

(ב) תיקון ליקויים, אשר נוכח פשטות אופן תיקונם אין הם מפורטים בספר התחזוקה של כלי הטיס;

(ג) ביקורות מתוכננות, העשויות לחשוף חריגות ותקלות שטחיות, לרבות בדיקות בראייה באמצעות פתחי גישה מיוחדים, ולרבות ביקורות שאינן מורכבות;

(ד) תיקון תקלות וביצוע שינויים זעירים שאינם דורשים פירוק מורכב, וניתן להשלים באמצעים פשוטים, ולמעט תיקון גדול; בפסקה זו -

"שינוי זעיר" - כמשמעותו בתקנה 34 לתקנות התייעוד;

"תיקון גדול" - תיקון כמפורט בסעיף (b) בתוספת a לחלק 43 לפ.א.ר. כהגדרתו בתקנות מכוני הסמכה.

חלק ה': רישיונות לעובדי טיס שאינם אנשי צוות אוויר

פרק ראשון: רישיון טכנאי לבדק כלי טיס

סימן א': כללי

219. הגדרות

בפרק זה:

"כושר ביצוע" - היכולת לבצע כהלכה פעולות טכניות בשטח התמחות מקצועית מוגדר של אחזקה, תיקון או שינוי על כלי טיס, מנועיהם או ציודם;

"מבחן יסודות" - מבחן עיוני בנושא יסודות שטח ההתמחות המקצועית;

"מבחן סוג" - מבחן עיוני העוסק בהכרה של טיפוס כלי טיס או טיפוס המנוע או טיפוס הציוד או בדיקות ותהליכים;

"נסיון מקצועי" - נסיון מקצועי בביצוע עבודות אחזקה, תיקון, שינוי או שיפוץ בשטח התמחותו המקצועית של טכנאי לבדק כלי טיס, המבוצעות על כלי טיס, מנוע או ציוד, או ביצוע תפקידי פיקוח או השגחה ישירה על ביצוע עבודות אלה, או הדרכה בביצוע עבודות אלה;

"סימוכי אחזקה" - מערכי ביקורת ואחזקה, ספרי אחזקה, עלוני שירות, הוראות, שינויים ונוהלי עבודה שאושרו על-ידי המנהל לביצוע אחזקה או שינוי בכלי טיס, מנועיהם או ציודם;

"סימוכי שיפוץ" - מערכי שיפוץ, ספרי עזר לשיפוץ ולתיקון, עלוני שירות, הוראות שניים ונוהלי עבודה שאושרו על ידי המנהל לביצוע תיקון, שיפוץ או שינוי בכלי טיס, מנועיהם או ציודם;

"סימוכי תהליכים" - מערכי עבודה, עלוני ונוהלי עבודה שאושרו על ידי המנהל לביצוע אחזקה או שינוי בכלי טיס, מנועיהם או ציודם;

"עובד מכן הסמכה" - עובד הנמנה על עובדי מכן הסמכה והשלים בו ששה חודשי עבודה רצופים;

"תעודת בדיק ושחרור" - תעודה המעידה שעבודות האחזקה, התיקונים והשינויים בכלי טיס הושלמו, לפי שיטות שנקבעו בסימוכי האחזקה.

220. פירוט ההגדר ברשיון טכנאי לבדק כלי טיס

ההגדר ברשיון טכנאי לבדק כלי טיס יפרט כל אחד מאלה:

(1) שטח ההתמחות המקצועית של מחזיק הרשיון;

(2) טיפוס כלי הטיס, טיפוס המנוע או טיפוס הציוד לרבות מערכותיהם או קבוצת הטיפוסים של כלי טיס, המנוע או הציוד, הכל בהתאם לשטח ההתמחות המקצועית.

221. שטחי ההתמחות המקצועית של טכנאי לבדק כלי טיס

שטחי ההתמחות המקצועית של טכנאי לבדק כלי טיס יהיו:

(1) מבנה כלי טיס ומערכותיו;

(2) מנוע כלי טיס ומערכותיו;

(3) אבזרי כלי טיס או מנוע;

(4) חשמל ומכשירים;

(5) רדיו-אלקטרוניקה;

(6) אוויוניקה;

(7) בדיקות ותהליכים מיוחדים.

222. כשירות לקבלת רשיון טכנאי לבדק כלי טיס

(א) אדם יהא כשיר לקבל רשיון טכנאי לבדק כלי טיס אם מילא אחר כל אלה.

(1) מלאו לו 18 שנה;

(2) הגיש בקשה לרשות הרישוי לקבלת רשיון טכנאי לבדק כלי טיס;

(3) הוכיח למנהל או למנהל מכן ההסמכה, הכל בהתאם לרשיון המבוקש, ידע מקצועי, נסיון מקצועי וכושר ביצוע, הדרושים לקבלת הרשיון וההגדר המבוקשים;

(4) היתה הבקשה לרשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 מוגבל או סוג 1 מוגבל - הוא עובד מכן הסמכה;

(5) המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רשיון טכנאי לבדק כלי טיס ששולמה לפי תקנות האגרות.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) רשאי המנהל או מנהל מכן ההסמכה באישור המנהל, הכל בהתאם לרשיון המבוקש -

(1) לשחרר, שחרור מלא או שחרור חלקי, מבקש רשיון או הגדר נוסף שהוכשר טכנאי לבדק כלי טיס בחיל האוויר הישראלי ברמה שאינה נופלת מהרמה הנדרשת לפי תקנות אלה, או בכל מוסד שהוכר על ידי המנהל לצורך תקנות אלה, מחובת ההוכחה של ידע מקצועי וכושר ביצוע כמפורט בחלק זה;

(2) לזקוף את נסיונו המקצועי הכולל של מבקש הרשיון במסגרת חיל האוויר הישראלי או במסגרת המוסד שהוכר כאמור בפסקה (1) לחשבון הנסיון המקצועי הנדרש ממנו לפי פרק זה.

(ג) המנהל רשאי שלא לתת לעובד מכן הסמכה רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 או סוג 1 או הגדר נוסף על ההגדר שברשיונו אם ההגדר ברשיון המבוקש או ההגדר הנוסף המבוקש נמצא ברשימת

ההגדרים המפורטים ברשיון מכן ההסמכה.

223. בקשה לרשיון טכנאי לבדק כלי טיס

(א) המבקש רשיון טכנאי לבדק כלי טיס או חידוש או המבקש הגדר נוסף, יגיש בקשה למנהל או למנהל מכון ההסמכה, הכל בהתאם לרשיון המבוקש, בטופס ובאופן שיראה המנהל או מנהל מכון ההסמכה וימלא אחרי התנאים שפורטו בתקנות אלה.

(ב) רשיון טכנאי לבדק כלי טיס יאה בטופס כפי שהורה המנהל או מנהל מכון ההסמכה באישור המנהל, הכל בהתאם לרשיון המבוקש.

224. מבחנים עיוניים ומבחני כושר ביצוע

(א) מבחנים עיוניים ומבחני כושר ביצוע לטכנאי לבדק כלי טיס יתקיימו במועדים, במקומות ובשליבים, הכל כפי שייקבע על ידי המנהל או מנהל מכון ההסמכה, הכל בהתאם לסוג הרשיון המבוקש.

(ב) על המבקש לקבל רשיון טכנאי לבדק כלי טיס להשלים את מבחני הוכחת כושר הביצוע לא יאוחר מתום שלוש שנים מיום מבחני הסוג.

225. ציון מעבר במבחן עיוני ובמבחן כושר ביצוע

ציון המעבר במבחן עיוני או במבחן כושר ביצוע לצורך קבלת רשיון טכנאי לבדק כלי טיס הוא 70 אחוזים למאה.

226. תוקף מבחנים עיוניים

(א) תוקף אישור מבחן יסודות יאה בלתי מוגבל בזמן.

(ב) תוקף אישור מבחן סוג יפקע בתום שלוש שנים מיום עריכת המבחן.

(ג) במנין תקופת תוקף אישור מבחן סוג לא תלקח בחשבון תקופת שירות הנבחן בצבא הגנה לישראל אם בתקופת השירות הועסק הנבחן באותו שטח התמחות מקצועית המצוין בהגדר המבוקש או בהגדר הנוסף המבוקש. המנהל, או מנהל מכון ההסמכה באישור המנהל, רשאים להאריך תוקפו של אישור של מבחן סוג שפקע תקופו אם מצאו שנתקיימו נסיבות המצדיקות הארכת תוקף האישור.

227. מבחן עיוני חוזר

(א) נבחן שנכשל במבחן עיוני, רשאי להגיש בקשה למבחן עיוני חוזר בתום לפחות 30 יום מיום המבחן בו נכשל.

(ב) המנהל או מנהל מכון ההסמכה, הכל לפי הענין, רשאים לקצר את התקופה הנקובה בתקנת משנה (א) אם מצאו שקיימות נסיבות המצדיקות קיצור התקופה.

228. מבחן חוזר להוכחת כושר ביצוע

(א) אדם שנכשל במבחן להוכחת כושר ביצוע, לא ייגש למבחן חוזר אלא בתום 60 יום לפחות מיום המבחן בו נכשל.

(ב) המנהל או מנהל מכון ההסמכה, הכל לפי הענין, רשאים לקבוע מועדים אחרים להגשת בקשה למבחן חוזר להוכחת כושר ביצוע, אם מצאו שקיימות נסיבות המצדיקות זאת.

229. תנאים למתן הגדר נוסף

(א) טכנאי לבדק כלי טיס המבקש הגדר נוסף על ההגדר שברשיונו יוכיח נסיון מקצועי וכושר ביצוע, הכל בהתאם להגדר הנוסף המבוקש.

(ב) המנהל, או מנהל מכון ההסמכה, לאחר שקיבל אישורו של המנהל, רשאי לפטור את המבקש מהצורך להוכיח נסיון מקצועי כאמור בתקנת משנה (א) אם שטח ההתמחות המקצועית של ההגדר הנוסף הוא אותו שטח התמחות מקצועית של ההגדר שברשיונו, בתנאי שהמבקש הוכיח לפחות ששה חודשי נסיון מקצועי תוך השנתיים שקדמו לבקשה.

(ג) המנהל, או מנהל מכון ההסמכה, לאהר שקיבל את אישורו של המנהל, רשאי לפטור את המבקש, פטור מלא או חלקי, מהצורך להוכיח ידע מקצועי וכושר ביצוע כאמור בתקנת משנה (א).

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (ב), רשאי המנהל, או מנהל מכון ההסמכה לאחר שקיבל את אישורו של המנהל, לפטור את מבקש ההגדר הנוסף מהצורך להוכיח את מלוא תקופת הנסיון המקצועי הנדרשת, בתנאי שבאחד מההגדרים הקודמים שברשיון המבקש מפורט אותו שטח ההתמחות וטיפוס או טיפוסים בעלי קו אופי דומים, כהגדר הנוסף המבוקש.

230. תוקף הרשיון

(תיקון התשע"ג)

(א) תקופת תוקפו של רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 או סוג 1 לא תעלה על עשרים וארבעה חודשים.

(ב) $\frac{10}{100}$ (בוטלה).

231. חידוש הרשיון

סימן ב': רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2

(א) טכנאי לבדק כלי טיס המבקש חידוש רשיון שניתן לפי תקנות אלה, יוכיח כי תוך השנתיים שקדמו להגשת בקשת חידוש הרשיון, רכש נסיון מקצועי בתחום ההגדר שברשיון במשך ששה חודשים לפחות, ובלבד שלמנהל או למנהל מכון ההסמכה יש השגחה ישירה או עקיפה על ביצוע העבודות הכלולות בנסיון המקצועי או שהעבודות בוצעו במסגרת צבא הגנה לישראל.

(ב) רשיון של טכנאי לבדק כלי טיס לא יחודש אם לא היה לו תוקף במשך תקופה העולה על שנתיים, אלא אם עמד המבקש בבחינות כפי שנדרש מאת המנהל או מנהל מכון ההסמכה לאחר שקיבל את אישורו של המנהל.

סימן ב': רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2

232. ידע מקצועי

(תיקון התשע"ו)

אלה הנושאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2:

(1) עקרונות המבנה והפעולה של כלי טיס, מנועים וציוד;

נוהלי האחזקה ושיטות הביצוע של תיקונים ושינויים בכלי טיס, מנועיהם וציודם הכל לפי שטח ההתמחות המקצועית והטיפוס או קבוצת הטיפוסים המצויינים בהגדר שברשיון או בהגדר הנוסף, כפי שפורסם בפרסומי הרשות;

(2) הדיינים, הכללים, החובות והזכויות החלים על טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2.

233. הנסיון הדרוש לקבלת רשיון

(תיקון התשע"ו)

(א) דרישות הנסיון המזעריות לקבלת רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 הן שלוש שנות נסיון מקצועי באחזקה של כלי טיס, מנועיהם או ציודם, תיקונם או שינויים, ומהן לפחות ששה חודשי נסיון מקצועי בשטח ההגדר המבוקש שנרכש תוך השנתיים שקדמו להגשת הבקשה.

(ב) המנהל רשאי לקצר את תקופת הנסיון המקצועי הנדרשת בתקנת משנה (א) -

(1) לתקופה של שנתיים - אם הנסיון המקצועי של המבקש הוא בשטח הגדר שהמנהל קבע שלצורך קבלתו נדרשת הוכחת נסיון מקצועי של שנתיים בלבד;

(2) לתקופה של שנתיים - אם המבקש קיבל, להנחת דעתו של המנהל, הדרכה בשטח ההגדר המבוקש;

(3) לתקופה של שמונה עשר חודשים - אם הנסיון המקצועי של המבקש הוא בשטח הגדר שבפרסומי הרשות נקבע שלצורך קבלתו נדרשת הוכחת נסיון מקצועי של שנתיים בלבד, והמבקש קיבל הדרכה מתאימה בשטח ההגדר המבוקש.

234. כושר ביצוע

המבקש רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 יוכיח כושר ביצוע באחזקה של כלי טיס, מנועיהם או ציודם, תיקונם או שינוים, הכל בהתאם להגדר המבוקש, וכן יוכיח יכולת שימוש נאות בסימוכי האחזקה.

235. הגדר נוסף

(א) המבקש הגדר נוסף באותו שטח התמחות מקצועית של ההגדר שברשיונו יוכיח -

(1) ידע מקצועי בנושאים המפורטים בתקנה 232 הישימים להגדר המבוקש; המבקש לא יידרש להבחין שנית באותם תחומי ידע מקצועי בהם כבר הוכיח את בקיאותו;

(2) נסיון מקצועי הדרוש להגדר המבוקש של לפחות ששה חודשים תוך השנתיים שקדמו להגשת הבקשה;

(ב) המבקש הגדר נוסף בשטח התמחות מקצועית שונה מזו שבהגדר שברשיונו יוכיח:

(1) ידע מקצועי בנושאים המפורטים בתקנה 232 הישימים להגדר המבוקש;

(2) אותו נסיון מקצועי הדרוש לצורך קבלת רשיון כאמור בתקנה 233;

(3) כושר ביצוע כאמור בתקנה 234.

236. זכויות טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2

סימן ג': רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1

(תיקון התשע"ג)

טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 זכאי -

(1) לאשר, במסגרת מכון בדיק, כלי טיס, מנועיהם או ציודם הרשומים בהגדר שברשיונו ככשירים לטיסה לאחר שבוצעו בהם עבודות אחזקה, תיקונים או שינויים בהתאם לסימוכי האחזקה הישימים;

(2) להוציא תעודת בדיק ושחרור.

סימן ג': רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1

237. הוכחת ידע מקצועי

(תיקון התשע"ו)

אלה הנושאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1:

(1) עקרונות המבנה והפעולה של כלי טיס, מנועם וציודם, נוהלי השיפוץ, בדיקות ותהליכים מיוחדים וכן שיטות הביצוע של תיקונים ושינויים בכלי טיס, מנועיהם וציודם, הכל לפי שטח

ההתמחות המקצועית והטיפוס או קבוצת הטיפוסים המצוינים בהגדר שברשיונו או בהגדר הנוסף, וכמפורסם בפרסומי הרשות;

(2) הדיינים, הכללים, החובות והזכויות החלים על טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1.

238. נסיון מקצועי

(א) דרישות הנסיון המזעריות לקבלת רשיון לטכנאי לבדק כלי טיס סוג 1 הן ארבע שנות נסיון בשיפוץ של כלי טיס, מנועיהם או ציודם, תיקונם או שינויים, ומהן לפחות ששה חודשי נסיון מקצועי בשטח ההגדר שברשיון המבוקש שנרכש תוך השנתיים שקדמו להגשת הבקשה.

(ב) המנהל רשאי לקצר בשנה את תקופת הנסיון המקצועי האמור בתקנת משנה (א), אם הוכח להנחת דעתו כי המבקש קיבל הדרכה מתאימה בשטח ההגדר המבוקש.

239. כושר ביצוע

המבקש רשיון יוכיח כושר ביצוע בשיפוץ של כלי טיס, מנועיהם או ציודם, בדיקות ותהליכים מיוחדים הכל בהתאם להגדר המבוקש וכן יוכיח יכולת שימוש נאות בסימוכי השיפוץ.

240. הגדר נוסף

(א) המבקש הגדר נוסף באותו שטח התמחות מקצועית של ההגדר שברשיונו יוכיח -

(1) ידע מקצועי בנושאים המפורטים בתקנה 237 הישימים להגדר המבוקש; המבקש לא יידרש להבחין באותם תחומי ידע מקצועי בהם כבר הוכיח את בקיאותו;

(2) נסיון מקצועי הישים להגדר המבוקש של לפחות 6 חודשים תוך השנתיים שקדמו להגשת הבקשה;

(3) כושר ביצוע כאמור בתקנה 239.

(ב) המבקש הגדר נוסף בשטח התמחות שונה מזה שבהגדר שברשיונו יוכיח -

(1) ידע מקצועי בנושאים המפורטים בתקנה 237 הישימים להגדר המבוקש;

(2) נסיון מקצועי הדרוש לצורך קבלת רשיון כאמור בתקנת 238;

(3) כושר ביצוע כאמור בתקנה 239.

241. זכויות טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1

249 242

- -

255.248

סימן ד': רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 מוגבל

סימן ה': רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1 מוגבל

סימן א': כללי

(תיקון התשע"ג)

טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1 זכאי לאשר כשירות של כלי טיס, מנועם או ציודם הרשומים בהגדר שברשיונו לאחר שבוצעו בהם עבודות שיפוץ, תיקון, שינוי, בדיקה ותהליכים מיוחדים בהתאם לסימוכי השיפוץ או סימוכי התהליכים המיוחדים הישימים, ובתנאי שמחזיק הרשיון פועל במסגרת מכון בדיק.

סימן ד': רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 מוגבל

(בוטל).

פרק שני: רשיון פיקוח על תנועה אווירית

סימן א': כללי

256. הגדרות

(תיקון התשל"ב)

בפרק זה -

"שירות מידע תעופתי" - שירותי מתן מידע תעופתי בדבר בטיחות, סדירות ויעילות התעבורה האווירית בכל הנגע לאלה:

(1) שדות תעופה;

(2) שירותי פיקוח על התנועה האווירית;

(3) קשר ושירותי תעבורה אווירית ומתקניהם;

(4) שרותים מטאורולוגיים ומתקניהם;

(5) שרותי חיפוש והצלה ומתקניהם;

(6) חיקוקים, נהלים והוראות הקשורים בתעבורה אווירית;

(7) סיכונים לתעבורה האווירית;

"הגדר מאמן" - הגדר מאמן מפקח על תנועה אווירית כאמור בתקנה 310;

"מכ"ם" - מוצא כיוון ומרחק - מכשיר המודד, באמצעים אלקטרוניים, כיוון ומרחק בינו ובין עצם פלוני;

"מרחב מבוקר" - כל מרחב הפיקוח התעופתי של ישראל שכל טיסה בו חייבת בהגשת תכנית טיסה, בקבלת מירשה טיסה ובשמירת קשר במשך כל הטיסה בין כלי הטיס לבין יחידת שירות פיקוח על תנועה אווירית;

"מרחב פיקוח" - המרחב האווירי בישראל והמרחב האווירי מחוץ לישראל הנתון לפקוחה האווירי, שתחומיהם מוגדרים בפרסומי מידע תעופתי ושבהם ניתנים שירותי פיקוח על תנועה אווירית;

"ספר עזר" - ספר עזר מבצע לשירותי פיקוח על תנועה אווירית הכולל את כל ההוראות והנהלים החיוניים כדי לאפשר למפקח על תנועה אווירית למלא את תפקידו;

"פקח מתלמד" - פקח תנועה אווירית אשר סיים בהצלחה קורס פיקוח טיסה בסיסי והמחזיק בתעודה המאשרת זאת;

"שירות פיקוח בשדה" - שירות פיקוח על התנועה האווירית בשדה תעופה;

"שירות פיקוח גישה" - שירות פיקוח על התנועה האווירית בכניסה וביציאה משדה תעופה לפי כללי טיסת מכשירים;

"שירות פיקוח מרחב" - שירות פיקוח על התנועה האווירית המתנהלת במרחב המבוקר;

"שירות פיקוח מכ"ם" - מתן שירות פיקוח גישה או שירות פיקוח מרחב באמצעות מכ"ם.

257. כשירות לקבלת רשיון מפקח על תנועה אווירית

אדם יהא כשיר לקבל רשיון מפקח על תנועה אווירית אם נתמלאו בו כל אלה:

(1) מלאו לו 21 שנה, או 19 שנה אם הוסמך בחיל האוויר הישראלי כקבר או כפקח;

(2) הוא קורא, מבין ומדבר ברהיטות וללא פגם העלול להפריע לקיום קשר רדיו תקין את הלשון העברית והלשון האנגלית הטכנית המקובלת בתעופה;

(3) הוא מחזיק ברשיון אלחוטאי טיס דיו-טלפון מוגבל או עבר מבחן f/z במסגרת קורס פיקוח טיסה בסיסי או קורס מודיעין טיס בסיסי;

(4) הוא מחזיק בתעודה רפואית תקפה;

(5) הוא מחזיק באישור העדר הרשעות פליליות שניתן לו בתשעים הימים שקדמו להגשת הבקשה לרשיון;

(6) הוא הגיש בקשה לרשות הרישוי לקבלת רשיון מפקח על תנועה אווירית;

(7) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות מקצועית כנדרש בסימן זה, הכל בהתאם להגדר המבוקש;

(8) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רשיון מפקח על תנועה אווירית ששולמה לפי תקנות האגרות.

258. הידע המקצועי הדרוש לקבלת הרשיון

אלה הנשאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת רשיון מפקח על תנועה אווירית:

(1) דיני התעופה האזרחית וכלליה בהפעלת כלי טיס, לרבות ההליכים, הנהלים והנהגים הקשורים בפיקוח על תנועה אווירית אשר פורסמו על-ידי הארגון (כגון a-11, a-11, doc. 4444, ו-8168 doc);

(2) פרסומי הארגון המתייחסים למתקני קשר, נוהלי קשר והליכו, לרבות נוהלי התקשרויות טלפוניות ומינוח מקובל בהתקשרויות אלה;

(3) עקרונות ניווט אווירי, לרבות השימוש במדי גובה;

(4) הערכת מפות סינופטיות, דו"חות ותחזיות מזג אויר שידיעתן הכרחית לפיקוח על תנועה אווירית;

(5) הכרת תכונותיהם של כלי טיס מסוגים שונים וביצועיהם במצבי טיסה שונים;

(6) ידיעה בסיסית במכשירי עזר לניווט אלקטרוניים וחזותיים, השימוש בהם ומגבלותיהם;

(7) פרסומי מידע תעופתי בישראל (a.i.p.), הוראות והודעות המנהל.

259. הנסיון הדרוש לקבלת הרשיון

(תיקון התשל"ב)

אלה דרישות הנסיון המזעריות לצורך קבלת רשיון מפקח על תנועה אווירית:

(1) בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה לרשיון שימש המבקש במשך חמישה עשר חודש כטייס או כנווט טיס, ובהן שלושה חודשים פיקח המבקש באורח מעשי על תנועה אווירית תחת השגחתו, ולהנחת דעתו של מפקח על תנועה אווירית המחזיק ברשיון פיקוח על תנועה אווירית ובו הגדר מאמן; או

(2) בחצי השנה שקדמה להגשת הבקשה סיים המבקש בהצלחה קורס פיקוח טיסה בסיסי, ופיקח על תנועה אווירית, באורח מעשי, שלושה חודשים לפחות לאחר שסיים בהצלחה קורס פיקוח טיסה בסיסי, תחת השגחתו ולהנחת דעתו של מפקח על תנועה אווירית המחזיק ברשיון תקף ובו הגדר מאמן.

260. הגדרי פיקוח על תנועה אווירית

אלה הגדרי פיקוח על תנועה אווירית:

- (1) פיקוח שדה;
- (2) פיקוח גישה;
- (3) פיקוח מרחב;
- (4) פיקוח מכ"ם.

261. תנאים לקבלת הגדר פיקוח נוסף

(א) מפקח על תנועה אוירית יא כשיר לקבל הגדר פיקוח נוסף על ההגדר שברשימו אם עבד, באורח מעשי, לפחות ששה חודשים בשירות הפיקוח שלגביו ניתן לו ההגדר שברשימו ואם מילא אחר דרישות פרק זה לצורך קבלת ההגדר הנוסף.

(ב) הוראת תקנת משנה (א) לא תחול על הגדר פיקוח מכ"ם.

262. שימוש בזכויות הרשיון

(תיקון התשל"ב)

(א) לא ישתמש אדם בזכויות לפי רשיון מפקח על תנועה אוירית שניתן לו לפי תקנות אלה אלא אם כן הוא -

- (1) מחזיק בתעודה רפואית תקפה;
 - (2) שילם את האגרה השנתית כאמור בתקנות האגרות;
 - (3) עבר אימונים תקופתיים והוכיח מיומנות מקצועית כמפורט בספר העזר של היחידה שבה הוא מפעיל את זכויותיו; הכחת המיומנות כאמור תיעשה במיתקן אימון שאישר המנהל או בעבודה מעשית ביחידה שבה הוא מפעיל את זכויותיו לפי הרשיון שבידו.
- (ב) לא ישתמש אדם בזכויות לפי רשיון מפקח על תנועה אוירית שהיה בו הגדר פיקוח אחד בלבד אם פקע תקף הגדר הפיקוח שבו. היה ברשיון יותר מהגדר פיקוח אחד - לא ישתמש אדם בזכויות לפי הרשיון אם פקע תקף כל הגדר הפיקוח שבו.

263. פקיעת תקוף הגדר פיקוח

הגדר פיקוח שברשיון מפקח על תנועה אוירית יפקע מאליו אם מחזיק הרשיון לא שימש בתפקיד שלגביו קיבל אותו הגדר במשך ששה חודשים רצופים. פקע תקוף ההגדר, לא יישמש מחזיק הרשיון בתפקיד שלגביו קיבל את ההגדר אלא אם עמד במבחן כפי שהורחה רשות הרישוי.

264. חידוש זכות שימוש בזכויות לפי רשיון

סימן ב': הגדר פיקוח שדה

(תיקון התשל"ב)

המבקש חידוש זכות השימוש בזכויות לפי רשיון מפקח על תנועה אוירית שניתן לו לפי תקנות אלה יוכיח להנחת דעתה של רשות הרישוי -

- (1) עמידה בתנאי הכשירות לקבלת רשיון מפקח על תנועה אוירית כמפורט בפרק זה;
- (2) כי שימש בתפקיד בהתאם לכל הגדר שברשימו שנים עשר ימים בשנה אך לא פחות מששה ימים בששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה;
- (3) נתקיימו בו הוראות תקנה 262(א)(3).

סימן ב': הגדר פיקוח שדה

265. כשירות לקבלת הגדר פיקוח שדה

מפקח על תנועה אוירית יא כשיר לקבל הגדר פיקוח שדה אם סיים בהצלחה קורס אימונים בסיסי בפיקוח שדה והוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות כנדרש בסימן זה.

266. הידע המקצועי הדרוש לקבלת ההגדר

אלה הנושאים שהבקיאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת הגדר פיקוח שדה:

- (1) הדינים, הכללים וההוראות המתייחסים להפעלת שדות התעופה השונים;
- (2) נוהלי תיאום פיקוח על תנועה אוירית בין יחידות פיקוח שונות;
- (3) קריטריונים לקביעת מיכשולים וסימונם;
- (4) הליכי הזעקת שירותי חירום למיניהם;
- (5) זיהוי קיצורים ונתונים אחרים בקשר לדיווחי תצפיות מטאורולוגיות, וכן איפיון תחזיות מזג האויר (tafor , metar);
- (6) אותות זיהוי אלחוטיים, תדרים ונתונים אחרים בקשר לשירותי ניווט בשטח כאמור;
- (7) פרסומי מידע תעופתי בישראל (a.i.p.), הוראות והודעות המנהל.

267. הנוסיון הדרוש לקבלת הגדר פיקוח שדה

אלה דרישות הנוסיון המזעריות לצורך קבלת הגדר פיקוח שדה:

- (1) חודש שירות בחצי השנה שקדמה להגשת הבקשה בשדה תעופה שלגביו מבוקש ההגדר, תחת השגחתו של מפקח על תנועה אוירית שברשימו הגדר פיקוח שדה, אם המבקש מחזיק בהגדר פיקוח גישה; או
- (2) שלושה חודשי שירות בחצי השנה שקדמה להגשת הבקשה, בשדה תעופה שלגביו מבוקש ההגדר תחת השגחתו של מפקח תנועה אוירית, שברשימו הגדר פיקוח שדה.

268. מיומנות מקצועית

להוכחת מיומנותו המקצועית, על המבקש להפגין בפני בוחן את יכולתו המקצועית בתחום ההגדר המבוקש.

269. זכויותיו של מפקח פיקוח שדה

סימן ג': הגדר פיקוח גישה

הגדר פיקוח שדה מזכה מפקח על תנועה אוירית לשמש כמפקח על שירות פיקוח שדה, ובלבד שהוא בקי בכל הידע המקצועי המתאים הרווח אותה שעה, לגבי שדה התעופה שבו מצויה יחידת הפיקוח על תנועה אוירית שבה הוא מועסק, להנחת דעתו של מנהל אותה יחידה.

סימן ג': הגדר פיקוח גישה

270. כשירות לקבלת הגדר פיקוח גישה

מפקח על תנועה אוירית יא כשיר לקבל הגדר פיקוח גישה אם ברשימו הגדר פיקוח שדה או הגדר פיקוח מרחב ואם הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות מקצועית כמפורט בסימן זה.

271. הידע המקצועי הדרוש לקבלת ההגדר

אלה הנשאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת הגדר פיקוח גישה:

- (1) כללי הגישה והפיקוח האזורי על שדה התעופה שלגביו מבוקש ההגדר;
- (2) נוהלי תיאום בין פיקוח על תנועה אווירית בחלל האוויר שבפיקוחו, ובחלל פיקוח עילי הסמוך לו;
- (3) נהלים באשר לכלי טיס הססים לפי כט"מ, הן לגבי כלי הטיס היוצאים מתחום פיקוח הגישה והן לגבי כלי טיס הנכנסים לתחום פיקוח הגישה;
- (4) אמצעי עזר אלקטרוניים וחזותיים לפיקוח על תנועה אווירית;
- (5) צורת פני הקרקע ותווי קרקע בולטים;
- (6) ההליכים בחיפושם ובהצלה במתקנים ובאמצעי העזר המתאימים;
- (7) הליכים של הזקת שירותי החירום למיניהם;
- (8) זיהוי קיצורים ונתונים אחרים בקשר לדיווחי תצפיות מטאורולוגיות וכן איפיוני תחזיות מזג אויר (tafor-i metar);
- (9) אותות זיהוי אלחוטיים, תדרים ונתונים אחרים בקשר למתקנים ושירותים של ניווט בשטח כאמור;
- (10) פרסומי מידע תעופתי בישראל (a.i.p.), הוראות והודעות המנהל.

272. הנסיון הדרוש לקבלת הגדר פיקוח גישה

דרישות הנסיון המזעריות לקבלת הגדר פיקוח הן חודשיים שירות פיקוח גישה בחצי השנה שקדמה להגשת הבקשה בשדה התעופה שלגביו מבוקש ההגדר תחת השגחתו של מפקח על תנועה אווירית שברשימו הגדר פיקוח גישה.

273. מיומנות מקצועית

להוכחת מיומנותו המקצועית, על המבקש להפגין בפני בוחן את יכולתו המקצועית בתחום ההגדר המבוקש.

274. זכויותיו של מפקח שירות, פיקוח גישה

סימן ד': הגדר פיקוח מרחב

הגדר פיקוח גישה מזכה מפקח על תנועה אווירית לשמש כמפקח על שירות פיקוח גישה ובלבד שיהא בקי בכל הידע המקצועי המתאים הרווח אותה שעה.

סימן ד': הגדר פיקוח מרחב

275. כשירות לקבלת הגדר פיקוח מרחב

מפקח על תנועה אווירית יאה כשיר לקבל הגדר פיקוח מרחב אם עבר קורס אימונים בסיסי בפיקוח מרחב ואם הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות מקצועית כמפורט בסימן זה.

276. הידע המקצועי הדרוש לקבלת הגדר

אלה הנשאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת הגדר פיקוח מרחב:

- (1) צורת פני הקרקע ותווי הקרקע באזור בו הוא מפקח;
- (2) אותות זיהוי אלחוטיים, תדרים ונתונים אחרים המתאימים למתקנים ושירותים של ניווט;
- (3) תדרים, נהלים ונתונים אחרים למתקנים ולשירותים של קשרי רדיו;
- (4) נהלים באוויר, לכלי טיס הססים לפי כט"מ וכט"מ, הן לגבי כלי טיס היוצאים מתחום פיקוח גישה או פיקוח שדה והן לגבי כלי טיס הנכנסים לתחום פיקוח גישה או פיקוח שדה ומועברים ממנו ליחידת פיקוח סמוכות;
- (5) נתאים מטאורולוגיים מיוחדים באזור בו הוא מפקח ומקורות נתונים מטאורולוגיים;
- (6) מצב שדות תעופה ותנועה אווירית;
- (7) תהליכים בחיפושם ובהצלה במתקנים ובשירותים המתאימים;
- (8) פרסומי מידע תעופתי בישראל (a.i.p.), הוראות והודעות המנהל.

277. הנסיון הדרוש לקבלת ההגדר

אלה דרישות הנסיון המזעריות לקבלת הגדר פיקוח מרחב:

- (1) החזיק המבקש בהגדר פיקוח גישה - חודשיים שירות פיקוח מרחב בחצי השנה שקדמה להגשת הבקשה, בשדה התעופה שלגביו מבוקש ההגדר, תחת השגחתו של מפקח על תנועה אווירית שברשימו הגדר פיקוח מרחב; או
- (2) שלושה חודשי שירות כאמור, היכולים להיות חופפים לדרישות הנסיון כאמור בתקנה 259(1).

278. מיומנות מקצועית

להוכחת מיומנותו המקצועית, על המבקש להפגין בפני בוחן את יכולתו המקצועית בתחום ההגדר המבוקש.

279. זכויותיו של מפקח שירות פיקוח מרחב

סימן ה': הגדר פיקוח מ"ם

הגדר פיקוח מרחב מזכה מפקח על תנועה אווירית לשמש כמפקח פיקוח מרחב ובלבד שהוא בקי בכל הידע המקצועי המתאים הרווח אותה שעה.

סימן ה': הגדר פיקוח מ"ם

280. כשירות לקבלת הגדר פיקוח מ"ם

מפקח על תנועה אווירית יאה כשיר לקבל הגדר פיקוח מ"ם אם ברשימו הגדר פיקוח גישה או הגדר פיקוח מרחב, אם סיים בהצלחה קורס אימונים בסיסי של פיקוח מ"ם, ואם הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות מקצועית כמפורט בסימן זה.

281. הידע המקצועי הדרוש לקבלת ההגדר

אלה הנשאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת הגדר פיקוח מ"ם:

- (1) עקרונות מ"ם, מבנהו, פעולתו ומגבלותיו;
- (2) אפיוני כלי טיס מסוגים שונים ומידת השפעתם על פיקוח מ"ם;
- (3) הסביבה וגורמים סביבתיים אחרים בעלי השפעות מהותיות על ביצועי המ"ם;

- (4) השפעות מטאורולוגיות על ביצועי המכ"ם;
- (5) ידיעת נתיבי הטיסה והמגבלות בהם באופן שניהול הטיסה יעשה במירב הבטיחות;
- (6) הכרת מתקני המכ"ם שבשימוש וידיעת מגבלותיהם, לרבות ההשפעות של צורת פני הקרקע המקומיים, של תנאים מטאורולוגיים משמעותיים ושל גורמים משפיעים אחרים;
- (7) נוהלי התיאום שבין יחידת פיקוח במכ"ם לשאר יחידות בקרת התנועה האווירית;
- (8) נוהלי חירום בבקרת מכ"ם;
- (9) נוהלי תקשורת ונוהלי אלחוט דיבור לשירות בקרת מכ"ם;
- (10) נוהלי זיהוי מטרת;
- (11) יישום תקני הפרדה במכ"ם.

282. הניסיון הדרוש לקבלת ההגדר

דרישות הניסיון המזעריות לקבלת הגדר פיקוח מכ"ם הן חודשיים שירות פיקוח מכ"ם, בחצי השנה שקדמה להגשת הבקשה, תחת השגחתו של מפקח על תנועה אוירית שברשימו הגדר מכ"ם.

283. מיומנות מקצועית

להוכחת מיומנות המקצועית, על המבקש להפגין בפני בוחן את יכולתו המקצועית בתחום ההגדר המבוקש.

284. זכויותיו של מפקח פיקוח מכ"ם

הגדר פיקוח מכ"ם מזכה מפקח על תנועה אוירית לשמש כמפקח על שירות פיקוח מכ"ם ובלבד שיהא בקי בכל הידע המקצועי המתאים הרווח אותה שעה.

פרק שלישי: רשיון תדריך מודיעין טיס

285

-

289.

(בוטלו).

פרק רביעי: קצין מבצעי אויר

290. כשירות לקבלת רשיון קצין מבצעי אויר

אדם יהא כשיר לקבל רשיון קצין מבצעי אויר אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) מלאו לו עשרים ואחת שנה;
- (2) הוא קורא, כותב, מבין ומדבר את הלשון העברית והלשון האנגלית;
- (3) הוא הגיש בקשה לרשות הרישוי לקבלת רשיון קצין מבצעי אויר;
- (4) הוא הוכיח ידע מקצועי, ניסיון ומיומנות מקצועית כנדרש בפרק זה;
- (5) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת קצין מבצעי אויר, ששולמה לפי תקנת האגרות.

291. ידע מקצועי הדרוש לקבלת הרשיון

(תיקון התשפ"ג)

אלה הנושאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת רשיון קצין מבצעי אויר:

- (1) חוקת אויר -
 - (א) ההוראות לפי חוק הטיס הנוגעות לבעל רשיון קצין מבצעי אויר וליכולת להורות על יזום טיסה, המשכה, סטייה מנתיבה המתוכנן או סיומה, לשם הבטחת בטיחות כלי הטיס ולשם הבטחת סדירות הטיסה ויעילותה ((להלן בפרק זה - שליטה תפעולית);
 - (ב) נוהלי שירותי התעבורה האווירית;
 - (2) ידע טכני כללי -
 - (א) עקרונות הפעלת מנועים, מערכות ומכשירים במטוס;
 - (ב) מגבלות הפעלה של מטוסים ומנועים;
 - (ג) רשימת ציוד מזערי (mel) ורשימת חריגי תצורה (cdl);
 - (3) חישובי ביצועי מטוס, תכנון טיסה והעמסה -
 - (א) השפעת העמסה ואיזון על ביצועי כלי הטיס ומאפייני הטיסה; חישוב משקל ואיזון;
 - (ב) תכנון טיסה מבצעית; חישובי תצורות דלק וזמנים; נוהלי בחירת שדה משנה; בקרה בשלב השיט; edto;
 - (ג) ביצועי המראה, ובכלל זה אמות מידה ומגבלות לעניין אורך מסלול, טיפוס ומכשולים;
 - (ד) ביצועים בשיט, ובכלל זה גובהי טיסה מזעריים ותכנון התמודדות עם מצבי חירום כגון אובדן מנוע, אובדן דיחוס או גלגלים פתוחים;
 - (ה) ביצועי נחיתה, ובכלל זה אמות מידה ומגבלות לעניין טיפוס בגישה (approach climb) ואורך מסלול;
 - (ו) הכנת תוכנית טיסה והגשתה;
 - (ז) עקרונות בסיסיים של מערכות תכנון ממוחשבות;
 - (4) ביצועי אנוש - ביצועי אנוש הנוגעים למטלות שליטה תפעולית, ובכלל זה עקרונות ניהול אימונים וטעויות (tem);
 - (5) מטאורולוגיה -
 - (א) מטאורולוגיה תעופתית; תנועת מערכות לחץ; מבנה חזיתות, ומקורות של תופעות מזג אוויר משמעותיות המשפיעות על תנאי המראה, השיט וההנמכה ומאפייניהן;
 - (ב) פיענוח ויישום של דוחות, מפות ותחזיות מטאורולוגיות; קודים וראשי תיבות נהוגים; נוהלי קבלת מידע מטאורולוגי ושימוש בו;
 - (6) נוטות - עקרונות הניווט האווירי, בדגש על טיסה לפי כט"מ;
 - (7) נהלים מבצעיים -
 - (א) שימוש במסמכים תעופתיים ונוהלי הפעלה מקובלים;
 - (ב) נהלים תפעוליים להובלת מטענים וחומרים מסוכנים;
 - (ג) נהלים הנוגעים לתאונות ותקריות כלי טיס, נוהלי חרום;

- (ד) נהלים הנוגעים לחטיפה ופגיעה בכלי טיס;
 (8) עקרונות טיסה - עקרונות טיסה המותאמים לסוג כלי הטיס;
 (9) תקשורת רדיו - נהלים לתקשורת עם כלי הטיס ותחנות קרקע הנוגעות לעניין.

292. הניסיון הדרוש לקבלת הרשיון

(תיקונים: התשס"ה, התשפ"א)

אלה דרישות הניסיון המזעריות לצורך קבלת רישיון קצין מבצעי אוויר:

- (1) מתקיים במבקש אחד מאלה:
 (א) הוא בעל ניסיון של שנתיים לפחות של שירות בשלוש השנים שקדמו להגשת הבקשה לרישיון באחד התפקידים או בתפקידים אחדים המפורטים בפסקאות משנה (1) עד (3), ובלבד שאם שירת בתפקידים אחדים, תקופת השירות שלו באלה שבהם שירת לא תפחת משנה אחת בכל תפקיד:
 (1) איש צוות אוויר בתובלה אווירית מסחרית או במבצעים צבאיים סדירים;
 (2) מטאורולוג בארגון המספק שירותי שליטה תפעולית לכלי טיס בתובלה אווירית מסחרית, או במבצעים צבאיים סדירים;
 (3) פקח טיסה;
 (ב) הוא בעל ניסיון של שנה אחת לפחות של שירות בתפקיד עוזר בשיגור כלי טיס לתובלה אווירית מסחרית או למבצעים צבאיים סדירים;
 (ג) הוא השלים בהצלחה תוכנית אימונים שאישר לו המנהל;
 (2) המבקש ביצע מטלות שליטה תפעולית בפיקוחו של בעל רישיון קצין מבצעי אוויר במשך 90 ימי עבודה לפחות בששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה.

293. מיומנות מקצועית

(תיקון התשפ"א)

להוכחת מיומנות המקצועית על המבקש להפגין לפני בוחן את יכולתו ואת כושרו ביצוע באופן ראוי לקצין מבצעי אוויר, בפעולות אלה:

- (1) זיהוי והשגה של נתונים תעופתיים וכל מידע אחר הנוגע לניתוח מצבים תפעוליים וניתוח סיכונים;
 (2) זיהוי והערכה של גורמי הסיכון להפעלת טיסה והשלכותיהם האפשריות;
 (3) זיהוי פעולות שיש לנקוט אותן בתרחישים מייצגים, והערכתן בהתחשב בסיכון ובהשפעה על בטיחות הטיסה וסדירותה;
 (4) החלטה בדבר דרך פעולה מתאימה על סמך המדיניות ותחומי האחריות המפורטים בספר העזר למבצעים;
 (5) יישום נהלים לתפעול רגיל (normal) ולתפעול בלתי רגיל (abnormal) מספר העזר למבצעים לייזום, תכנון, המשך הטיסה, לסיום הטיסה ולהסטה לשדה אחר בראיית בטיחות כלי הטיס, והיעילות והסדירות של הפעלתו;
 (6) ביצוע ניתוח מדויק ומקובל מבחינה מבצעית של מזג אוויר; יצירת תדריך תקף מבחינה מבצעית לגבי תנאי מזג האוויר השרירים בנתיב מסוים; חיזוי מגמות בתנאי מזג האוויר הנוגעות לתובלה אווירית תוך ציון הנתונים הנוגעים לשדה היעד ולשדות המשנה;
 (7) זיהוי ויישום המגבלות המבצעיות והמינימום בשים לב לתנאי מזג האוויר, מצב כלי הטיס ותהליכי הניווט המתאימים;
 (8) החלטה בדבר הנתיב המתאים ביותר לקטע טיסה נתון ויצירת תוכנית טיסה מתאימה באופן ידני או ממוחשב;
 (9) מעקב וסיוע לטיסה בתנאי מזג אוויר קיצוניים, אמיתיים או מדומים, כפי שישמים לתפקידיו של בעל רישיון קצין מבצעי אוויר;
 (10) זיהוי וניהול איזונים וטעויות (tem);

294. זכויותיו של קצין מבצעי אוויר

סימן א': כללי

קצין מבצעי אוויר זכאי לשמש ככזה לגבי כל נתיב או קטע ממנו אשר ביחס אליו הוא ממלא את דרישות המינימום בהכשרה נתיבית כפי שיורה המנהל.

פרק חמישי: מקפל מצנחים ומקפל מצנחים בכיר

סימן א': כללי

295. הגדרות

בפרק זה:

"מקפל" - מקפל מצנחים ואורזם.

296. הגדרי קיפול מצנחים

(א) הגדרי קיפול מצנחים הם:

- (1) הגדר מושבי;
 (2) הגדר גב;
 (3) הגדר חזה;
 (4) הגדר ברכיים.

(ב) מחזיק ברשיון מקפל מצנחים הזכאי לקבל רשיון מקפל מצנחים בכיר זכאי לכך שההגדרים שהיו ברשיון הראשון יועברו לרשיונו השני.

297. תנאים לקבלת הגדר נוסף

סימן ב': רשיון מקפל מצנחים

מחזיק ברשיון מקפל מצנחים או ברשיון מקפל מצנחים בכיר המבקש הגדר נוסף על ההגדרים שברשיונו:

- (1) יוכיח נסיון מזערי של קיפול עשרים מצנחים מאותו סוג שלגביו מבוקש ההגדר, בהתאם להוראות יצרן ובהשגחתו של מחזיק רשיון מקפל מצנחים בכיר שבו הגדר לאותו סוג מצנחים, או בהשגחתו של מקפל מצנחים המשרת בצה"ל ברמה דומה, שבוצעו תוך השנתיים שקדמו להגשת הבקשה;
 (2) להוכחת מיומנותו המקצועית יפגין בפני בוחן את יכולתו בקיפול ובהחזקת סוג המצנחים לגביו מבוקש ההגדר.

סימן ב': רשיון מקפל מצנחים

298. כשירות לקבלת רשיון מקפל מצנחים

אדם יהא כשיר לקבל רשיון מקפל מצנחים אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) מלאו לו שמונה עשרה שנה;

- (2) הוא קורא, כותב, מבין ומדבר את הלשון העברית והלשון האנגלית;
(3) הוא הגיש בקשה לרשות הרישוי לקבלת רשיון מקפל מצנחים;
(4) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות מקצועית כנדרש בסימן זה, הכל בהתאם להגדר המבוקש;
(5) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רשיון מקפל מצנחים ששולמה לפי תקנות האגרות.

299. ידע מקצועי הדרוש לקבלת הרשיון

אלה הנשאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת רשיון מקפל מצנחים:

- (1) מבנהו, קיפול ואחזקתו של מצנח מסוג מסויים לשימוש רגיל;
(2) השימוש בו;
(3) הוראות היצרן לגביו;
(4) הוראות סימן זה.

300. הנסיון הדרוש לקבלת הרשיון

דרישות הנסיון המזעריות לצורך קבלת רשיון מקפל מצנחים הן קיפול עשרים מצנחים מהסוג שלגביו מבוקש ההגדר, בהתאם להוראות היצרן ובהשגחתו של מחזיק רשיון מקפל מצנחים בכיר.

301. מיומנות מקצועית

(א) להוכחת מיומנותו המקצועית על המבקש להפגין בפני בוחן את יכולתו בקיפול ובאחזקה של לפחות סוג אחד של מצנח לשימוש רגיל המתאים להגדר שאותו הוא מבקש.

(ב) הוראת תקנת משנה (א) לא תחול על -

- (1) חייל או אזרח העובד בצבא הגנה לישראל או בצבא של מדינה זרה, או היה כזה בשנים עשר החודשים שקדמו להגשת הבקשה; וכן
(2) משרת או שירת בשנים עשר החודשים שקדמו להגשת הבקשה כמקפל מצנחים עבור אותו צבא.

302. זכויות מקפל מצנחים

סימן ג': רשיון מקפל מצנחים בכיר

מחזיק ברשיון מקפל מצנחים רשאי לקפל או לאחזק, למעט ביצוע תיקון גדול, כל סוג מצנחים שלגביו יש ברשיונו הגדר.

סימן ג': רשיון מקפל מצנחים בכיר

303. כשירות לקבלת רשיון מקפל מצנחים בכיר

אדם יהא כשיר לקבל רשיון מקפל מצנחים בכיר אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) מלאו לו שמונה עשרה שנה;
(2) הוא קורא, כותב, מבין ומדבר את הלשון העברית והלשון האנגלית;
(3) הוא הגיש בקשה לרשות הרישוי לקבלת רשיון מקפל מצנחים בכיר;
(4) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות מקצועית כנדרש בסימן זה, הכל בהתאם להגדר המבוקש;
(5) הוא המציא לרשות הרישוי קבלה על תשלום אגרת רשיון מקפל מצנחים בכיר ששולמה לפי תקנות האגרות.

304. הידע המקצועי הדרוש לקבלת הרשיון

אלה הנשאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת רשיון מקפל מצנחים בכיר:

- (1) מבניהם, קיפולם, אריתם ואחזקתם של שני סוגי מצנחים לשימוש רגיל;
(2) השימוש בהם;
(3) הוראות היצרן לגביהם;
(4) הוראות סימן זה והוראות הפרק החמישי לתקנות הטיס (בטיחות בתעופה אזרחית), התשכ"א-1961.

305. הנסיון הדרוש לקבלת הרשיון

אלה דרישות הנסיון המזעריות לצורך קבלת רשיון מקפל מצנחים בכיר:

- (1) נסיון של חמש שנים בקיפול מצנחים;
(2) קיפול מאתיים מצנחים לשימוש רגיל ומהם מאה מצנחים מכל סוג שבוצעו בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה.

306. מיומנות מקצועית

להוכחת מיומנותו המקצועית על המבקש להפגין בפני בוחן את יכולתו בקיפול ובאחזקה של שני סוגי מצנחים לשימוש רגיל המתאימים להגדרים שאותם הוא מבקש, ואת יכולתו לפקח על אחרים בפעולות קיפול ואחזקה כאמור.

307. זכויות מקפל מצנחים בכיר

מחזיק ברשיון מקפל מצנחים בכיר רשאי:

- (1) לקפל, לאחזק ולשנות כל סוג של מצנחים שלגביו יש לו הגדר;
(2) להדריך או לפקח על בני אדם אחרים בהליכים ובשיטות נכונות בכל הקשור בקיפול, אחזקה, שינוי ושימוש בסוג המצנחים שלגביו יש לו הגדר.

חלק ו': הגדרי מאמן שאינו טייס

פרק ראשון: הגדר מאמן טכנאי טיס

308. כשירות לקבלת הגדר מאמן טכנאי טיס

טכנאי טיס יהיה כשיר לקבל הגדר מאמן טכנאי טיס אם נתמלאו בו כל אלה:

- (1) הוא עבר בהצלחה קורס מאמנים של טכנאי טיס לפי תכנית למודים שאושרה על ידי רשות הרישוי;
(2) הוא עמד במבחן טיסה בכלי טיס שבו הוא עומד לאמן, להנחת דעתה של רשות הרישוי;
(3) הוא ביצע לא פחות מאלף שעות טיסה כטכנאי טיס.

309. זכויות מאמן טכנאי טיס והגבלותיו

(א) מאמן טכנאי טיס זכאי:

(1) לאמן מתעודים לקבל רישיון טכנאי טיס;

(2) לאמן בעלי רישיון טכנאי טיס המתעודים לקבל הגדר נוסף ברשינום.

(ב) לא יאמן טכנאי טיס אלא בכלי טיס שמותר לו ברשינום לשמש בו כטכנאי טיס, מדגם שבו ביצע בשנה שקדמה לאותו אימון לפחות מאה שעות טיסה כטכנאי טיס ושאושר לו בהגדרו על ידי רשות הרישוי לאחר שעבר לגביו מבחן בטיסה.

פרק שני: הגדר מאמן מפקח על תנועה אווירית

310. כשירות לקבלת הגדר מאמן מפקח על תנועה אווירית

(תיקון התשמ"ב)

מפקח על תנועה אווירית יאה כשיר לקבל הגדר מאמן מפקח על תנועה אווירית אם נתמלאו בו שני אלה:

(1) הוא מחזיק בהגדרי פיקוח על תנועה אווירית הדרושים לעמדה שבה הוא מאמן;

(2) הוא הוכיח ידע מקצועי, נסיון ומיומנות מקצועית כמפורט בפרק זה.

311. הידע המקצועי הדרוש לקבלת ההגדר

(תיקון התשמ"ב)

אלה הנושאים שהבקאות בהם דרושה להוכחת הידע המקצועי לצורך קבלת הגדר מאמן מפקח על תנועה אווירית:

- (1) עקרונות הדרכת פיקוח על תנועה אווירית, לרבות תהליך הלמידה, יסודות תכנון ההדרכה ועקרונות פסיכולוגיה חברתית, שימוש בעזרי הוראה, הערכת שגיאות המתלמד ודרכי תיקון ואחריות המדריך;
- (2) שיטות הדרכה;
- (3) ידע מקצועי כמפורט בסימנים ב' עד ה' בפרק השני לחלק ה'.

א.311

(בוטלה).

312. הנסיון הדרוש לקבלת ההגדר

דרישות הנסיון המזעריות לצורך קבלת הגדר מאמן מפקח על תנועה אווירית הן חמש שנות נסיון כמפקח על תנועה אווירית.

313. מיומנות מקצועית

להוכחת מיומנותו בהדרכה על המבקש להפגין בפני בוחן את יכולתו כמדריך הן בהעברת ידע מקצועי והן בהדרכה מעשית.

314. זכויותיו של מאמן מפקח על תנועה אווירית

מאמן מפקח על תנועה אווירית זכאי -

(1) להדריך מתלמדים לקבלת רישיון מפקח על תנועה אווירית או לקבלת הגדר כאמור בתקנה 260;

(2) לפקח על עבודתו השוטפת של מפקח על תנועה אווירית ביחידות הפיקוח השונות.

315. שימוש בזכויות הגדר

לא ישתמש מאמן מפקח על תנועה אווירית בזכויות הגדרו אלא אם אימן במשך שנים עשר החודשים שקדמו לפחות עשרה מתלמידים. לא עמד המאמן בדרישה זו, יוכיח מיומנותו בהדרכה בפני בוחן כאמור בתקנה 313.

פרק שלישי: הגדר מאמן תדריך מודיעין טיס

316

-

320

(בוטלה).

חלק ז': תעודת איש צוות

321. כשירות לקבלת תעודת איש צוות

[תיקון התשמ"ט (מס' 2)]

המנהל רשאי לתת לאדם תעודת איש צוות אם הוכח, להנחת דעתו, כי הוא אחד מאלה:

(1) עובד קבוע בשירות מפעיל, המשמש בתפקיד של איש צוות או של איש צוות אוויר;

(2) איש חיל האוויר בצבא הגנה לישראל, היוצא מישראל בתפקיד איש צוות או משקיף טיסה;

(3) מפקח;

(4) ממלא אחר תנאים מיוחדים שקבע המנהל.

322. תנאים למתן תעודת איש צוות

(א) לא תינתן תעודת איש צוות למי שזכאי לה לפי פרק זה אלא אם הוא מחזיק אותה שעה ברשינות ובהגדרים הנחוצים לתפעולו של כלי הטיס בזמן הטיסה.

(ב) לא תינתן תעודת איש צוות, אלא אם הוכיח המפעיל להנחת דעתו של המנהל, כי איש הצוות נחוץ לשם מילוי תפקיד בכלי טיס בזמן הטיסה.

323. בקשה לתעודת איש צוות

(א) בקשה לתעודת איש צוות למי שזכאי לה לפי פרק זה תוגש למנהל על ידי מפעיל, או על ידי הרשות המתאימה לכך בצבא ההגנה לישראל, הכל לפי הענין.

(ב) בבקשה לתעודת איש צוות, שהזכאי לה הוא עובד קבוע בשירות מפעיל המשמש בתפקיד איש צוות או איש צוות אוויר, יצוינו הפרטים האישיים שלו ויצורפו אליה אישור על היותו עובד קבוע בשירות המפעיל ושתי תמונות דרכון; לגבי איש צוות - יצורף גם אישור על העדר הרשעות פליליות שניתן בתשעים הימים שקדמו להגשת הבקשה.

324. זכויות מחזיק בתעודת איש צוות

- (א) תעודת איש צוות תשמש לזיהוי המחזיק בה בעת היציאה מישראל והכניסה אליה.
- (ב) תעודת איש צוות עשויה להקנות למחזיק בה רשות כניסה ללא דרכון ואשרות כניסה למדינת חוץ שאימצה ללא סייג את האמור בספח 9 לאמנת הארגון.
- (ג) תעודת איש צוות אינה פוטרת את המחזיק בה מחובה לשאת את כל המסמכים שאזרח או תושב ישראל חייב לשאתם בעת היציאה מישראל.
- (ד) תעודת איש צוות אינה פוטרת את המחזיק בה מחובה לשאת דרכון ואשרות כניסה למדינות בהן הוא נדרש או עשוי להידרש לשאתם או להציגם.

325. חובות המפעיל לגבי תעודת איש צוות

- (א) המפעיל יודא כל אלה:
- (1) שהמחזיק בתעודת איש צוות יעשה בה שימוש אך ורק במסגרת מילוי תפקידו בשירות המפעיל;
 - (2) שהמחזיק בתעודת איש צוות יצא מישראל בהתאם לחוק;
 - (3) ששם כל מחזיק בתעודת איש צוות ייכלל בטופס המצהר (מניפסט) וברשימה השמית של אנשי הצוות.
- (ב) חובות המפעיל לגבי תעודת איש צוות, כמפורט בתקנת משנה (א) יחולו בשינויים המתאימים, הכל לפי העניין, גם על הממונה על איש חיל האוויר בצבא ההגנה לישראל, ועל הממונה על מי שממלא אחר תנאים מיוחדים שקבע המנהל.

326. חובות המחזיק בתעודת איש צוות

- אלה חובותיו של המחזיק בתעודת איש צוות:
- (1) המחזיק בתעודת איש צוות יעשה בה שימוש רק במסגרת מילוי תפקידו בשירות המפעיל, בשירות חיל האוויר בצבא הגנה לישראל, או בשירות הממונה עליו, הכל לפי העניין, כששמו רשום על גבי התעודה;
 - (2) מחזיק בתעודת איש צוות אשר תעודתו אבדה או נגנבה, יודיע על כך לאלתר למנהל, למשרתת ישראל ולמפעיל.

327. התלייה או ביטול תעודת איש צוות

הוכח, להנחת דעת המנהל, כי נעשה שימוש לרעה בתעודת איש צוות, רשאי הוא להתלות התעודה או לבטלה.

328. פקיעתה של תעודת איש צוות

- (א) תעודת איש צוות תהא תקפה כל עוד לא בוטלה או הותלתה על ידי המנהל ולא ארע אחד מאלה למחזיק בה:
- (1) רשיון עובד הטיס שלו בוטל או הותלה;
 - (2) הוא נפטר;
 - (3) הוא חדל להיות עובד קבוע בשירות המפעיל;
 - (4) הוא סיים תפקידו בחיל האוויר בצבא הגנה לישראל;
 - (5) הוא חדל למלא אחר התנאים המיוחדים שקבע המנהל.
- (ב) תעודת איש צוות שבוטלה, הותלתה או שפקע תקפה, תוחזר למנהל תוך חמישה עשר יום מיום הביטול, ההתלייה או אירוע המאורע המפקיע.

חלק ח': הוראות שונות

329. סמכות השר ליתן פטור

(תיקון התשמ"ח)

המנהל רשאי לפטור מבקש רשיון או תעודה הניתנים על פי תקנות אלה ממילוי אחר דרישות תקנות אלה, כולן או מקצתן, אם הוכיח המבקש, להנחת דעתו, ידיעה מקצועית, נסיון ומיומנות מקצועית.

329א.

חובת ביטוח תנאי לאישור תכנית הדרכה אישית

11

(תיקון התשע"ח)

רשות הרישוי לא תאשר תכנית אימונים ופיקוח לשם הוראת טיסה מעשית לרישיון טיס או הגדר שבו שלא במסגרת בית ספר להוראת טיס, אלא אם כן המדריך הציג אישור מאת מבטח כי קיים חוזה ביטוח תקף, בגבולות האחריות ובתנאים המפורטים בתקנות הטיס (חובת ביטוח בהפעלה מסחרית של כלי טיס), התשע"ח-2017.

330. הוראות מעבר

רשימות לעובדי טיס, הגדרים ותעודות שניתנו לעובדי טיס לפי תקנות הטיס (רשימות לעובדי טיס), התשט"ז-1956, ושהיו בתוקף ערב תחילתן של תקנות אלה, יראו אותם כאילו ניתנו לפי תקנות אלה, אלא אם נאמר אחרת בתקנות אלה.

331. עונשין

העובר על הוראה מהוראות תקנות אלה, דינו מאסר ששה חודשים או קנס אלף שקלים או שני העונשים כאחד.

332. ביטול

תקנות הטיס (רשימות לעובדי טיס), התשט"ז-1956 - בטלות.

333. תחילה

תחילתן של תקנות אלה היא ששה חודשים לאחר פרסומן.

תוספת ראשונה

(תקנה 61)

פרק 1 - דרישות רפואיות לרישוי עובדי טיס

(תיקונים: התשס"ה, התשע"ה, התשע"ו)

1.1 (א) דרגת בריאות סוג 1 (class i medical assesment) למחזיקי רישונות או מבקשי רישונות אלה:

(1) רישיון טייס מסחרי - אירון, רטורקפט, ספינת אוויר ואירון זעיר;

(2) רישיון טייס בנתיבי תובלה - אירון והליקופטר;

(3) (נמחקה);

(4) (נמחקה).

(ב) דרגת בריאות סוג 2 (class ii medical assesment) למחזיקי רישונות או מבקשי הרישונות האלה:

(1) רישיון טייס פרטי - אירון, רטורקפט, ספינת אוויר ואירון זעיר;

(2) רישיון טייס ובו הגדר דאון;

(3) (נמחקה);

(4) רישיון טייס ובו הגדר בלון מאויש;

(5) רישיון אלחוטאי טיס;

(6) רישיון נווט טיס;

(7) רישיון טכנאי טיס;

(8) רישיון טייס מתלמד.

(ג) דרגת בריאות סוג 3 (class iii medical assesment) למחזיקי רישונות או מבקשי הרישונות האלה:

(1) ¹² -מפקח על תנועה אירית.

הצהרה

רפואית

ויותר על

סודיות

רפואית

1.2 ומסמכים

(תיקון התשע"ו)

1.2 מ.ב.ק.ש תעודה רפואית (להלן - מבקש) יספק לרופא הרשות כל פרט או מסמך שידרש בהקשר למצבו הבריאותי והנפשי, עבור הרפואי, מצבם ועברם הרפואי של בני משפחתו ומחלות תורשתיות במשפחה; אי מסירת ידיעות וסילוף עובדות מהווה עבירה ועלול להביא להעמדתו לדין של המבקש.

חובת

דיווח

על

ממצא

1.3 רפואי

(תיקון התשע"ו)

1.3 על רופא רשות הבודק לדווח לרשות הרישוי על ממצא חיובי גם כאשר אין הממצא החיובי יכול, לדעתו, להוות סכנה לבטיחות הטיסה.

דרישות

לחידוש

תעודה

1.4 רפואית

1.4 הדרישות הרפואיות לחידוש תעודה רפואית זהות לאלו שנדרשו בעת הבדיקה הרפואית הראשונה, פרט למקרים חריגים שצוינו במפורש.

(ד) ¹³ -דרישות לדרגות בריאות (סוגים 1, 2 ו-3).

בדיקות

רפואיות

ודרישות

גופניות

1.5 1.6 ונפשיות

¹⁴

1.5 מ.ב.ק.ש תעודה רפואית כמפורט בפרק זה יעבור -

(א) בדיקה רפואית, גופנית ונפשית;

(ב) בדיקות כושר ראייה ומבחן צבעים;

(ג) בדיקות שמיעה.

1.6 ¹⁴ -למבקש תעודה רפואית לצוות אוויר לא יהיו:

- (א) פגמים גופניים בין אם מולדים או נרכשים;
(ב) נכות פעילה או בלתי פעילה, חדה או כרונית;
(ג) תוצאות לוואי או מצג לאחר פציעה, חבלה או ניתוח העלולים לפגוע בכושרו להפעיל בבטיחות כלי טיס באויר בכל גובה שהוא בטיסה ממושכת או בטיסה קשה.

פרק 2 - דרישות רפואיות כלליות (סוג 1) (פרקים 2-4)

מחלה

2.1 גופנית

2.1 למבקש אין פגמים מולדים או נרכשים, נכות גופנית פעילה או בלתי פעילה, חדה או כרונית, מצב או תוצאות לוואי לאחר פציעה, חבלה או ניתוח - העלולים לפגוע בכושרו להפעיל בבטיחות כלי טיס באויר בכל גובה שהוא בטיסה קשה.

מחלה

2.2 התקפית

2.2 למבקש אין מחלה או נכות העלולים להביאו פתאום למצב בו לא יהיה מסוגל להפעיל בצורה בטוחה כלי טיס.

ליקוי

2.3 2.4 2.5 2.6 2.7 2.8 2.9 10.112.122.132.142.152.162.172.182.נפשי

(תיקון התש"ו)

2.3 האבחנה הקלינית המתייחסת למצב המבקש או לעברו הרפואי של המבקש אינם מצביעים על קיום ליקויים העלולים להביאו למצב בו לא יהיה מסוגל להפעיל בבטיחות ובבטחון את הזכיות, ולמלא בבטיחות את החובות, בהתאם לרשיון או להגדר המבוקשים, כגון במצבים אלה:

(1) מצב פסיכוטי פעיל או ברמסיה;

(2) אלכוהוליזם או התמכרות לסמים;

(3) אישיות בלתי יציבה (בעיות הסתגלות);

(4) כל ליקוי נפשי אחר על רקע תסמונת אורגנית.

מחלת כפיין ומערכת העצבים

2.4 האבחנה הקלינית המתייחסת למצב המבקש או לעברו הרפואי אינם מצביעים על אחד מאלה:

(1) מחלה מתקדמת או יציבה של מערכת העצבים אשר תוצאותיה עלולות להפריע להפעיל בבטיחות ובבטחון את כלי הטיס;

(2) מחלת הכפיין בכל צורתה;

(3) התקפי איבוד הכרה חסרי הסבר רפואי משביע רצון;

(4) הפרעות במערכת העצבים.

חבלה בראש

2.5 המבקש אינו סובל מחבלה בראשו אשר תוצאותיה עלולות להפריע להפעלה בטוחה של כלי טיס.

[14].] לסעיף 1.6 אין כותרת שוליים במקור.

מחלת לב וכלי דם

(תיקון התשע"ו)

2.6 (א) למבקש אין מום מולד או נרכש במערכת הלב וכלי הדם העלולים להפריע לו להפעלה בטוחה של כלי טיס.

(ב) עברו הרפואי של המבקש אינו מצביע על אוטם שריר הלב.

(ג) התופעות המפורטות להלן לא יביאו בהכרח לפסילת המבקש מלקבל תעודה:

(1) אי סדירות קצב נשימתי (respiratory arrhythmia);

(2) הופעה מידי פעם של פעימות אקסטרא-סיסטולות הנעלמות תוך תרגול מתאים;

(3) דופק מהיר כתוצאה מהתרגשות או פעילות;

(4) דופק איטי שאינו קשור בחסם פרוזדור חדרי (atrio ventricular block).

(ד) בדיקת לב אלקטרוקארדיוגרפית תהווה חלק בלתי נפרד מבדיקות הלב שעל המבקש לעמוד בהן במקרים האלה:

(1) לצורך קבלת רישיון או הגדר;

(2) לצורך חידוש זכויות רישיון או הגדר -

(א) אם מלאו למבקש שלושים שנים אך טרם מלאו לו חמישים שנים - אחת לשנתיים;

(ב) אם מלאו למבקש חמישים שנים - אחת לשנה;

(3) אם סבר הרופא כי הדבר דרוש לקביעת התאמתו הבריאותית למלא את תפקידו לפי הרישיון או ההגדר.

(ה) אין בכוחה של בדיקת לב אלקטרוקארדיוגרפית שגרית, ללא בדיקות קליניות משלימות של מערכת הלב וכלי הדם, כדי לפסול את המבקש.

לחץ דם ומחזור דם

(תיקונים: התשס"ה, התשע"ו)

2.7 (א) לחץ דם סיסטולי ודיאסטולי הוא תקין.

(ב) המבקש אינו לוקח סמים לוויסות לחץ דם גבוה, למעט סמים אשר על פי קביעת רופא הרשות אין בהם כדי להפריע להפעלה בטוחה של כלי הטיס.

כלי דם

2.8 המבקש אינו סובל מהפרעה משמעותית במבנה או בתפקוד של מערכת כלי הדם.

דרכי הנשימה

2.9 המבקש חופשי מליקוי תפקודי חד וממחלה פעילה של הריאות, הבינה (mediastinum) או הצדר (pleura). בכל מקרה של ספק, על הרופא הבודק להיעזר בבדיקת רנטגן לצורך האבחנה.

(א) בדיקה רדיוגרפית של החזה תבוצע כחלק מהבדיקה המקורית של המבקש, ותחזור לאחר מכן תקופתית, לפי הענין.

(ב) מבקש הסובל מאחת ממחלות דרכי הנשימה או מהתופעות המפורטות להלן יפסל מלקבל תעודה:

(1) פגם נרחב בדופן החזה עם תמט בית החזה;

(2) ירידה בנפח הנשימה בגבהים בעקבות מצב שלאחר ניתוח ריאה;

(3) גנחת הריאה (pulmonary emphysema).

שחפת פעילה ובלתי פעילה

2.10 (א) שחפת פעילה של הריאות או ליקויים סמויים או בלתי סמויים שנתרפאו הידועים כשחפתיים או אשר הם לכאורה שחפתיים במקורם - אין בהם כדי להביא בהכרח לפסילתו של המבקש.

(ב) בהעדר תסמונת קלינית המטילה ספק באשר למידת הפעילות של מחלה, ליקוי או פגם - ייפסל המבקש זמנית לתקופה של שלושה חדשים לפחות מתאריך הבדיקה בה נתגלה הליקוי.

(ג) השוואה בין הבדיקה הרדיוגרפית שלקחה בתום התקופה האמורה בפסקת משנה (ב) ובין הבדיקה הרדיוגרפית הראשונית תקבע את כשירותו של המבקש תעודה לתקופה של שלושה חדשים.

(ד) לאחר שבשמונה בדיקות רדיוגרפיות רצופות שבוצעו בפרקי זמן קבועים של כל שלושה חדשים לא נמצאו שינויים בהשוואה הרדיוגרפית הראשונית ולא נתגלו סימנים המעידים על התפשטות מחלה, ליקוי או פגם - ניתן לקבוע כי המחלה, הליקוי או הפגם התרפאו או הם בלתי פעילים.

מחלות מעיים וקיבה

2.11 (א) המבקש אינו סובל ממחלה מתישה עם ליקוי רציני בתפקוד של מערכת הקיבה והמעיים.

(ב) המבקש אינו סובל מהתערבות כירורגית במערכת העיכול או מעבר רפואי העלול לגרום לאובדן פתאומי של כושר בטיסה ובמיוחד מכל עצירות שמקורה בהצרה או בלחץ במערכת העיכול.

(ג) למבקש אין בקע במפשעה או במקום אחר.

מצב לאחר ניתוח מעברי המרה או מערכת העיכול

2.12 מבקש, שבניתוח דרכי המרה או של מערכת העיכול נכרת או הוטה חלקית או כללית אחד האברים האמורים, ייפסל מלקבל תעודה, אלא אם כן רופא הרשות קבע, לאחר שעיין בפרטי הניתוח כפי שהומצאו לו מטעם בית החולים בו בוצע הניתוח, כי לניתוח אין השפעה העלולה להביא את המבקש למצב של אובדן פתאומי של כושר בטיסה.

הפרעות מטבוליות

(תיקון התשע"ו)

2.13 המבקש אינו סובל מהפרעות מטבוליות, תזונתיות או מהפרעות במערכת בלוטות הפרשה פנימיות, העוללות להפריע לו להפעלה בטוחה של כלי טיס.

סכרת

2.14 מבקש הסובל מסכרת מאוזנת ללא תרופות ייחשב ככשר מבחינה רפואית.

טחול

2.15 המבקש אינו סובל בקביעות מהגדלה בולטת או בינונית של הטחול.

קשרי לימפה ומחלות דם

2.16 המבקש אינו סובל בצורה כרונית מהגדלה של קשרי הלימפה וממחלות דם.

מחלות כליות ודרכי השתן

2.17 (א) למבקש אין סימנים של מחלת כליות.

(ב) המבקש אינו סובל ממחלות מעברי השתן וממחלות אברי המין; מחלה זמנית תביא לפסילה זמנית בלבד.

(ג) שתן המבקש נקי מאלמנטים שנקבעו כפתולוגיים.

טיפול כירוגי בכליות

(תיקון התשע"ו)

2.18 (א) המבקש חפשי מכל תולדה של מחלה או של טיפול כירורגי בכליות ובדרכי השתן העלולים להביא לאובדן כושר פתאומי ובמיוחד מכל הפרעה שמקורה בהצרה או בלחץ בכליות ובדרכי השתן.

(ב) מקרה של כריתת כליה שאינה מלווה בלחץ דם גבוה או באורמיה לא יפסול את המבקש, בהכרח, מלקבל תעודה.

(ג) מבקש שבניתוח בדרכי השתן נכרת או הוטה, כללית או חלקית, אחד מאברי מערכת דרכי השתן - ייפסל מלקבל תעודה רפואית, אלא אם כן רופא הרשות קבע, לאחר שעיין בפרטי הניתוח כפי שהומצאו לו מטעם בית החולים בו בוצע הניתוח, כי לניתוח אין השפעה העלולה להביא את המבקש למצב של אובדן פתאומי של כושר בטיסה.

2.19 עגבת

(תיקון התשע"ו)

2.19 מבקש שהיה חולה אי פעם בעגבת יידרש להוכיח לשביעות רצונו של רופא הרשות כי קיבל טיפול נאות במחלה וכי המחלה התרפאה כליל.

מחלות

נשים

2.20 והריון

2.20 בנוסף לאמור בתוספת זו - מבקשת אינה סובלת מהפרעות וסת שאינן ניתנות לריפוי המגבילות את כושרה והעוללות להפריע להפעלה בטוחה של כלי טיס.

גמר

2.21 והריון

(תיקון התשע"ו)

2.21 בנוסף לאמור בתוספת זו - מבקשת לאחר לידה, הפסקת הריון או ניתוח גניקולוגי לא תשמש בתפקידיה בהתאם לרשיון שבידה אלא לאחר שרופא הרשות או ועדה רפואית בדקו אותה ומצאו שהיא כשירה לשמש בתפקידה על פי הרשיון.

מחלות

עצמות

2.22 ושרירים

2.22 (א) המבקש אינו סובל ממחלה פעילה או מוגבלת של העצמות, הפרקים, השרירים או הגידים או מכל תוצאה פיזית של מום מלידה או מום שנרכש.

(ב) מבקש הסובל מתוצאות פונקציונליות של חבלה או ליקוי בעצמות, בפרקים, בשרירים או בגידים או מפגמים אנטומיים מסויימים שאין בהם כדי להפריע להפעלה בטוחה של כלי טיס בכל גובה שהוא

ובמשך טיסה ממושכת או קשה, לא ייפסל בהכרח מלקבל תעודה.

2.23 המבקש חפשי מהפגמים האלה:

- (1) מחלה חדה או כרונית של האוזן הפנימית או של האוזן התיכונה;
- (2) נקב של תוף האוזן שלא נרפא; מבקש הסובל מנקב יבש או בודד ממקור שאינו מידבק - לא ייפסל בהכרח מלקבל תעודה;
- (3) סתימה תמידית של הצצרות השמע;
- (4) הפרעות תמידיות של מנגנון המבוך; מצבי הפרעה זמניים עשויים לפסול את המבקש באורח זמני בלבד.

אף

וחלל

2.24 הפה

2.24 (א) למבקש כניסת אויר חופשית דרך האף בשני הנחיריים.

(ב) למבקש אין עיוות צורה רציני או ליקוי רציני, חד או כרוני, של חלל הפה או של דרכי הנשימה העליונים.

(ג) המבקש אינו סובל מליקוי בדיבור או מגמגום.

פרק 3 - דרישות רפואיות של כושר ראייה (סוג 1)

דרישות

כושר

3.1 ראייה

3.1 (א) פעולת העיניים תהיה תקינה.

(ב) למבקש לא יהיה ליקוי פעיל או בלתי פעיל או ליקוי כרוני בכל אחת מעיניו העלול להפריע לפעולה תקינה עד כדי סיכון לבטיחות הטיס או לביצוע בטוח של תפקידיו בטיסה.

3.2 ¹⁵ שדות הראייה של המבקש יהיו תקינים.

3.3 ¹⁵ חדות הראייה למרחק של המבקש בכל עין בנפרד תהיה כדלקמן:

(1) ללא עדשות 6/9 (20/30/07);

(2) בעזרת עדשות - כאמור בפסקת משנה (1) בתנאי שחדות הראייה ללא עדשות לא תפחת מ-6/60 (20/2000,01) או בתנאי ששגיאת השבירה הינה בטווח של 3 דיאפטרויות (תיקון ספירי

אקויוולנטי) - (equivalent spherical error).

(ג) המבקש ייחשב ככשיר מבחינה רפואית אם הוא בעל כושר שמיעה כמפורט בסעיפים (א) ו-(ב) גם אם הבדיקות נערכו בשיטות אחרות מאלו המפורטות בהן.

פרק 5 - דרישות רפואיות כלליות (סוג 2) (פרקים 5-7)

מחלה

5.1 גופנית

5.1 למבקש אין פגמים מולדים או נרכשים, נכות פעילה או בלתי פעילה, חדה או כרונית, מצב לאחר פציעה, חבלה או תוצאת לזווי של ניתוח העלולים לפגוע בכושרו להפעיל בבטיחות כלי טיס באויר בתנאי טיסה רגילים.

מחלה

5.2 התקפית

5.2 למבקש אין כל מחלה או נכות העלולים להביאו פתאום למצב בו לא יהיה מסוגל להפעיל בצורה בטוחה כלי טיס.

ליקוי

5.3 נפשי

(תיקון התש"ן)

5.3 האבחנה הקלינית המתייחסת למצב המבקש או לעברו הרפואי אינם מצביעים על קיום ליקויים העלולים להביאו למצב בו לא יהיה מסוגל להפעיל בבטיחות ובבטחון את הזכיות, ולמלא את החובות,

בהתאם לרשיון או להגדר המבוקשים, כגון בכל אחד ממצבים אלה:

(1) מצב פסיכוטי פעיל או ברמסיה;

(2) אלכוהוליזם או התמכרות לסמים;

(3) אישיות בלתי יציבה (בעיות הסתגלות);

(4) כל ליקוי נפשי אחר על רקע תסמונת אורגנית.

מחלת

כפיון

ומערכת

5.4 העצבים

(תיקון התש"ן)

5.4 האבחנה הקלינית המתייחסת למצב המבקש או עברו הרפואי אינם מצביעים על אחת מאלה:

(1) מחלה מתקדמת או יציבה של מערכת העצבים אשר תוצאותיה עלולות להפריע להפעיל בבטיחות ובבטחון את כלי הטיס;

- (2) מחלת כפיון בכל צורתיה;
(3) התקפי איבוד ההכרה חסרי הסבר רפואי משביע רצון;
(4) הפרעות במערכת העצבים.

חבלה
5.5 בראש

5.5 המבקש אינו סובל מחבלה בראשו אשר תוצאותיה עלולות להפריע להפעלה בטוחה של כלי טיס.

מחלות
לב
5.6 וכלי
דם

(תיקון התשע"ו)

- 5.6 (א) למבקש אין מום מולד או נרכש במערכת הלב וכלי הדם העלולים להפריע להפעלה בטוחה של כלי טיס.
(ב) עברו הרפואי של המבקש אינו מצביע על אוטם שריר הלב.
(ג) התופעות המפורטות להלן לא תבאנה בהכרח, לפסילת המבקש מלקבל תעודה:
(1) אי סדירות קצב נשימתי (respiratory arrhythmia);
(2) הופעה מדי פעם של פעימות אקסטרא סיסטולות הנעלמות תוך תרגול מתאים;
(3) דפוק מהיר כתוצאה מהתרגשות או פעילות;
(4) דפוק איטי שאינו קשור בחסם פרוזדורי חדרי (atrio ventricularblock).
(ד) בדיקת לב אלקטרוקרדיוגרפית תהווה חלק בלתי נפרד מבדיקות הלב שעל המבקש לעמוד בהן במקרים האלה:
(1) לצורך קבלת רישיון או הגדר;
(2) לצורך חידוש זכויות רישיון או הגדר, אם מלאו למבקש חמישים שנים - אחת לשנתיים;
(3) אם סבר הרופא כי הדבר דרוש לקביעת התאמתו הבריאותית למלא את תפקידו לפי הרישיון או ההגדר.
(ה) אין בכוחה של בדיקת לב אלקטרוקרדיוגרפית שגרתית ללא בדיקות קליניות משלימות של מערכת הלב וכלי הדם כדי לפסול את המבקש.

לחץ
דם
5.7 ומחזור
דם

- 5.7 (א) לחץ דם סיסטולי ודיאסטולי של המבקש יהיה תקין.
(ב) המבקש אינו לוקח סמים לויסות לחץ דם גבוה, פרט לאותם סמים אשר לפי חוות דעת רופא המינהל אין בהם כדי להפריע להפעלה בטוחה של כלי טיס.
(ג) למבקש אין הפרעה משמעותית במבנה או בתפקוד של מערכת כלי הדם.

דרכי
הנשימה
5.8

- 5.8 (א) המבקש חופשי מליקוי תפקודי חד וממחלה פעילה של הריאות, הבינה (mediastinum) או הצדר (pleura). בכל מקרה של ספק, על הרופא הבודק להיעזר בבדיקת רנטגן לצורך האבחנה.
(ב) בדיקה רדיוגרפית של החזה תבוצע כחלק מהבדיקה המקורית של המבקש ותחזור לאחר מכן תקופתית, לפי הענין.

בית
החזה
5.9

- 5.9 מבקש הסובל מאחת ממחלות דרכי הנשימה או מהתופעות המפורטות להלן ייפסל מלקבל תעודה:
(1) פגם נרחב בדופן החזה עם תמט בית החזה;
(2) ירידה בנפח הנשימה בגבהים בעקבות מצב שלאחר ניתוח ריאה;
(3) גנחת הריאה (pulmonary emphysema).

5.10 שחפת

- 5.10 (א) המבקש אינו סובל משחפת פעילה של הריאות.
(ב) ליקויים סמויים או בלתי פעילים שהתרפאו הידועים כשחפתיים או אשר הם לכאורה שחפתיים במקורם - אין בהם כדי להביא בהכרח לפסילתו של המבקש.

מחלות
מעיים
קיבה
5.11 ובקע

(תיקון התשע"ו)

- 5.11 (א) המבקש אינו סובל ממחלה מתישה עם ליקוי רציני בתיפקוד של מערכת הקיבה והמעיים.
(ב) המבקש אינו סובל מהתערבות כירורגית במערכת העיכול או מעבר רפואי העלול לגרום לאובדן פתאומי של כושר בטיסה ובמיוחד מכל עיצורת שמקורה בהצרה או בלחץ.
(ג) למבקש אין בקע במפשעה או במקום אחר, אלא אם רופא הרשות קבע שעל המבקש להשתמש בתמיכה המתאימה היטב.

מצב
לאחר
ניתוח
מעברי
המרה
או
מערכת
5.12 העיכול

(תיקון התשע"ו)

5.12 מבקש שבניתוח של דרכי המרה או של מערכת העיכול נכרת או הוטה חלקית או כללית אחד מהאברים האמורים, "פסל מלקבל תעודה, אלא אם כן רופא הרשות קבע, לאחר שעייין בפרטי הניתוח כפי שהומצאו לו מטעם בית החולים בו בוצע הניתוח, כי לניתוח אין השפעה העלולה להביא את המבקש למצב של אבדן פתאומי של כושרו בטיסה.

הפרעות
5.13 מטבוליות

5.13 המבקש אינו סובל מהפרעות מטבוליות, מהפרעות תזונתיות או מהפרעות במערכת בלוטות הפרשה פנימיות, העלולות להפריע לו להפעלה בטוחה של כלי טיס.

5.14 סכרת

5.14 מבקש הסובל מסכרת מאוזנת ללא תרופות ייחשב ככשיר מבחינה רפואית.

קשרי
5.15 לימפה

5.15 מבקש הסובל בצורה ניכרת מהגדלה של קשרי הלימפה - "פסל מלקבל תעודה רפואית.

מחלות
כליות
ודרכי
5.16 השתן

(תיקון התשע"ו)

5.16 (א) שתן המבקש יהא נקי מאלמנטים שנקבעו כפתולוגיים.

(ב) למבקש אין סימנים של מחלת כליות.

(ג) המבקש אינו סובל ממחלות מעברי השתן וממחלות אברי המין; מחלה זמנית תביא לפסילה זמנית בלבד.

(ד) המבקש חפשי מכל תולדה של מחלה או טיפול כירורגי בכליות ובדרכי השתן העלולים להביא לאובדן כושר פתאומי ובמיוחד מכל הפרעה שמקורה בהצרה או בלחץ.

(ה) מקרה של כריתת כליה שאינה מלווה בלחץ או באורמיה לא יפסול את המבקש, בהכרח, מלקבל תעודה רפואית.

(ו) מבקש שבניתוח במערכת דרכי השתן נכרת או הוטה, כללית או חלקית, אחד מאברי המערכת "פסל מלקבל תעודה רפואית, אלא אם כן רופא הרשות קבע, לאחר שעייין בפרטי הניתוח כפי שהומצאו לו מטעם בית החולים בו בוצע הניתוח, כי לניתוח אין השפעה העלולה להביא את המבקש למצב של אובדן פתאומי של כושרו בטיסה.

5.17 עגבת

(תיקון התשע"ו)

5.17 מבקש שהיה חולה אי פעם בעגבת יידרש להוכיח לשביעות רצונו של רופא הרשות כי קיבל טיפול נאות במחלה וכי המחלה התרפאה כליל.

מחזור
5.18 חדשי

5.18 בנוסף על האמור בתוספת זו - מבקשת תהיה חפשיה מהפרעות במחזור החדשי, ומהפרעות אשר אינן מגיבות לטיפול והעלולות להוות סכנה לבטיחות טיסה.

5.19 הריון

5.19 בנוסף על האמור בתוספת זו - הריון או חשד להריון יפסול את המבקשת, זמנית, מלקבל רישיון עד לגמר ההריון כאמור בסעיף 5.20.

גמר
5.20 הריון

(תיקון התשע"ו)

5.20 מבקשת לאחר לידה, הפסקת הריון או ניתוח גניקולוגי, לא תשתמש בתפקידיה בהתאם לרשיון שבידה אלא לאחר שנבדקה על ידי רופא הרשות או ועדה רפואית ונמצאה כשירה לשמש בתפקידיה על פי הרשיון.

5.21 (א) המבקש אינו סובל ממחלה פעילה או מוגבלת של העצמות, הפרקים, השרירים או הגידים או מכל תוצאה פיזית של מום מלידה או מום שנרכש.
(ב) מבקש הסובל מתוצאות פונקציונליות של חבלה או ליקוי בעצמות, פרקים, שרירים או גידים או מפגמים אנטומיים מסויימים שאין בהם כדי להפריע להפעלה בטוחה של כלי טיס, לא ייפסל בהכרח מלקבל תעודה.

5.22 אזוריים

5.22 המבקש חפשי מהפגמים האלה:

(1) מחלה חדה או כרונית של האוזן הפנימית או של האוזן התיכונה;

(2) הפרעות תמידיות של מנגנון המבוך;

מצבי הפרעה זמניים עשויים לפסול את המבקש באורח זמני בלבד.

אף

וחלל

5.23 הפה

5.23 למבקש אין עיוות צורה רציני או ליקוי רציני, חד או כרוני, של חלל הפה או של דרכי הנשימה העליונים.

פרק 6 - דרישות רפואיות של כושר ראייה - (סוג 2)

דרישות

כושר

6.1 ראייה

6.1 (א) פעולת העיניים תהיה תקינה.

(ב) המבקש לא יהיה ליקוי פעיל או בלתי פעיל או ליקוי כרוני בכל אחת מעיניו העלול להפריע לפעולה תקינה עד כדי סיכון לבטיחות הטיסה או לביצוע בטוח של תפקידי המבקש בטיסה.

(ג) שדות הראייה של המבקש יהיו תקינים.

(ד) חדות הראייה של המבקש בכל עין תהיה כדלקמן:

(1) ללא עדשות 6/12 (20/40,05);

(2) בעזרת עדשות - כאמור בפסקת משנה (1), בתנאי שהמבקש הנזקק לעדשות ישתמש בהן בעת מילוי תפקידיו לפי הרשיון וההגדר המתאימים ובתנאי שיימצא בהישג ידו זוג משקפיים חלופי המונן לשימוש כאשר הוא ממלא תפקיד כאיש צוות אויר.

(ה) המבקש יהיה מסוגל לקרוא, עם או בלי עדשות, תרשים "char" n5 או תרשים אקויוולנטי במרחק שייבחר על ידו בתחום של 30 עד 50 ס"מ.

(ו) מבקש הנזקק לעדשות למטרת עמידה בדרישות אלה ישתמש בכל שלבי הבדיקות באותו זוג עדשות.

עוצמת

תאורה

6.2 בבדיקות

ראייה

6.2 (א) הבדיקה תבוצע בתנאי תאורה מקובלים.

(ב) חדות הראייה תימדד באמצעות של אופטוטיפים (optotypes) של לנדולט (landolt) או אופטוטיפים דומים המוצבים במרחק של 5 עד 6 מטרים מהמבקש, בהתאם לשיטת בדיקה בתנאי תאורה מקובלים.

זיהוי

6.3 צבעים

6.3 המבקש נדרש להוכיח את כושרו לזהות על נקלה צבעים אשר זהוים דרוש לשם ביצוע תפקידו בהתאם לרשיון או להגדר המבוקש. סעיף זה אינו חל על המבקש הגדר דאון.

פרק 7 - דרישות רפואיות לשמיעה - (סוג 2)

חופש

מפגם

7.1 בשמיעה

7.1 למבקש אין כל פגע בכושר השמיעה העלול להפריע לביצוע בטוח של תפקידו בהתאם לרשיון המבוקש.

כושר

7.2 שמיעה

7.2 למבקש כושר שמיעה בשתי אוזניו לגבי שיחה רגילה בחדר שקט (שהרעש בו פחות מ-50 דציבל) כאשר הבודק נמצא מאחורי גבו במרחק של שני מטרים ממנו.

פרק 8 - דרישות רפואיות כלליות - (סוג 3) (פרקים 8-10)

מחלה

8.1 גופנית

8.1 למבקש אין פגמים מולדים או נרכשים, נכות פעילה או בלתי פעילה, חדה או כרונית, מצב לאחר פציעה, חבלה או תוצאת לזואי של ניתוח העלולים לפגוע בכשרו לבצע בבטיחות את תפקידיו.

מחלה
8.2 התקפית

8.2 למבקש אין מחלה או נכות העלולים להביאו פתאום למצב בו לא יהיה מסוגל לבצע את תפקידו בבטיחות.

ליקוי
8.3 נפשי

(תיקון התש"ן)

8.3 האבחנה הקלינית המתייחסת למצב המבקש או לעברו הרפואי אינם מצביעים על קיום ליקויים העלולים להביאו למצב בו לא יהיה מסוגל להפעיל בבטיחות ובטחון את הזכויות ולמלא בבטיחות את החובות, בהתאם לרשיון או להגדר המבוקשים, כגון כל אחד ממצבים אלה:
(1) מצב פסיכופטי פעיל או ברמסיה;
(2) אלכוהוליזם או התמכרות לסמים;
(3) אישיות בלתי יציבה (בעיות הסתגלות);
(4) כל ליקוי נפשי אחר על רקע תסמונת אורגנית.

מחלת
כפיון
ומערכת
8.4 העצבים

(תיקון התש"ן)

8.4 האבחנה הקלינית המתייחסת למצב המבקש או עברו הרפואי אינם מצביעים על אחת מאלה:
(1) מחלה מתקדמת או יציבה של מערכת העצבים אשר תוצאותיה עלולות להפריע להפעיל בבטיחות ובטחון את תפקידיו;
(2) מחלת הכפיון בכל צורתיה;
(3) התקפי איבוד-הכרה חסרי הסבר רפואי משביע רצון;
(4) הפרעות במערכת העצבים.

חבלה
8.5 בראש

8.5 המבקש אינו סובל מחבלה בראשו אשר תוצאותיה עלולות להפריע לו לביצוע בטוח של תפקידיו.

מחלות
לב
8.6 וכלי
דם

(תיקון התשע"ו)

8.6 (א) למבקש אין מום מולד או נרכש במערכת הלב וכלי הדם העלולים להפריע לביצוע בטוח של תפקידיו.
(ב) מבקש שהחלים בצורה משביעת רצון מאוטם שריר הלב (myocardial infarction) יכול להתקבל ככשר.
(ג) התופעות המפורטות להלן לא תבאנה, בהכרח, לפסילת המבקש מלקבל תעודת:
(1) אי סדירות קצב נשימתי (respiratory arrhythmia);
(2) הפעה מידי פעם של פעימות לב הנעלמות תוך תרגול מתאים;
(3) דופק מהיר כתוצאה מהתרגשות או פעילות;
(4) דופק איטי שאינו קשור בחסם פרודזורי חדרי (atrio ventricular block).
(ד) בדיקת לב אלקטרוקארדיוגרפית תהווה חלק בלתי נפרד מבדיקות הלב שעל המבקש לעמוד בהן במקרים האלה:
(1) לצורך קבלת רישיון או הגדר;
(2) לצורך חידוש זכויות רישיון או הגדר, אם מלאו למבקש חמישים שנים - אחת לשנתיים;
(3) אם סבר הרופא כי הדבר דרוש לקביעת התאמתו הבריאותית למלא את תפקידו לפי הרישיון או ההגדר.
(ה) אין בכוחה של בדיקת לב אלקטרוקארדיוגרפית שגרתית ללא בדיקות קליניות משלימות של מערכת הלב וכלי הדם כדי לפסול את המבקש.

לחץ
דם
8.7 ומחזור
דם

(תיקון התשע"ו)

8.7 (א) לחץ דם סיסטולי ודיאסטולי יהיה תקין.
(ב) המבקש אינו לוקח סמים לוויות לחץ דם גבוה, פרט לאותם סמים אשר לפי דעת רופא הרשות אין בהם כדי להפריע לביצוע בטוח של תפקידיו.

8.8 כלי
דם

8.8 למבקש אין הפרעה משמעותית במבנה או בתפקוד של מערכת כלי הדם.

דרכי
8.9 הנשימה

- 8.9 (א) המבקש חפשי מליקוי תפקודי חד וממחלה פעילה של הריאות, הבינה (mediastrum) או הצדר (pleura). בכל מקרה של ספק, על הרופא הבודק להעזר בבדיקת רנטגן לצורך האבחנה.
(ב) בדיקה רדיוגרפית של החזה תבוצע כחלק מהבדיקה המקורית של המבקש ותחזור לאחר מכן תקופתית, לפי הענין.
(ג) מבקש הסובל מאחת ממחלות דרכי הנשימה או מהתופעות המפורטות בסעיף 5.9(ג) לעיל, ייפסל מלקבל תעודה.
(ד) במקרה של אפיזודה ריאתית ייפסל המועמד רק אם קיימים ממצאים קליניים.

ליקוי
בלתי
8.10 פעיל

- 8.10 (א) ליקויים סומיים או בלתי פעילים שהתראו הידועים כשחפתיים אשר הם לכאורה שחפתיים במקורם - אין בהם כדי להביא בהכרה לפסילתו של המבקש.
(ב) בהעדר תסמונת קלינית המטילה ספק באשר למידת הפעילות של מחלה, ליקוי או פגם - ייפסל המבקש זמנית לתקופה של שלושה חדשים לפחות מיום הבדיקה בה נתגלה הליקוי.
(ג) השוואה בין הבדיקה הרדיוגרפית שנלקחה בתום התקופה האמורה בפסקת משנה (ב) ובין הבדיקה הרדיוגרפית הראשונית, תקבע את כשירותו של המבקש לקבל תעודה לתקופה של שלושה חדשים.
(ד) לאחר שבשמונה בדיקות רדיוגרפיות רצופות, אשר בוצעו בפרקי זמן קבועים של כל שלושה חדשים, לא נמצאו שינויים בהשוואה לבדיקה הרדיוגרפית הראשונית ולא נתגלו סימנים המעידים על התפשטות המחלה, ניתן לקבוע כי המחלה, הליקוי או הפגם התרפאו או הם בלתי פעילים.

מחלות
מעיים
קיבה
8.11 ובקע

(תיקון התשע"ו)

- 8.11 (א) המבקש אינו סובל ממחלה מתישה עם ליקוי בתפקוד של מערכת הקיבה והמעיים.
(ב) המבקש אינו סובל מהתערבות כירורגית במערכת העיכול או מעבר רפואי העלול לגרום לאובדן פתאומי של כושר ובמיוחד מכל עצירות שמקורה בהצרה או בלחץ במערכת העיכול.
(ג) למבקש אין בקע במפשעה או במקום אחר, אלא אם רופא הרשות קבע שעל המבקש להשתמש בתמיכה המתאימה היטב.

הפרעות
8.12 מטבוליות

- 8.12 המבקש אינו סובל מהפרעות מטבוליות, מהפרעות תזונתיות או מהפרעות במערכת בלוטות הפרשה פנימיות, העלולות להפריע להפעלה בטוחה של תפקידיו.

8.13 סכרת

- 8.13 מבקש הסובל מסכרת מאוזנת ללא תרופות ייחשב ככשר מבחינה רפואית.

קשרי
8.14 לימפה

- 8.14 מבקש הסובל בצורה ניכרת מהגדלה של קשרי הלימפה ייפסל מלקבל תעודה רפואית.

מחלות
כליות
ודרכי
8.15 השתן

- 8.15 (א) שתן המבקש יהא נקי מאלמנטים שנקבעו כפתולוגיים.
(ב) למבקש אין סימן של מחלת כליות.
(ג) המבקש אינו סובל ממחלות מעברי השתן וממחלות אברי המין.
מחלה זמנית תביא לפסילה זמנית בלבד.

ניתוח
בכליות
ודרכי
8.16 השתן

- 8.16 (א) המבקש חפשי מכל תולדה של מחלה או טיפול כירורגי בכליות או בדרכי השתן העלולים להביא לאובדן כושר פתאומי ובמיוחד מכל הפרעה שמקורה בהצרה או בלחץ בכליות ובדרכי השתן.
(ב) מקרה של כריתת כליה שאינה מלווה בלחץ דם גבוה או באורמיה לא יפסול את המבקש בהכרח מלקבל תעודה רפואית.

8.17 עגבת

17

(תיקון התשע"ו)

8.17 ¹⁷ (א) מבקש שהיה חולה אי פעם בעגבת יידרש להוכיח לשביעת רצונו של רופא הרשות כי קיבל טיפול נאות במחלה וכי המחלה התרפאה כליל.

מחלות
עצמות
8.18 ושרירים

8.18 (א) המבקש אינו סובל ממחלה פעילה או מוגבלת של העצמות, הפרקים, השרירים או הגידים או מכל תוצאה פיזית של מום מלידה או מום שנרכש.
(ב) מבקש הסובל מתוצאות פונקציונליות של חבלה או ליקוי בעצמות, בפרקים, בשרירים או בגידים או מפגמים אנטומיים מסויימים שאין בהם כדי להפריע לביצוע בטוח של תפקידיו, לא ייפסל בהכרח מלקבל תעודה.

8.19 אוזניים

8.19 המבקש חפשי מהפגמים האלה:

- (1) מחלה חדה או כרונית של האוזן הפנימית או האוזן התיכונה;
- (2) הפרעות תמידיות של מנגנון המבוך; מצבי הפרעה זמניים עשויים לפסול את המבקש באורח זמני בלבד.

אף
וחלל
8.20 הפה

8.20 למבקש אין עיוות צורה רציני או ליקוי רציני, חד או כרוני, של חלל הפה או של דרכי הנשימה העליונים.

ליקוי
8.21 בדיבור

8.21 המבקש אינו סובל מליקוי בדיבור או מגמגום.

מחזור
8.22 חדשי

8.22 בנוסף על האמור בתוספת זו - מבקשת הסובלת מהפרעות חמורות במחזור החדשי אשר אינן מגיבות לטיפול והעלולות לסכן את בטיחות הטיסה, תיפסל מלקבל תעודה רפואית.

פרק 9 - דרישות רפואיות של כושר ראייה - (סוג 3)

דרישות
כושר
9.1 ראייה

9.1 (א) פעולת העיניים של המבקש תהיה תקינה.

(ב) למבקש לא יהיה ליקוי פעיל או בלתי פעיל או ליקוי כרוני בכל אחת מעיניו העלול להפריע לפעולה תקינה עד כדי סיכון לבטיחות הטיסה או לבצוע בטוח של תפקידי המבקש בטיסה.

(ג) שדות הראייה של המבקש יהיו תקינים.

(ד) חדות הראייה למרחק של המבקש, בכל עין בנפרד, תהיה כדלקמן:

(1) ללא עדשות 6/9 (20/30/07);

(2) בעזרת עדשות - כאמור בפסקת משנה (1) בתנאי שחדות הראייה ללא עדשות לא תפחת מ-6/60 (20/2000,01) או בתנאי ששגיאת השבירה הינה בטווח של 3 דיאפטרויות (תיקון ספירי

אקוילנטי (equivalent spherical error).

(ה) המבקש יהיה מסוגל לקרוא, עם או בלי עדשות, תרשים "n5 chart" או תרשים אקוילנטי המרחק שייבחר על ידו בטווח של 30 עד 50 ס"מ ומסוגל לקרוא תרשים "n14 chart" או תרשים שווה ערך ממרחק של 100 ס"מ.

(i) למבקש הנזקק לעדשות יש זוג משקפיים חלופי המוכן לשימוש כאשר הוא ממלא תפקידו כמפקח על תנועה אוירת.

(z) מבקש הנזקק לעדשות למטרת עמידה בדרישות אלה ישתמש בכל שלבי הבדיקות באותו זוג עדשות.

עוצמת
תאורה
9.2 בבדיקת
ראייה

9.2 (א) הבדיקה תבוצע בתנאי תאורה מקובלים.

(ב) חדות הראייה תימדד באמצעות מערכת של אופטוטיפים (optotypes) של לנדולט (landolt), או אופטוטיפים דומים המוצבים במרחק של 5 עד 6 מטרים מהמבקש, בהתאם לשיטת בדיקה מקובלת.

זיהוי
9.3 צבעים

9.3 המבקש נדרש להוכיח את כושרו לזהות על נקלה צבעים אשר זיהויים דרוש לשם ביצוע תפקידו בהתאם לרשיון או להגדר מבוקש.

פרק 10 - דרישות רפואיות לשמיעה - (סוג 3)

חופש
מפגם
10.1 בשמיעה

10.2 (א) למבקש אין אובדן כוסר שמיעה, בכל אופן בנפרד, העולה על 35 דציבל בכל אחת מהתדירויות 500, 1,000 או 2,000 הרץ, או יותר מ-50 דציבל בתדירות של 3,000 הרץ.
(ב) מבקש שאובדן השמיעה שלו חמור מהמפורט בפסקה (א) יכול להחשב ככשיר מבחינה רפואית אם:

- (1) למבקש כוסר שמיעה בכל אופן בנפרד השווה לזו של אדם בריא לגבי דיבור ואותות משואת אלחוט בטווח תדירויות 600 עד 4,800 הרץ, וזאת, על רקע אקוסטי השווה לזה הקיים בתא הטייס בשעת טיסה;
(2) למבקש כוסר שמיעה בשתי אזוניו לגבי שיחה רגילה בחדר שקט (שהרעש בו פחות מ-50 דציבל), כאשר הבודק נמצא מאחורי גבו במרחק שני מטרים ממנו.
(ג) המבקש ייחשב ככשיר מבחינה רפואית אם הוא בעל כוסר שמיעה כמפורט בפסקאות (א) ו-(ב) גם אם הבדיקות נערכו בשיטות אחרות מאלו המפורטות בהן.

פרק 11 - טבלאות

פרק 12 : תוקף תעודה רפואית

משך תוקפה של תעודה למבקש או לבעל רישיון עובד טיס בניסבות כמפורט בטור ב', לדרגת בריאות כמפורט בטור א', יהיה לפי המפורט בטור ג' לצדמ:

ספרור	טור א' דרגת בריאות	טור ב' למבקש או לבעל - תקופת תוקף התעודה הרפואית	טור ג' תקופת תוקף התעודה הרפואית
1	סוג 1	רישיון טייס מסחרי ובו הגדר אווירון, אווירון זעיר, ספינת אוויר או חטורקרפט, שבעת מתן התעודה טרם מלאו לו 40 שנים, או שבעת מתן התעודה מלאו לו 40 שנים אך טרם מלאו לו 60 שנים והוא אינו משמש בתפקיד טייס יחיד בהפעלה של כלי טיס לשם הסעת נוסעים בתמורה, או שבעת מתן התעודה מלאו לו 60 שנים והוא אינו משמש בתפקיד טייס יחיד בהפעלה של כלי טיס לשם הסעת נוסעים בתמורה, או שבעת מתן התעודה מלאו לו 60 שנים והוא אינו משמש בתפקיד טייס מסחרית של כלי טיס בתמורה, או שבעת מתן התעודה מלאו לו 60 שנים והוא אינו משמש בתפקיד טייס מסחרית של כלי טיס	12 חודשים או, אם הוא משמש בתפקיד טייס יחיד בהפעלה של כלי טיס לשם הסעת נוסעים בתמורה - עד יום מלאת לו 40 שנים וחצי או, אם הוא משמש בתפקיד טייס יחיד בהפעלה של כלי טיס לשם הסעת נוסעים בתמורה, או שבעת מתן התעודה מלאו לו 60 שנים וחצי, הכול לפי המוקדם מביניהם
2	סוג 1	רישיון טייס מסחרי ובו הגדר אווירון, אווירון זעיר, ספינת אוויר או חטורקרפט, שבעת מתן התעודה מלאו לו 40 שנים והוא משמש בתפקיד טייס יחיד בהפעלה של כלי טיס לשם הסעת נוסעים בתמורה או שבעת מתן התעודה מלאו לו 60 שנים והוא משמש בתפקיד טייס מסחרית של כלי טיס	6 חודשים
3	סוג 1	רישיון טייס תובלה בנתיבי אוויר, שבעת מתן התעודה טרם מלאו לו 40 שנים, או שבעת מתן התעודה מלאו לו 40 שנים אך טרם מלאו לו 60 שנים והוא אינו משמש בתפקיד טייס יחיד בהפעלה של כלי טיס לשם הסעת נוסעים בתמורה או שבעת מתן התעודה מלאו לו 60 שנים והוא אינו משמש בתפקיד טייס מסחרית של כלי טיס	12 חודשים או, אם הוא משמש בתפקיד טייס יחיד בהפעלה של כלי טיס לשם הסעת נוסעים בתמורה - עד יום מלאת לו 40 שנים וחצי, או, אם הוא משמש בתפקיד טייס יחיד בהפעלה של כלי טיס לשם הסעת נוסעים בתמורה או שבעת מתן התעודה מלאו לו 60 שנים וחצי, או, אם הוא משמש בתפקיד טייס מסחרית של כלי טיס - עד יום מלאת לו

ספרור	טור א'	דרגת בריאות	טור ב'	טור ג'
			שנים והוא אינו משמש בתפקיד טייס בהפעלה מסחרית של כלי טיס	60 שנים וחצי, הכול לפי המוקדם מביניהם
			טור ב' למבקש או לבעל -	טור ג' תקופת תוקף התעודה הרפואית
4	סוג 1		רישיון טייס תובלה בנתיבי אוויר, שבעת מתן התעודה מלאו לו 40 שנים והוא משמש בתפקיד טייס יחיד בהפעלה של כלי טיס לשם הסעת נוסעים בתמורה או שבעת מתן התעודה מלאו לו 60 שנים והוא משמש בתפקיד טייס בהפעלה מסחרית של כלי טיס	6 חודשים
5	סוג 2		רישיון טייס מתלמד, שבעת מתן התעודה טרם מלאו לו 40 שנים	60 חודשים או עד יום מלאת לו 42 שנים, לפי המוקדם מביניהם
6	סוג 2		רישיון טייס מתלמד, שבעת מתן התעודה מלאו לו 40 שנים אך טרם מלאו לו 50 שנים	24 חודשים או עד יום מלאת לו 51 שנים, לפי המוקדם מביניהם
7	סוג 2		רישיון טייס מתלמד, שבעת מתן התעודה מלאו לו 50 שנים	12 חודשים
8	סוג 2		רישיון טייס פרטי ובו הגדר אווירון, אווירון זעיר, ספינת אוויר או רטורקופט, שבעת מתן התעודה טרם מלאו לו 40 שנים	60 חודשים או עד יום מלאת לו 42 שנים, לפי המוקדם מביניהם
9	סוג 2		רישיון טייס פרטי ובו הגדר אווירון, אווירון זעיר, ספינת אוויר או רטורקופט, שבעת מתן התעודה מלאו לו 40 שנים אך טרם מלאו לו 50 שנים	24 חודשים או עד יום מלאת לו 51 שנים, לפי המוקדם מביניהם
10	סוג 2		רישיון טייס פרטי ובו הגדר אווירון, אווירון זעיר, ספינת אוויר או רטורקופט, שבעת מתן התעודה מלאו לו 50 שנים	12 חודשים
11	סוג 2		רישיון טייס ובו הגדר דאון או בלון מאויש, שבעת מתן התעודה טרם מלאו לו 40 שנים	60 חודשים או עד יום מלאת לו 42 שנים, לפי המוקדם מביניהם
12	סוג 2		רישיון טייס ובו הגדר דאון או בלון מאויש, שבעת מתן התעודה מלאו לו 40 שנים אך טרם מלאו לו 50 שנים	24 חודשים או עד יום מלאת לו 51 שנים, לפי המוקדם מביניהם
			טור א' דרגת בריאות	טור ג' תקופת תוקף התעודה הרפואית

12 חודשים	רישיון טייס ובו הגדר דאון או בלון מאויש, שבעת מתן התעודה	2 סוג	13
12 חודשים	מלאו לו 50 שנים רישיון נווט טיס	2 סוג	14
12 חודשים	רישיון טכנאי טיס	2 סוג	15
48 חודשים או עד יום מלאות לו 42 שנים, לפי המוקדם	רישיון מפקח על תנועה אווירית, שבעת מתן התעודה טרם מלאו לו 40 שנים	3 סוג	16
24 חודשים או עד יום מלאות לו 51 שנים, לפי המוקדם מביניהם	רישיון מפקח על תנועה אווירית, שבעת מתן התעודה מלאו לו 40 שנים אך טרם מלאו לו 50 שנים	3 סוג	17
12 חודשים	רישיון מפקח על תנועה אווירית, שבעת מתן התעודה מלאו לו 50 שנים	3 סוג	18

התוספת

השניה

(תקנה

46)

טבלת

שעות

הדרכה

מזעריות

הדרושות

לצורך

קבלת

הגדר

נוסף על

אירון

מקבוצה

'א'

התוספת

השניה

(תקנה

46)

טבלת

שעות

הדרכה

מזעריות

הדרושות

לצורך

קבלת

הגדר

נוסף על

אירון

מקבוצה

'א'

התוספת

השניה

(תקנה

46)

טבלת

שעות

הדרכה

מזעריות

הדרושות

לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות

לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות

לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות

לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת

שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
א'

התוספת

השניה
(תקנה
46)
טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)
טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)
טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)
טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על

אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה

מזעריות
הדרושות

לצורך
קבלת
הגדר

נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה

מזעריות
הדרושות

לצורך
קבלת
הגדר

נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה

מזעריות
הדרושות

לצורך
קבלת
הגדר

נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה

מזעריות
הדרושות

לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות

הדרכה
מזעריות

הדרושות
לצורך

קבלת
הגדר

נוסף על
אירון

מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות

הדרכה
מזעריות

הדרושות
לצורך

קבלת
הגדר

נוסף על
אירון

מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות

הדרכה
מזעריות

הדרושות
לצורך

קבלת
הגדר

נוסף על
אירון

מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

התוספת
השניה
(תקנה
46)

טבלת
שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לצורך
קבלת
הגדר
נוסף על
אירון
מקבוצה
'א'

באירון
קבוצה ג'
לצורך הטסת
אירון כטייס
מפקד או
כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)

טבלת שעות

הדרכה

מזעריות

הדרושות

לקבלת

הגדר טיפוס

קבוצה ג' או

דגם נוסף

באירון

קבוצה ג'

לצורך הטסת

אירון כטייס

מפקד או

כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)

טבלת שעות

הדרכה

מזעריות

הדרושות

לקבלת

הגדר טיפוס

קבוצה ג' או

דגם נוסף

באירון

קבוצה ג'

לצורך הטסת

אירון כטייס

מפקד או

כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)

טבלת שעות

הדרכה

מזעריות

הדרושות

לקבלת

הגדר טיפוס

קבוצה ג' או

דגם נוסף

באירון

קבוצה ג'

לצורך הטסת

אירון כטייס

מפקד או

כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)

טבלת שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לקבלת
הגדר טיפוס
קבוצה ג' או
דגם נוסף
באירון
קבוצה ג'
לצורך הטסת
אירון כטייס
מפקד או
כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)
טבלת שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לקבלת
הגדר טיפוס
קבוצה ג' או
דגם נוסף
באירון
קבוצה ג'
לצורך הטסת
אירון כטייס
מפקד או
כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)
טבלת שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לקבלת
הגדר טיפוס
קבוצה ג' או
דגם נוסף
באירון
קבוצה ג'
לצורך הטסת
אירון כטייס
מפקד או
כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)
טבלת שעות
הדרכה
מזעריות
הדרושות
לקבלת
הגדר טיפוס
קבוצה ג' או
דגם נוסף
באירון

קבוצה ג'
לצורך הטסת
אירון כטייס
מפקד או
כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)
טבלת שעות

הדרכה
מזעריות
הדרושות
לקבלת
הגדר טיפוס
קבוצה ג' או
דגם נוסף
באירון

קבוצה ג'
לצורך הטסת
אירון כטייס
מפקד או
כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)
טבלת שעות

הדרכה
מזעריות
הדרושות
לקבלת
הגדר טיפוס
קבוצה ג' או
דגם נוסף
באירון

קבוצה ג'
לצורך הטסת
אירון כטייס
מפקד או
כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)
טבלת שעות

הדרכה
מזעריות
הדרושות
לקבלת
הגדר טיפוס
קבוצה ג' או
דגם נוסף
באירון

קבוצה ג'
לצורך הטסת
אירון כטייס
מפקד או
כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)
טבלת שעות

הדרכה
מזעריות
הדרושות
לקבלת
הגדר טיפוס
קבוצה ג' או
דגם נוסף
באירון
קבוצה ג'
לצורך הטסת
אירון כטייס
מפקד או
כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)

טבלת שעות

הדרכה
מזעריות
הדרושות
לקבלת
הגדר טיפוס
קבוצה ג' או
דגם נוסף
באירון
קבוצה ג'
לצורך הטסת
אירון כטייס
מפקד או
כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)

טבלת שעות

הדרכה
מזעריות
הדרושות
לקבלת
הגדר טיפוס
קבוצה ג' או
דגם נוסף
באירון
קבוצה ג'
לצורך הטסת
אירון כטייס
מפקד או
כטייס משנה

התוספת
הרביעית
(תקנה 176)

טבלת שעות

הדרכה
מזעריות
הדרושות
לקבלת
הגדר טיפוס
קבוצה ג' או
דגם נוסף
באירון
קבוצה ג'

מטוס באויר	הקרקע	ויזואלי	ויזואלי	דמיאן	באויר	על הקרקע	ויזואלי	ויזואלי	דמיאן	באויר	על הקרקע	דמיאן	דמיאן
(י) החלצות ממצבי טיסה האופייניים למטוס.	ג	ט	ט	ב	ב								
(יא) נוהלי מכשירים הכוללים - (1) נוהלי כניסה ויציאה משדות תעופה. (2) שימוש במכשיר ניווט, עזר לניווט כולל שיטות שמירה על רדיאלים. (3) נוהלי ניתוק.	ג	ט	ט	ב									
(יב) הנמכות הכוללות - (1) גישת היל רגילה. (2) גישת היל עם דימוי כשלון מנוע הקורה לפני צלע סופית, המשך גישה לנגיעה או נוהל הליכה סביב.	ג	ט											
(יג) גישת מכשירים והליכות סביב (שאינן גישות) הכוללות - (1) גישות לא מדויקות. (2) גישה אחת לפחות עם הליכה סביב כרצונו של המאמן. תרגילים המפורטים בסעיף 3 (יא) (יב) חייבים להתבצע בהתאם לנוהלים מאושרים לגבי עזר הגישה שבשימוש. גישת מכשירים מתחילה כאשר המטוס נמצא מעל נקודת קבע מוגדרת ומסתיים כאשר המטוס נוגע במסלול או נמצא מעבר להליכה סביב.	ג	ט											
(יד) גישות מהקפות רגילות הכוללות - (1) חלק מהגישה לגובה מינימלי לגבי העזר שבשימוש יבוצע בתנאי כט"מ מדומה.	ג	ט											

(2) הקפה בגובה מזערי עם שינוי כיוון ובתמרון בתנאי בט"ר לשמירת נתיב גישה לנחיתה רגילה על מסלול הנמצא ב-90° לפחות מצלע הסופית של הגישה, בתנאי כט"מ מדומה.

מנועים), ביצוע תמרונים
לנחיתה עם דמוי כשלון
של 50% מהכח; דמוי
נפילת הכח יעשה בכנף
אחת בלבד; במקרה של
מטוס תלת מנועי תמרון
לנחיתה יבוצע עם דמוי
כשלון של מנוע מרכזי
ומנוע חיצוני אחד. בנוסף
לאימון במדמה הטיסה
יבצעו הטייסים -
(1) תרגול בגובה של
אובדן של שני מנועים.

ט ב ג

(2) אימון בטיסה, כולל
נוהל לנחיתה במנוע
אחד לא עובד.

(ו) נחיתות בתנאי
הקפה מדומים.
(ז) הפסקת נחיתות
הכוללות הליכה סביב
לאחר קבלת החלטה על
הפסקה; לצורך תמרון
זה תופסק הנחיתה
בגובה 50 רגל בערך
מעל סף המסלול.
(ח) נחיתה ללא מדפים
אם המנהל קבע
שתרגיל זה מתאים לסוג
המטוס שבשימוש.
(ט) נחיתות עם רברס
(אם יש).

ט ג

ט ג

ח ה א

ט ז ג

הערה: לפחות אימון אחד

2. טיים עם נסיון של 21-50 שעות כטייס מפקד על אירון זעיר.
3. טיים עם נסיון של 50 שעות ויותר כטייס מפקד על אירון זעיר.
4. טיים בעל רשיון טיים פרטי רגיל עם הגדר אירון זעיר אשר צבר לפחות 10 שעות טיסה כטייס מפקד על אירון זעיר.
5. טיים בעל רשיון עם נסיון של 100 שעות טיסה כטייס מפקד לפחות בכלי טיס עם 5 שעות טיסה כטייס מפקד על אירון זעיר.

תוספת שמינית

(תקנות 103(ג)(ד), 122(5), 122(א)(3), 123(5) ו-132(ד))

(בוטלה)

י"ב בתשרי התשמ"א (22 בספטמבר 1980)

חיים לנדאו
שר התחבורה

- [1.] ק"ת 4210, התשמ"א (8.3.1981), עמ' 516.
- תיקונים: ק"ת 4279, התשמ"ב (26.10.1981), עמ' 196;
- ק"ת 4288, התשמ"ב (16.11.1981), עמ' 276 [התשמ"ב (מס' 2)];
- ק"ת 4407, התשמ"ב (16.9.1982), עמ' 1673 [התשמ"ב (מס' 3)];
- ק"ת 4513, התשמ"ג (24.7.1983), עמ' 1731;
- ק"ת 4715, התשמ"ה (22.10.1984), עמ' 70;
- ק"ת 4822, התשמ"ה (23.6.1985), עמ' 1500 [התשמ"ה (מס' 2)];
- ק"ת 4846, התשמ"ה (4.8.1985), עמ' 1808 [התשמ"ה (מס' 3)];
- ק"ת 5013, התשמ"ז (8.3.1987), עמ' 579;
- ק"ת 5090, התשמ"ח (17.3.1988), עמ' 552;
- ק"ת 5108, התשמ"ח (19.5.1988), עמ' 829 [התשמ"ח (מס' 2)];
- ק"ת 5150, התשמ"ט (6.12.1988), עמ' 205;
- ק"ת 5204, התשמ"ט (30.7.1989), עמ' 1147 [התשמ"ט (מס' 2)];
- ק"ת 5228, התש"ן (16.11.1989), עמ' 60;
- ק"ת 5340, התשנ"א (12.3.1991), עמ' 723;
- ק"ת 5442, התשנ"ב (14.5.1992), עמ' 1060;
- ק"ת 5561, התשנ"ד (16.11.1993), עמ' 207;
- ק"ת 5601, התשנ"ד (31.5.1994), עמ' 900 [התשנ"ד (מס' 2)];
- ק"ת 5678, התשנ"ה (1.5.1995), עמ' 1400;
- ק"ת 5723, התשנ"ו (21.12.1995), עמ' 266;
- ק"ת 5847, התשנ"ז (14.8.1997), עמ' 1089;
- ק"ת 5927, התשנ"ח (17.9.1998), עמ' 1343;
- ק"ת 5942, התשנ"ט (17.12.1998), עמ' 186;
- ק"ת 5970, התשנ"ט (4.5.1999), עמ' 733 [התשנ"ט (מס' 2)];
- ק"ת 6094, התשס"א (19.3.2001), עמ' 629;
- ק"ת 6146, התשס"ב (16.1.2002), עמ' 336;
- ק"ת 6270, התשס"ד (27.10.2003), עמ' 24;
- ק"ת 6375, התשס"ה (28.2.2005), עמ' 543;
- ק"ת 6893, התשס"ו (25.5.2010), עמ' 1130;
- ק"ת 6935, התשע"א (27.10.2010), עמ' 88;
- ק"ת 7002, התשע"א (31.5.2011), עמ' 980 [התשע"א (מס' 2)];
- ק"ת 7219, התשע"ג (3.2.2013), עמ' 710;
- ק"ת 7422, התשע"ד (11.9.2014), עמ' 1756;
- ק"ת 7503, התשע"ה (25.3.2015), עמ' 1102;
- ק"ת 7670, התשע"ו (14.6.2016), עמ' 1333;
- ק"ת 7717, התשע"ו (29.9.2016), עמ' 2307 [התשע"ו (מס' 2)];
- ק"ת 7819, התשע"ז (29.5.2017), עמ' 1142;
- ק"ת 7908, התשע"ח (27.12.2017), עמ' 451 [ת"ט בק"ת 7915, התשע"ח, עמ' 726];
- ק"ת 8180, התשע"ט (25.2.2019), עמ' 2927 ו-2930 (3 תיקונים);
- ק"ת 8713, התש"ף (26.8.2020), עמ' 2081;
- ק"ת 8899, התשפ"א (16.11.2020), עמ' 448;
- ק"ת 10245, התשפ"ב (5.7.2022), עמ' 3394;
- ק"ת 10731, התשפ"ג (26.7.2023), עמ' 2146.

- [2.] שר התחבורה מינה את ראש רשות התעופה האזרחית במשרד התחבורה לרבות מי מעובדי הרשות שראש הרשות אצל לו סמכותו [י"פ 3861, התשנ"א (28.3.1991), עמ' 1987]. הסמכות נוספות, כרשות רישו מסויימת ראה: י"פ 3899, התשנ"א (4.7.1991), עמ' 3001.
- [3.] בתקופה של 3 שנים מיום 27.3.19 תיקרא תקנת משנה 21(א)(1) ככילוי בסופה נאמר: "ואולם אם כלי הטיס הוא הליקופטר המופעל על ידי טייס אחד במרחב הפיקוח התעופתי של ישראל - אם מלאו לטייס 65 שנים" (תיקון התשע"ט).
- [4.] תחילתו של הקטע החל במילים "ואולם המבחן לא ייערך בריציפות" בסופה לתקנה 37(א) לתקנות - ביום 29.11.2014.
- [5.] על אף האמור בתקנה 66(א)2) תקופת התוקף של תעודת רפואית שניתנה ערב יום 29.6.16 תהיה כמצוין בגוף התעודה (תיקון התשע"ו).

[6] במקור אין סעיף קטן (א).

[7] במקור אין סעיף קטן (א).

[8] כך במקור. צריך להיות, כנראה, "שלאחריו".

[9] תקנה 222(א) (4) בטלה החל ביום 3.2.2014.

[10] תקנה 230(ב) בטלה החל ביום 3.2.2014.

[11] תחילת תוקפה של תקנה 329 א ביום 27.6.18.

[12] לסעיף 1.1(ג) (1) אין ס"ק (2) במקור.

[13] כך מופיעה פסקה זו במקור.

[15] במקור אין כותרת לסעיף.

(א) ¹⁶3.4 המבקש יהיה מסוגל לקרוא עם או בלי עדשות תרשים "chart n5" או תרשים אקוילנטי במרחק שייבחר על ידו בטווח של 30 עד 50 ס"מ ומסוגל לקרוא תרשים "chart n14" או תרשים שווה ערך במרחק של 100 ס"מ.

(ב) למבקש הנזקק לעדשות יש זוג משקפיים חלפי המוכן לשימוש כאשר הוא ממלא תפקידו כאיש צוות אור.

(ג) מבקש הנזקק לעדשות למטרת עמידה בדרישות אלה ישתמש בכל שלבי הבדיקות באותו זוג עדשות.

3.5 (א) הבדיקה תבוצע בתנאי תאורה מקובלים.

(ב) חדות הראייה תימדד באמצעות מערכת של אופטוטיפים (optotypes) של לנדולט (landolt) או אופטוטיפים דומים המוצבים במרחק של 5 עד 6 מטרים מהמבקש, בהתאם לשיטת בדיקה מקובלת.

3.6 המבקש נדרש להוכיח את כושרו לזהות על נקלה צבעים אשר זהיים דרוש לשם ביצוע תפקידו בהתאם לרשיון או להגדר המבקש.

פרק 4 - דרישות רפואיות לשמיעה (סוג 1)

1.4 למבקש אין פגם בכושר השמיעה העלול להפריע לביצוע תפקודיו בהתאם לרשיון המבקש.

4.2 (א) למבקש אין אובדן כושר שמיעה, בכל אוזן בנפרד, העולה על 35 דציבל בכל אחת מהתדירויות 500, 1,000 או 2,000 הרץ, או יותר מ-50 דציבל בתדירות של 3,000 הרץ.

(ב) מבקש שאובדן השמיעה שלו חמור מהמפורט בסעיף (א) יכול להיחשב ככשיר מבחינה רפואית אם:

(1) למבקש כושר שמיעה בכל אוזן בנפרד, השווה לזו של אדם בריא לגבי דיבור ואותות משואת אלחוט בטווח תדירויות 600 עד 4,800 הרץ וזאת על רקע אקוסטי השווה לזה הקיים בתא הטייס

בשעת טיסה;

(2) למבקש כושר שמיעה בשתי אוזניו לגבי שיחה רגילה בחדר שקט (שהרעש בו פחות מ-50 דציבל), כאשר הבודק נמצא מאחורי גבו במרחק שני מטרים ממנו.

[16] במקור אין כותרת לסעיף זה.

[17] בסעיף 8.17 במקור אין סעיף קטן (ב).

//